

การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

บทคัดย่อ
ของ
ชนะชัย กอผจญ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามานุษยดุริยางควิทยา
มีนาคม 2547

ชนะชัย กอผจญ. (2547), *การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้*. ปริญญาโท ศป.ม. (มานุษยวิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ, รองศาสตราจารย์ กาญจนา อินทรสุณานนท์.

การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ เทคนิคและเมื่อดพรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ โดยทำนองเพลงที่ใช้ในการศึกษา ศึกษาเฉพาะเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ของครูละเมียด จิตตะเสวี ซึ่งประกอบด้วยเพลงเกร็ด 7 เพลง คือ ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ เพลงลาวลดค่าย เพลงลาวขับไม้ และเพลงลาวซุ่ม ผลของการศึกษาวิจัยพบว่า

เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้สามารถแบ่งวรรคเพลงได้ทั้งสิ้น 291 วรรคเพลง ประกอบด้วยต้นเพลงลาวแพนใหญ่ 20 วรรคเพลง เพลงลาวแพนใหญ่ 47 วรรคเพลง เพลงลาวแพนน้อย 24 วรรคเพลง เพลงลาวสมเด็จ 72 วรรคเพลง เพลงลาวลดค่าย 16 วรรคเพลง เพลงลาวขับไม้ 20 วรรคเพลง และเพลงลาวซุ่ม 92 วรรคเพลง บันไดเสียงที่พบประกอบด้วยบันไดเสียงมี บันไดเสียงที่ บันไดเสียงลา บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงโด ลูกตกที่พบในเพลงล้วนเป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียง คีตลักษณ์ของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ นั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ และความต่อเนื่อง อันเกิดจากทำนองเพลงที่มีรูปแบบของการซ้ำทำนองอย่างชัดเจน มีการซ้ำทำนองระหว่างบทเพลงเกร็ด และตัวของบทเพลงเกร็ดเอง ซึ่งการซ้ำทำนองนั้นก็ได้ใช้ทำนองเพลงอย่างเดิมทั้งหมดแต่อย่างใด แต่ได้มีการตกแต่งทำนองโดยการสอดแทรกเทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงไว้อย่างหลากหลาย เทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงมีทั้งสิ้น 10 ลักษณะ คือ การสับตเสียงเดี่ยว การสับตสามเสียง การปรับ การโปรยเสียง การกระทบสายเสียงเดี่ยว (ทิง – นอย) การกระทบสายสองสายเสียงเดี่ยว การกระทบสายสองสายสองเสียง การกระทบสายสามสายเสียงเดี่ยว การกระทบสายสามสายสองเสียง และการตบสาย

An Analytical Study of Solo Cha-khe on Lao – Pan Song.

AN ABSTRACT

BY

CHANACHAI KAWPHACHONW

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in **M.F.A. (Ethnomusicology)**
at Srinakharinwirot University
March 2004

Chanachai Kawphachone. (2004). *An Analytical Study of Solo Cha-khe on Lao – Pan Song*. Master Thesis, M.F.A. (Ethnomusicology). Bangkok : Graduate School, Srinakarinwirot University.
Advisor Committee : Assist. Prof. Dr. Chalermpon Ngamsutti,
Assoc. Prof. Kanchana Intarasunanont

The objective of this analytical study of Solo Cha-Khe on Lao-Pan Song is to study the combination of the Solo Lao-Pan Song focusing especially on the specific technique for Cha-Khe. The main study of this research is to analyse the solo set of Lao-Pan Song which theme and variation adapted by Ajan Lamiad Chittasewee consist of 7 songs as follows: Ton Pleng Lao-Pan Yai, Pleng Lao-Pan Yai, Pleng Lao-Pan Noi, Pleng Lao-Somdej, Pleng Lao-Lod Kai, Pleng Lao-Kab Mai, and Pleng Lao-Soom.

The study found that melody in the solo style of Lao-Pan Song for Cha-khe can be divided into 289 phrases. consist of 20 phrases in Ton Pleng Lao-Pan Yai, 47 phrases in Pleng Lao-Pan Yai, 24 phrases in Pleng Lao-Pan Noi, 72 phrases in Pleng Lao-Somdej, 16 phrases in Pleng Lao-Lod Kai, 18 phrases in Pleng Lao-Kab Mai, and 92 phrases in Pleng Lao-Soom. The musical scale founded in these set of songs consist of Mee Scale , Tee Scale , La Scale , Fa Scale, and Do Scale. The ending phrase tone in those phrases were the main tone of musical scales. The musical form of this solo set has uniqueness and intentional repetition of music in order to create the melody. However, the repetition in these songs was not the repetition of the same melody, but it adds the different synchronizations of playing techniques on Cha-Khe. There are 10 different kinds of special techniques which are “Sabad Seang Deaw”, “Sabd Sam Seang”, “Prip”, “Proy Seang”, “Ting-Noi”, “Kratop Sai Song Sai Seang Deyo”, “Kratop Sai Song Sai Song Seang”, “Kratop Sai Sam Sai Seang Deyo”, “Kratop Sai Sam Sai Song Seangz”, and “Top Sai”.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความกรุณาจากผู้มีพระคุณหลายท่านที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำงานครั้งนี้ จนผลงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และรศ.กาญจนา อินทรสุนานนท์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ซึ่งเป็นผู้ที่ให้ความรู้และชี้แจงจุดบกพร่องที่เกิดขึ้น ตลอดจนการทำปริญญานิพนธ์เล่มนี้ อันเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขจนทำให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้ลุล่วงและมีคุณค่าทางวิชาการ

ขอขอบพระคุณอาจารย์จรรุ บาลี ผู้ถ่ายทอดการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้เพลงลาวแพนให้กับข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณอาจารย์ไชยยะ ทางมีศรี ซึ่งเป็นผู้บอกทำนองฆ้องวงใหญ่เพลงลาวแพน

ขอขอบพระคุณอาจารย์สมบุรณ์ บุญวงศ์ที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะกระบวนการและวิธีการทำปริญญานิพนธ์ให้กับข้าพเจ้าจนสำเร็จลุล่วง

ขอขอบพระคุณอาจารย์นันทฐพงศ์ สุกุมาลัยที่ได้กรุณาดีดจะเข้เพลงลาวแพนให้กับข้าพเจ้า และช่วยบันทึกโน้ตเปรียบเทียบระหว่างทางจะเข้กับทางฆ้องวงใหญ่

ขอกราบระลึกในพระคุณคุณพ่อเล็ก และคุณแม่จันทนิภา กอผจญที่เป็นผู้ให้แสงสว่างในชีวิตและส่งเสริมการศึกษาให้กับข้าพเจ้ามาโดยตลอด

ขอกราบระลึกในพระคุณอาจารย์ทองดี สุจริตกุล อาจารย์วิทยา เรืองสุทธิพงศ์ อาจารย์อาทร ธนวัฒน์ อาจารย์เฉลิม ม่วงแพศรี อาจารย์สุธาร บัวทั้ง อาจารย์ศักรินทร์ สู้บุญ อาจารย์ศิริ วิชเวชที่เป็นผู้วางรากฐานการดนตรีให้แก่อข้าพเจ้า

ชนะชัย กอผจญ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	19
แหล่งข้อมูลที่ศึกษา.....	19
อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	19
วิธีการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	20
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	20
วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล.....	20
การตรวจสอบข้อมูล.....	20
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	21
วิธีการนำเสนอข้อมูล.....	21
4 การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้.....	22
องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้.....	22
ต้นเพลงลาวแพนใหญ่.....	22
เพลงลาวแพนใหญ่.....	29
เพลงลาวแพนน้อย.....	45
เพลงลาวสมเด็จ.....	55
เพลงลาวลอดค่าย.....	76
เพลงลาวขับไม้.....	83
4 (ต่อ) เพลงลาวซุ่ม.....	90

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
เทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้	119
ต้นเพลงลาวแพนใหญ่.....	119
เพลงลาวแพนใหญ่.....	123
เพลงลาวแพนน้อย.....	129
เพลงลาวสมเด็จ.....	132
เพลงลาวลอคค้าย.....	140
เพลงลาวขี้ไม้.....	141
เพลงลาวซุ่ม.....	142
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	151
สรุปลผลการวิจัย.....	151
อภิปรายผล	154
ข้อเสนอแนะ	156
บรรณานุกรม	158
ภาคผนวก.....	160
ภาคผนวก ก เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้.....	161
ภาคผนวก ข เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้.....	163
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	183

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	การแบ่งวรรคเพลงของต้นเพลงลาวแพนใหญ่.....	22
2	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	25
3	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	27
4	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวแพนใหญ่.....	30
5	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	35
6	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	39
7	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวแพนน้อย	46
8	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	49
9	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	51
10	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวสมเด็จ	55
11	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	63
12	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	69
13	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวลอดค่าย	77
14	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	79
15	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	80
16	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวขับไม้.....	83
17	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	85
18	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	88
19	การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวซุ่ม.....	90
20	วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน	101
21	ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง.....	107
22	ลูกตกและบันไดเสียงที่พบในเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้	152
23	เทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้	154

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ดนตรีไทยเป็นศิลปวัฒนธรรมที่มีวิวัฒนาการที่ยาวนานคู่กับคนไทย ซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองทางอารยธรรมที่มีการสืบทอดมรดกทางสังคมและภูมิปัญญา ในการคิดค้นสืบทอดหวัดุดทางธรรมชาติมาทำเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ และสามารถประพันธ์ทำนองของดนตรีให้เหมาะสมกับเครื่องดนตรีที่ผลิตขึ้นมา และเชื่อว่าดนตรีของเรามีมานานไม่ต่ำกว่า 4,000 ปี

เครื่องดนตรีไทยมีวิวัฒนาการมาตลอดทั้งรูปร่างลักษณะ รวมถึงการดัดแปลงและการสร้างขึ้นใหม่ ในปัจจุบันเครื่องดนตรีไทยแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ เครื่องดีด สี ดี เป่า และสามารถจัดแบ่งเครื่องดนตรีตามประเภทได้ดังนี้

1. เครื่องดีด ได้แก่ จะเข้ กระจับปี่ พิณเพี้ยะ ซึ่ง เป็นต้น
2. เครื่องสี ได้แก่ ซออู้ ซอด้วง ซอสามสาย สะล้อ เป็นต้น
3. เครื่องตี ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ ข้องวงเล็ก เป็นต้น
4. เครื่องเป่า ได้แก่ ขลุ่ยเพียงออ ปี่ใน ปี่นอก เป็นต้น

จะเข้เป็นเครื่องดนตรีประเภทดีดที่มีวิวัฒนาการมาจากกระจับปี่ จากหลักฐานพบว่า “จะเข้” ได้บรรเลงอยู่ในสมัยอยุธยาแล้วตั้งในกฎมณเฑียรบาลระบุว่า “ห้ามร้องเพลงเรือ เป่าขลุ่ย เป่าปี่ สีซอ ดีดกระจับปี่ ดีดจะเข้ ดีโหนดทับ ในเขตพระราชฐาน”

องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้จะเข้เกิดเสียงในขณะที่ดีดมี 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 คือ “นม” มีขนาดที่ต่างกันจำนวน 11 อันและสาย 3 สาย ส่วนที่ 2 คือ “ไม้ดีด” วิธีการที่ทำให้เกิดเสียง คือ ผู้บรรเลงจะต้องใช้ด้ายซึ่งพันติดกับนิ้วชี้มือด้านขวา โดยใช้หัวแม่มือจับให้มีกำลังดันเวลาแกว่งข้อมือไปมา มือซ้ายใช้นิ้วกดลงบนสายด้านที่ติดนมโดยให้สายแตะกับนมจะเข้ ขณะที่มือขวาดีดสายก็จะเกิดเสียงดังขึ้น การเปลี่ยนตำแหน่งของเสียงทำได้โดยเปลี่ยนนิ้วที่กดลงบนสายบริเวณที่ติดนมหรือเปลี่ยนไปดีดสายอื่น

จะเข้เป็นเครื่องดนตรีที่อยู่ในวงเครื่องสายและวงมโหรี โดยทำหน้าที่ดำเนินทำนองหลักของวงและบางครั้งทำหน้าที่เป็นผู้บรรเลงเครื่องนำ นอกจากนี้จะเข้ยังนิยมนำมาบรรเลงเดี่ยว ในการรวมวงนั้นจะเข้ใช้วิธีบรรเลงด้วยการดีดเก็บ ดีดรัว ดีดทิ้งนอย ส่วนในการบรรเลงเดี่ยวนั้นใช้วิธีการสะบัด ขยี้ ดีดกระทบสาย ดีดปรีบ

เพลงไทยต่างๆ ที่บรมครูสมัยโบราณจนถึงสมัยปัจจุบันได้แต่งขึ้นไว้นั้นมีมากมายหลายแบบ แต่ละแบบล้วนมีทำนองที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถแยกออกเป็น 2 ทาง คือ ทางร้องและทางบรรเลง (สงบดีก ธรรมวิหาร. 2540 : 124)

ในการบรรเลงเพลงไทยเรานิยมบรรเลงอยู่ 2 ประเภท คือ

1. การบรรเลงหมู่ หมายถึง การบรรเลงไปพร้อมๆ กันทั้งวง ไม่ว่าจะเป็นปี่พาทย์ เครื่องสาย หรือมโหรี ความมุ่งหมายสำคัญของการบรรเลงอยู่ที่ความพร้อมเพรียงของทุกๆ คน ในขณะที่ดำเนินวิธีการบรรเลงตามหน้าที่ของตนไปให้ถูกต้องและกลมกลืน

2. การบรรเลงเดี่ยว หมายถึง การบรรเลงเพลงอย่างหนึ่งที่ใช้เครื่องดนตรีจำพวก ดำเนินทำนอง เช่น ระนาด ซอด้วง ซอ จะเข้ บรรเลงเพียงอย่างเดียว อาจมีเครื่องประกอบ จังหวะเช่น ฉิ่ง ฉาบ กรับ โหม่ง โทน – รำมะนา กลองสองหน้า หรือกลองแขกบรรเลงไปด้วย ก็ได้ (มนตรี ตราโมท. 2538 : 32 ; อ้างอิงจาก อาทร ธนวัฒน์. 2542 : 4)

ในการบรรเลงเดี่ยวมีจุดมุ่งหมายอยู่ 3 ประการคือ

1. เพื่ออวดทำนองที่ครูได้แต่งขึ้นไว้อย่างไพเราะและวิจิตรพิสดาร สมที่จะบรรเลงอวดได้

2. เพื่ออวดความแม่นยำของผู้บรรเลงที่สามารถจดจำทำนอง เม็ดพราย และวิธีการที่ครูแต่งได้ประติษฐ์ไว้อย่างถ่องแท้ทุกประการ

3. เพื่ออวดความสามารถที่ผู้บรรเลงมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดต่างๆ นั้นได้ตามที่ครูผู้แต่งประติษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะพลิกเพลงเพียงใด ก็สามารถทำได้ถูกต้องไม่บกพร่อง (บุญเชิด พิณพาทย์. 2540 : 6)

ในการบรรเลงเพลงเดี่ยวที่นิยมนำมาบรรเลงนั้น ส่วนใหญ่เป็นเพลงในอัตราจังหวะ สามชั้นหรือเพลงเถาที่เป็นเพลงประเภทหน้าทับปรบไก่และหน้าทับสองไม้ เช่น เพลงทะเล เพลงนกขมิ้น เพลงพญาโศก เพลงแขกมอญ เพลงสารถี ฯลฯ

จะเข้เป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีดที่มีสายสามสาย เวลาบรรเลงมีเสียงที่ไพเราะ น่าฟัง และมีวิธีการบรรเลง – เม็ดพราย การประติษฐ์ทำนองในการบรรเลงอย่างวิจิตรพิสดาร เพลงเดี่ยวที่นิยมนำมาบรรเลงด้วยจะเข้มีหลายเพลง เช่น

1. เพลงมุล่ง
2. เพลงฉิ่งตรึง
3. เพลงฉิ่งตวงพระธาตุ
4. เพลงจีนแสด
5. เพลงจีนขิมใหญ่
6. เพลงเขมรปี่แก้วทางสักวา
7. เพลงลาวแพน
8. เพลงสุดสงวน
9. เพลงนกขมิ้น
10. เพลงสารถี
11. เพลงพญาโศก

12. เพลงแขกมอญ
13. เพลงเซ็ดนอก
14. เพลงทยอยเดี่ยว
15. เพลงกราวโน

ในจำนวนเพลงเดี่ยวทั้งหมดนี้ครูมักต่อให้ตามลำดับ หรือครูพิจารณาว่าเหมาะสมกับความสามารถของลูกศิษย์เพียงใด (อาทร ธนวัฒน์. 2542 : 5)

เพลงเดี่ยวที่กล่าวมาข้างต้นนั้น เพลงลาวแพนเป็นเพลงที่มีความไพเราะเพลงหนึ่ง ซึ่งเป็นเพลงโบราณมีทำนองและกลอนเพลงที่น่าฟัง และเป็นที่ยอมรับเพลงแพร่หลายในวงการดนตรีไทย “เพลงลาวแพน” เป็นเพลงที่มีอัตราจังหวะ 2 ชั้น เป็นเพลงเดี่ยวที่แตกต่างจากเพลงเดี่ยวเพลงอื่นๆ กล่าวคือ ในเพลงเดี่ยวลาวแพนประกอบด้วยเพลงเกร็ดรวมทั้งสิ้น 7 เพลง คือ ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ เพลงลาวลอดค่าย เพลงลาวขับไม้ และจบด้วยลาวซุ่ม เพลงลาวแพนนี้เมื่อนำไปประกอบการฟ้อนรำก็เรียกว่า “ฟ้อนลาวแพน” เนื่องจากเป็นเพลงที่มีความไพเราะ จังหวะรุกร้าสนุกสนาน นักดนตรีจึงได้นำทำนองไปแต่งเป็นทางเดี่ยวไว้หลายทาง เพลงลาวแพนที่บรรเลงด้วยจะเข้มีกลวิธีในการบรรเลงหลายอย่าง เช่น สะบัด ปริบ กระทบสาย ดีดไปรยเสียง ซึ่งกลวิธีต่างๆ นั้นเมื่อทำแล้วต้องมีความคมชัดตามลักษณะของแต่ละวิธี

ดังนั้นการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพนต้องใช้ความสามารถของผู้บรรเลงมาก เพราะในการบรรเลงมีการใช้เทคนิคในการดีดจะเข้ครบทุกกระบวน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพลงเดี่ยวลาวแพน 2 ชั้นทางครูละเมียด จิตตเสวีนั้น นับว่าเป็นทางเดี่ยวจะเข้ลาวแพนที่มีความไพเราะเป็นที่ยอมรับ และเป็นที่ยอมรับใช้บรรเลงสืบทอดกันมาในกรมศิลปากร ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเพื่อหาเอกลักษณ์อันเป็นทางเฉพาะของเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน 2 ชั้นทางครูละเมียด จิตตเสวี

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้
2. เพื่อศึกษาเทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงองค์ประกอบ เทคนิคและเมื่อดพรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้
2. เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลและเป็นการบันทึกโน้ตเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ของครูละเมียด จิตตเสวี

3. เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เพลงไทย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดนตรีไทย

4. เพื่อเป็นทฤษฎีในการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้

ขอบเขตของการวิจัย

ทำนองเพลงที่ใช้ในการศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ศึกษาเฉพาะทางจะเข้ ของครูละเมียด จิตตเสวี โดยทำการศึกษาจากนางจารุ บาลี อาจารย์ภาควิชาดุริยางค์ไทย วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. การบันทึกโน้ตไทย ใช้ตัวอักษรกำหนดระดับเสียง คือ ด ร ม ฟ ซ ล ท อยู่ในตาราง 3 แถว แถวบนสุด คือ สายเอก แถวกลาง คือ สายทุ้มหรือสายกลาง แถวล่าง คือ สายลวด ซึ่งเป็นลักษณะที่สามารถแสดงตำแหน่งของเสียงจะเข้ได้อย่างชัดเจน โดยที่ระดับเสียงแต่ละสายของจะเข้เป็นดังนี้

ด	ร	ม	ฟ	ซ	ล	ท	ดํ	รํ	มํ	ฟํ	ซํ	สายเอก
ซ	ล	ท	ด	ร	ม	ฟ	ซํ	ลํ	ทํ	ดํ	รํ	สายกลาง
ด	ร	ม	ฟ	ซ	ล	ท	ดํ	รํ	มํ	ฟํ	ซํ	สายลวด

สายเปล่า นมที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11

1.1 ลักษณะตาราง 1 ชุด มี 3 แถว ในการอ่านให้อ่านควบไปพร้อมกันทั้ง 3 แถว

1.2 โน้ตที่มีการปฏิบัติการสะบัด บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 1 และ 5

	ด	- ด ม ฟ	ซ	ด		ด	- ด ม ฟ	ซ	ด
-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด		ซ ท ด
	ฟ	ด		ด		ฟ	ด		ด

1.3 โน้ตที่มีการปฏิบัติการกระทบสาย 3 สาย บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 4 และ 8 และโน้ตที่มีการปฏิบัติการกระทบสาย 2 สาย บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 1 , 2 และ 6

- ด ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด
ซ	ซ		ซ ท ด			ซ		ซ ท ด	
			ด					ด	

1.4 โน้ตที่มีการปฏิบัติการดีดโปรยเสียง บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 4 ถึง 5

		ร	ฟ				
- - - -	- - - -	- ล ด	ด ร	- - - - ล	- ล ด ซ	- - - - ซ	- - - - ล

1.5 โน้ตที่มีการปฏิบัติการดีดตบสาย บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 4 , 6

และ 8

- ด ท ซ	ฟ ซ - ท	- ซ - ท	- ซท - ฟ	- ซ - ท	- ซท - ซ	- - - -	- ซท - ฟ

1.6 โน้ตที่มีการบังคับใช้ไม้ดีดเข้า บันทึกดังตัวอย่างในห้องเพลงที่ 2 ถึง 5

					ด	- ด ม ฟ	ซ ด
-- ดทซ				- ซ	- ซ ท ด		ซ ท ด
	- ฟ - ม	- ด - ฟ	- ม - ด	- ม	ด		ด

2. โน้ตที่ใช้ในการวิเคราะห์ห้องคอร์ดประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ นั้น มีการใช้เทคนิคของการโปรยเสียง ทำให้เสียงของลูกตกตกช้ากว่าจังหวะตกในแต่ละวรรคเพลง เพื่อความชัดเจนในการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้นำเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำยวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ลูกตกตกตามจังหวะ

3. โน้ตที่มีการบันทึกอย่างครบถ้วนเรียบร้อยและต่อเนื่องของเพลงเกร็ดทั้ง 7 เพลง ในเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ผู้วิจัยนำเสนอไว้ในภาคผนวก

นิยามศัพท์เฉพาะ

ดีดกระทบสาย หมายถึง การดีดพร้อมกัน 2 สาย หรือ 3 สาย ทำให้เป็นเสียงคู่ประสาน

ดีดตบสาย หมายถึง การปฏิบัติโดยดีดไม้ดีดในเสียงที่ต้องการ แล้วจึงใช้นิ้วมือตบลงบนสายในตำแหน่งเสียงที่ต้องการในขณะที่เสียงเดิมยังไม่ขาดหาย

เดี่ยว หมายถึง วิธีการบรรเลงเครื่องดนตรีเพียงคนเดียว แต่อาจมีเครื่องประกอบจังหวะ โดยแสดงออกถึงความสามารถในการบรรเลงในขั้นสูง เพื่ออวดทาง อวดความแม่นยำ และอวดฝีมือ

ทาง หมายถึง วิธีดำเนินทำนองโดยเฉพาะเครื่องดนตรีแต่ละอย่าง เช่น ทางระนาดเอก ทางซอด้วง ทางจะเข้ ซึ่งแต่ละอย่างต่างก็มีวิธีดำเนินทำนองของตนแตกต่างกัน หรืออีกความหมายหนึ่ง คือ วิธีดำเนินทำนองของเพลงที่ประดิษฐ์ขึ้นโดยเฉพาะ เช่น ทางครู ก. ครู ข.

หรือทางเดี่ยว ทางหมู่ ซึ่งแม้จะบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีอย่างเดียวกันก็ดำเนินทำนองไม่เหมือนกัน

เทคนิค หมายถึง ลักษณะของทำนองที่เป็นลักษณะเฉพาะ เป็นวิธีการที่นำมาใช้ในการบรรเลง เพื่อตกแต่งให้ทำนองจะไพเราะยิ่งขึ้น

บันไดเสียง คือ บันไดเสียงที่มีโครงสร้างของเสียงสำคัญหรือเสียงหลัก 5 เสียง และมีเสียงรอง 2 เสียง โดยเสียงขั้นที่ 1 2 3 5 และ 6 เป็นเสียงหลัก เสียงขั้นที่ 4 และ 7 เป็นเสียงรอง เสียงแต่ละเสียงจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 7 มีความห่างของระดับเสียงเท่ากัน

ประโยคเพลง หมายถึง ทำนองเพลงที่ผู้ประพันธ์ต้องการให้ความรู้สีกว่าจบประโยค และมีความสมบูรณ์ของท่วงทำนองอยู่ในตัว

ปรีบ หมายถึง ลักษณะของการติดเสียง 3 เสียง โดยใช้ลักษณะการติดเข้า ออก เข้าด้วยความรวดเร็ว โดยขึ้นต้นและจบด้วยเสียงเดียวกัน

เพลงเดี่ยว หมายถึง เพลงที่สร้างขึ้นเพื่อบรรเลงด้วยเครื่องดนตรีเพียงชิ้นเดียวหรือประเภทเดียว โดยคิดสร้างทำนองไว้เฉพาะ เพื่อเน้นความสามารถในการบรรเลงของนักดนตรี

เม็ดพราย หมายถึง กลวิธีในการบรรเลงให้มีความไพเราะเป็นพิเศษ

รสมือ หมายถึง ความสามารถในการติดจะเข้ เพื่อให้เกิดเสียงที่ไพเราะ ซึ่งเกิดได้จากการได้ฝึกปฏิบัติมาโดยถูกต้องตามลำดับในการดำเนินทำนอง ซึ่งเหมาะสมกับการบรรเลงจะเข้

ลูกตก หมายถึง ตำแหน่งของระดับเสียงสุดท้ายเมื่อสิ้นสำนวนเพลง

ไล่มือ หมายถึง การฝึกปฏิบัติต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความชำนาญ และความไหว

วรรคเพลง หมายถึง การแบ่งทำนองเพลงออกเป็นส่วนๆ โดยยึดทำนองเพลงเป็นหลัก โดยหมายถึงทำนองเพลงที่มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง

สะบัดสามเสียง คือ การติดสะบัดให้ได้เสียงเรียงกันสามเสียง

สะบัดเสียงเดี่ยว คือ การติดสะบัดอยู่กับที่ในเสียงใดเสียงหนึ่งเพียงเสียงเดียว

เอกลักษณ์ หมายถึง ลักษณะเฉพาะที่พบภายในเพลง ซึ่งมีผลต่อรูปแบบบทเพลงและการบรรเลง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้” นี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าจากเอกสาร ตำราทางวิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยข้อมูลต่างๆ ที่นำมาประกอบการวิจัยในครั้งนี้ มีดังนี้

เพลงเดี่ยว คือ เพลงที่บรรเลงด้วยเครื่องดนตรีจำพวกเครื่องดำเนินทำนองเพียงชิ้นใดชิ้นหนึ่งโดยเฉพาะ อันได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ ขิม จะเข้ เป็นต้น และในการบรรเลงเดี่ยวนี้อาจมีเครื่องประกอบจังหวะต่างๆ คือ ฉิ่ง ฉาบ หรือโทนรำมะนา เพลงที่บรรเลงก็ได้แก่ เพลงไทยทั้งหลายที่มีอยู่แล้ว สุดแต่ว่าครูดนตรีท่านใดจะนำเพลงอะไรมาแต่งเป็นเพลงเดี่ยวขึ้นใหม่ ซึ่งในการแต่งเพลงเดี่ยวก็น่าจะคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างทำนองเพลง กับเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงด้วย (ประดิษฐ์ อินทนิล. 2526 : 20)

สมบัติ จำปาเงิน (2526 : 120) ได้กล่าวถึงความหมายของเพลงเดี่ยวไว้ว่า การเดี่ยวเป็นการบรรเลงดนตรีด้วยเครื่องดนตรีชิ้นเดียว (ไม่นับเครื่องประกอบจังหวะ)

เพลงเดี่ยว หมายถึง เพลงที่ใช้สำหรับบรรเลงแสดงฝีมือของนักดนตรี หรือเป็นเพลงที่ใช้สำหรับบรรเลงแสดงอารมณ์ต่างๆ การบรรเลงทางเดี่ยวจำเป็นต้องมีทางเฉพาะการบรรเลงของแต่ละเครื่องดนตรี (มนตรี แย้มกสิกร. 2524 : 73)

เพลงเดี่ยว หมายถึง เพลงที่ครูดนตรีได้แต่งขึ้นเป็นทางพิเศษ สำหรับบรรเลงเฉพาะเครื่องดนตรี (ราชบัณฑิตยสถาน. 2540 : 109)

สรุปได้ว่า เพลงเดี่ยว หมายถึง เพลงที่ครูดนตรีได้แต่งขึ้นเป็นทางพิเศษ โดยคำนึงถึงความเหมาะสมระหว่างทำนองเพลงกับเครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง

การบรรเลงเดี่ยวนี้อาจจะหมายความว่า การบรรเลงคนเดียวแล้วจะเป็นการบรรเลงเดี่ยว การบรรเลงเดี่ยวนั้น เพลง ทำนอง และผู้บรรเลงจะต้องเหมาะสมที่จะเป็นการบรรเลงเดี่ยวด้วยจึงจะใช้ได้ อันที่จริงการบรรเลงเดี่ยวนั้น ก็มีใช้ว่าจะบรรเลงผู้เดี่ยวจริงๆ เวลาบรรเลงเดี่ยวน่าจะมีเครื่องดนตรีประกอบจังหวะ เช่น โทน รำมะนา หรือสองหน้า กับฉิ่ง สำหรับควบคุมหน้าทับบรรเลงไปด้วย (มนตรี ตราโมท. 2527 : 96)

การบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้นมีจุดประสงค์สำคัญอยู่ 3 ประการ คือ

1. เพื่อแสดงสติปัญญาของผู้ที่คิดประดิษฐ์วิธีบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้น
2. เพื่อแสดงความแม่นยำของผู้บรรเลง
3. เพื่อแสดงฝีมือ และเมตตพรายของผู้บรรเลง (ราชบัณฑิตยสถาน. 2540 : 69)

บุญเชิด พิณฑาทย์ (2540 : 6) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวนั้น มี 3 ประการ ดังนี้

1. แสดงทำนองเพลงที่ครูได้บดแต่งขึ้นไว้อย่างไรเพราะและวิจิตร สมที่จะบรรเลงอวดได้
2. แสดงว่าผู้บรรเลงมีความแม่นยำ จดจำทำนอง เม็ดพรายและวิธีการที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้เป็นอย่างดีถ้วนทุกประการ
3. แสดงว่าผู้บรรเลงมีความสามารถบรรเลงเครื่องดนตรีชนิดนั้นๆ ได้ตามที่ครูผู้แต่งได้ประดิษฐ์ไว้ ไม่ว่าจะโลดโผนพลิกแพลงเพียงใดก็สามารถทำได้ถูกต้องคล่องแคล่วไม่มีบกพร่อง

การบรรเลงเดี่ยวมีความมุ่งหมายอยู่ 2 ประการ คือ

1. เพื่อแสดงความสามารถ และฝีมือของผู้บรรเลง ว่าสามารถจดจำเพลงต่างๆ และบรรเลงได้แม่นยำไม่ผิดพลาด
2. เพื่อเป็นการอวดทาง คือ ทำนองของเพลงว่าดี คม ไพเราะ เหมาะสมขนาดไหน เนื่องจากเพลงเดี่ยวเป็นเพลงสำหรับผู้บรรเลงเพียงคนเดียว ดังนั้น ผู้บรรเลงจะต้องมีความแม่นยำในทำนองเพลง จะผิดพลาดไม่ได้ และจะต้องฝึกซ้อมมาเป็นอย่างดีก่อนที่จะบรรเลงแต่ละครั้ง (ประดิษฐ์ อินทนิล. ม.ป.ป. : 59)

สรุปได้ว่า ในการบรรเลงเพลงเดี่ยวมีจุดมุ่งหมาย คือ เพื่ออวดทางของผู้ประพันธ์อวดความแม่นยำ และอวดฝีมือของผู้บรรเลง

ทวิตักดิ์ ยุกตระนันท์ (2526 : 33) ได้กล่าวถึงวิธีการบรรเลงจะเข้าใจ ผู้บรรเลงจะต้องใช้ซ้ายซึ่งติดกับไม้ตีตพันนิ้วชี้มือขวา โดยใช้นิ้วหัวแม่มือแบนิ้วกลางช่วยจับให้มีกำลังต้นเวลาแกว่งมือไปมา มือซ้ายใช้นิ้วกดลงบนสายด้านที่ตีตนม โดยให้สายแต่ละลงติดกับนม ขณะที่มือขวาตีตสายจะเกิดเป็นเสียงขึ้น การเปลี่ยนระดับเสียงทำได้โดยเปลี่ยนตำแหน่งของนิ้วที่กดสายตรงบริเวณที่ตีตนม หรือเปลี่ยนไปตีตสายอื่น

จะเข้ เป็นเครื่องดนตรีที่มีบทบาทอย่างยิ่งในการเป็นหลักของวงเครื่องสาย เนื่องจากเป็นเครื่องดนตรีที่มีเสียงชัดเจน จะเปรียบเสมือนฆ้องวงใหญ่ในวงปี่พาทย์ที่ทำหน้าที่เป็นหลักของวง แต่การดำเนินทำนองของจะเข้ นั้นไม่เหมือนกับฆ้องวงใหญ่ที่ดำเนินทำนองหลักแท้ๆ เนื่องจากจะเข้เป็นเครื่องดนตรีที่มีขอบเขตการใช้เสียงมาก ในการบรรเลงจะเข้มีการบรรเลงที่คล้ายระนาดในลักษณะของการใช้เสียง (อารีรัมย์ มหุตวิเศษ. 2532 : 12)

ลักษณะการหัดจะเข้ นั้น คนหัดจะเข้ต้องมีความอดทน นับแต่การพันนิ้วให้แน่นทุกครั้งที่จะเล่น เพื่อให้เสียงชัดดี ไปจนถึงการหัดสะบัด และหมั่นซ้อม “ลูกเล่น” มากๆ เพื่อพัฒนาฝีมือ (จริยา สันตสวัสดิ์กุล. 2521 : 54)

การบรรเลงเดี่ยว ผู้บรรเลงจะต้องมีความพร้อมในทุกๆ ด้าน คือ แม่นมือ แม่นเสียง แม่นเพลง และแม่นยำจังหวะ ในการบรรเลงเดี่ยวจะเข้ก็เช่นเดียวกัน จุดประสงค์ก็เพื่ออวดทาง อวดความแม่นยำ และอวดฝีมือของผู้บรรเลง สำหรับเพลงเดี่ยวของเครื่องดนตรีจะเข้ที่นิยมเดี่ยวกันมีดังนี้

1. เพลงเดี่ยวลาวแพน
2. เพลงเดี่ยวกราวโน
3. เพลงเดี่ยวสุตสงวน
4. เพลงเดี่ยวจีนเข็มเล็ก
5. เพลงเดี่ยวฉิ่งตวงพระธาตุ
6. เพลงเดี่ยวนกดม
7. เพลงเดี่ยวพญาโศก
8. เพลงเดี่ยวกล่อมนารี
9. เพลงเดี่ยวจรเข้หางยาวทางสักวา
10. เพลงเดี่ยวมุล่ง
11. เพลงเดี่ยวแขกมอญ
12. เพลงเดี่ยวสารถิ
13. เพลงเดี่ยวสุรินทรราหู 3 ชั้น
14. เพลงเดี่ยวอาถรรพ์ 3 ชั้น
15. ทยอยเดี่ยว
16. เพลงเดี่ยวจีนแสด

ในบรรดาเพลงเดี่ยวทั้งหลายเหล่านี้ แต่ละเดี่ยวจะมีเมื่อดพรายและการประดับทำนองต่าง ๆ กัน ให้อารมณ์ความรู้สึก และความแปลกตาท่าที่แตกต่างกัน แต่ในทุกเดี่ยวจะมีความงดงามวิจิตรพิศดารที่เรียกว่าเป็นสุดยอดของการดีดจะเข้ หรือการบรรเลงจะเข้

วิโรจน์ สุภาลูน (2541 : 40) ได้กล่าวถึงการฝึกหัดบรรเลงจะเข้และเมื่อดพรายในการบรรเลงจะเข้ ดังนี้

ทำนอง

การฝึกหัดจะเข้ ลักษณะการนั่งจะนั่งพับเพียบขวา หลังตรง มือขวาวางทางขวา ลักษณะเตรียมดีด มือซ้ายเกาะทางซ้ายใกล้กับหย่องจะเข้

การพันไม้ดีดและการใช้ไม้ดีด

การพันไม้ดีดและการจับไม้ดีด ต้องพันให้แน่น โดยนำไม้ดีดมาวางบนนิ้วชี้ข้างขวา ในตำแหน่งระหว่างข้อนิ้วที่หนึ่งกับข้อนิ้วที่สอง วางไม้ดีดให้ตั้งฉากกับนิ้วชี้ ใช้นิ้วกลางและนิ้วหัวแม่มือยึดส่วนโคน และปลายไม้ดีด โดยให้ไม้ดีดวางอยู่บนหลังนิ้วชี้ จากนั้นจึงดึงเชือกขึ้นพันไขว้บนล่างสลับซ้ายขวา โดยเชือกจะไขว้กันเป็นกากบาทหลังจากนั้นจึงผูกเงื่อนรัดด้านบน เวลาดีดใช้หัวแม่มือกดที่ปลายไม้ดีด โดยให้นิ้วหัวแม่มือขนานกับนิ้วชี้ ส่วนนิ้วที่เหลือให้ยึดขนานกับนิ้วชี้ เพื่อความสวยงาม และเพื่อรับน้ำหนักจากนิ้วชี้บ้าง

การติดจะเข้

การติดจะเข้ ต้องใช้ข้อมือ และแขนประกอประกกัน การติดไม้ติดเข้ ไม้ติดออกใน จังหวะที่สม่าเสมอ เรียกว่า “การติดเดินทำนอง” การติดในแต่ละวรรคตอนของเพลงมีจำนวน ครั้งเป็นได้ทั้งเลขคู่ และเลขคี่ หากจำนวนครั้งเป็นเลขคู่ต้องเริ่มใช้ไม้ติดออก หากเป็นเลขคี่ให้ เริ่มด้วยไม้ติดเข้ ไม้ติดของการเล่นจะจบด้วยไม้ติดเข้เสมอ

การติดสะบัด คือ การติดไม้ออกเข้ ออกเข้ต่อเนื่องกันอย่างรวดเร็ว โดยเสียงที่ เกิดจะมาสะบัดลงที่ไม้ติดเข้สุดท้าย ประกอบด้วย

สะบัดเสียงเดียว คือ การติดสะบัดอยู่กับที่ในเสียงใดเสียงหนึ่งเพียงเสียงเดียว

สะบัดสองเสียง คือ การติดสะบัดให้ได้เสียงสองเสียง

สะบัดสามเสียง คือ การติดสะบัดให้ได้เสียงสามเสียง

การติดขยี้ เป็นการติดเก็บทำนองเพลงที่ได้ขยายแทรกลงในทำนองเพลงหลัก ซึ่ง ต้องเล่นติดต่อกันโดยเร็วและรวบจังหวะให้ได้ความยาวเท่าเดิม

การติดกระทบสาย เป็นการติดเสียงคู่แปด ระหว่างสายเอกกับสายลวด

การติดปรับ เป็นการติดให้ได้เสียงที่เด่นระริกออกมาในตัวเล็กน้อย โดยการใช้นิ้ว ลักษณะนิ้วข้าม คือ เอื่อนิ้วชี้ขึ้นไปกระทบเสียงที่สูงกว่าหนึ่งหรือสองเสียง แล้วจึงกลับมา สะบัดลงที่เสียงเริ่มต้นเดิม ไม้ติดที่ลงจะใช้ไม้ติดสะบัด ซึ่งจะต้องทำโดยเร็ว และได้เสียงที่หนัก ที่เสียงสุดท้าย

รุ่งริวา กิจมี (2540 : 136) ได้กล่าวถึง เทคนิคในการตกแต่งทำนองจะเข้ให้ไพเราะ ว่า จะเข้มีเม็ดพรายและการประดับทำนองที่ไพเราะในลักษณะการติดต่างๆ กัน เช่น การเก็บ การสะบัดสองเสียง การสะบัดสามเสียง การติดกระทบสาย และการติดตบสาย เป็นต้น

1. การเก็บ คือ วิธีการดำเนินทำนองถี่ๆ ใช้ไม้ติดออก กับไม้ติดเข้สลับกันอย่าง สม่าเสมอเป็นพยางค์ถี่ๆ ไม่มีการรวบไม้ติด เป็นการสอดแทรกทำนองเนื้อเพลงให้มีพยางค์ถี่ขึ้น กว่าทำนองธรรมดา

2. การติดลูกสะบัด คือ การใช้ไม้ติดเข้ ออกเข้ อย่างเร็ว

การสะบัดอยู่กับที่ คือ การติดเสียงใดเสียงหนึ่ง แล้วสะบัดไม้ติดเข้ ออกเข้ โดยเร็ว

การสะบัดขึ้น คือ การใช้นิ้วสะบัดเข้ ออกเข้ อย่างเร็วขึ้นมาจากเสียงสูง

การสะบัดลง คือ การใช้นิ้วสะบัดเข้ ออกเข้ อย่างเร็วลงไปทางเสียงต่ำ

3. การขยี้ คือ การติดเก็บหลายๆ พยางค์ หรือการติดแทรกทำนอง แทรกเสียง ให้มีลักษณะติดต่อกันเป็นพืด ในอีกความหมายหนึ่ง คือ การติดสะบัดแทรกหลายๆ พยางค์

4. การติดกระทบสาย หรือ ทิง – นอย คือ การติดกระทบเสียงคู่แปดระหว่างสาย เอกกับสายนาง (สายลวด) ที่เรียกว่า ทิง – นอย การติดลักษณะนี้ใช้ไม้ติดเข้ อย่างเดียว คือ ติดสายเอกไม้ติดเข้ ตรงนมที่ต้องการเป็นเสียงทิง แล้วติดสายลวดไม้ติดเข้ ตรงตำแหน่งนม

เดียวกันเป็นเสียงนอย โดยใช้นิ้วหัวแม่มือซ้ายยกขึ้นมาช่วยกดตรงตำแหน่งสายลวดประกบนิ้วที่กำลังใช้ดีดสายเอก

5. การดีดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน เป็นการดีดที่ใช้ไม้ดีดเข้าเพียงอย่างเดียว เดียวกัน โดยลักษณะการดีดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดโน้ตตัวเดียวกัน เกิดขึ้นเมื่อสายทั้งสามสายให้เสียงเดียวกันทั้งหมด คือ การใช้นิ้วกดลงบนสายทุ้มนมที่ 3 ซึ่งจะออกเสียงโด จากนั้นจึงดีดกระหนบตั้งแต่สายเอกลงไปยังสายลวด ซึ่งทั้งสามสายจะออกเสียงโด แต่เสียงจะสูงต่ำต่างกัน ซึ่งเมื่อดีดประสานกันแล้วมีความไพเราะเป็นอย่างยิ่ง

6. การดีดกระหนบสองสาย จะดีดสายเอกกระหนบกับสายทุ้ม หรือดีดสายทุ้มกระหนบกับสายลวดก็ได้ โน้ตในระหว่างสายทั้งสองสายจะเป็นเสียงคู่แปด เสียงที่กระหนบกันได้ง่าย คือ เสียงซอล ตรงตำแหน่งนมที่ 4 ของสายเอกกับเสียงสายเปล่าของสายลวด คู่เสียงดังกล่าวนี้ นักดนตรีนิยมเล่นกระหนบกันมากกว่าคู่เสียงอื่น เนื่องจากการกระหนบสายเปล่าที่ดีได้ง่ายเป็นธรรมชาติ

7. การดีดปรีบ คือ การดีดจะเข้เสียงหนึ่งเป็นเสียงยืน โดยใช้นิ้วนาง หรือนิ้วกลาง กดลงบนนมที่ต้องการ แล้วเอี๋มนิ้วชี้ไปกระหนบเสียงที่สูงขึ้นไป กระหนบเล็กน้อยแล้วกลับมาที่เสียงเดิม โดยใช้ไม้ดีดสะบัดเข้าออกเข้า

8. การดีดทีเดียวได้สองเสียง คือ ลักษณะการดีดที่เสียงหนึ่งเป็นเสียงตรง แต่อีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงที่เกิดจากความสั่นสะเทือนของเสียงแรก

9. การดีดสองครั้งได้สามเสียง คล้ายกับการดีดทีเดียวได้สองเสียง เพียงแต่เพิ่มสายเปล่าสายเอกเสียงโด เล่นควบกับโน้ตตัวใดตัวหนึ่ง วิธีการดีด คือ ใช้ไม้ดีดดีดเข้าสำหรับโน้ตตัวแรกกับโน้ตตัวสุดท้าย ตัวกลางนั้นใช้ความสั่นสะเทือนจากเสียงโน้ตของโน้ตตัวแรก

10. การดีดเสียงตบ มีลักษณะคล้ายกับการดีดทีเดียวได้สองเสียง

การทำเสียง “ตบ” เติมเสียง คือ การดีดไม้ดีดหนึ่งครั้งได้สองเสียงและเป็นเสียงคู่สาม มีวิธีปฏิบัติได้ 2 ลักษณะ คือ ใช้ไม้ดีดดีดเข้าสายเปล่าสายเอก และในระหว่างที่เสียง “โด” สายเอกยังมีความกังวานอยู่ใช้นิ้วนางกดกระหนบกับนมที่ต้องการให้เสียงดังเต็มๆ เสียง วิธีที่สอง คือ วางนิ้วนางกดลงบนนมที่ต้องการดีดไม้ดีดเข้าและใช้นิ้วชี้เอี๋มไปกระหนบนมอีกเสียงหนึ่งในขณะที่ความสั่นสะเทือนของเสียงแรกยังคงมีอยู่

การดีดเสียง “ตบ” ครึ่งเสียง มีวิธีการดีดอย่างเดียวกับการดีดตบ แต่ขณะที่ตบไปยังเสียงที่กังวาน หรือมีความสั่นสะเทือนอยู่นั้นให้ใช้แรงตบเพียงครึ่งเสียง คือ การกระหนบเสียงเพียงชนิดเดียว ไม่ต้องกระหนบเติมเสียง วิธีการปฏิบัติ คือ ดีดไม้ดีดเข้าสายเปล่าสายเอก และในระหว่างที่เสียงยังคงกังวานสั่นสะเทือนอยู่นั้นใช้นิ้วนางกระหนบกดลงบนนมที่ 2 นมที่ 3 นมที่ 4 เพียงเสียงชนิดเดียว ไม่ต้องกดกระหนบเติมเสียง

11. การดีดเสียงโปรย หรือการทำเสียงโปรย เป็นลักษณะของการดีดรัวให้เสียงเคลื่อนไหวติดต่อกันอย่างสนิทสนมจากเสียงต่ำขึ้นไปหาเสียงสูง

12. การตีตรูดนิ้ว หรือการตีตรูดเสียง หรือการตีตรูดสาย ลักษณะนี้คือ การใช้ นิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้กดสายเอกกับสายฉ่างเป็นคู่แปดประกบกันในลักษณะเดียวกับการตีตีทิง – นอย แล้วตีตรูดจากนมที่ต้องการในตำแหน่งสายฉ่างจากเสียงหนึ่งไปหาอีกเสียงหนึ่ง ซึ่ง สามารถทำได้ทั้งจากรูดเสียงต่ำไปหาเสียงสูง หรือรูดจากเสียงสูงไปหาเสียงต่ำ ซึ่งในระหว่าง การตีไล่เสียงขึ้นลงนั้น จะต้องตีรวในทุกลีเสียงทุกนมโดยไม่ให้ขาดตอน และการเริ่มรูดสาย ส่วนใหญ่จะเริ่มด้วยไม้ตีตอก และรูดลงไปจบตรงนม หรือตำแหน่งเสียงที่ต้องการเสียงสุดท้าย ด้วยไม้ตีตอกเข้า

13. การตีตกระทบนิ้ว มีลักษณะอย่างเดียวกันกับการตีตเสียงตบ แต่ต่างกันตรงที่ เสียงตบเป็นการตีตครั้งเดียวให้เกิดเสียงสองเสียง ส่วนการตีตกระทบนิ้วนั้นจะเป็นไปในลักษณะ การรว หรือการกรอโดยใช้นิ้วนางกดที่เสียงแรกและตีตรวเป็นเสียงคู่ 3 ใช้นิ้วชี้กดและต้องคงไว้ ซึ่งความกังวานของเสียงแรก เป็นการเกลาเสียงให้เกิดความนุ่มนวลขึ้นกว่าการตีตเสียงที่ ต้องการโดยตรง

14. การตีตเสียงแคน การตีตลักษณะนี้เป็นการตีตเลียนแบบเสียงเครื่องดนตรี “แคน” จึงเรียกว่า การตีต “เสียงแคน” วิธีการตีต คือ ใช้นิ้วนางเป็นสายหลักในการกดนม เสียงต่างๆ และใช้ไม้ตีตรว “เข้าออกเข้า” “เข้าเข้าเข้า” ตีตต่อกันไปอย่างสม่ำเสมอ

15. การตีตเสียงตอด แบบเต็มเสียง และครึ่งเสียง จะเป็นเม็ดพรายของการตีต จะเข้ที่คล้ายๆ กับการตบ แต่ไม่เหมือนเลยที่เดียวนัก เช่น การทำเสียง “โต - ังด” อย่างเร็ว แล้ววางนิ้วกดลงบนนมเต็มนิ้ว เรียกว่า ตอดเต็มเสียง แต่ถ้าวางนิ้วกดไม่เต็มนิ้ว เสียงจะ ออกมาลักษณะครึ่งๆ เสียง

16. การตีตเสียงโขก คือ การใช้ไม้ตีตกับนิ้วตบลงบนนมจะเข้แรงๆ เป็นเสียงที่ฟัง แล้วสะดุดๆ ตีตต่อกัน อุปมาเหมือนกับการโขลกน้ำพริก คือ ตองโขลกแรงๆ ลงมือหนักๆ ใน ส่วนของการตีตจะเข้ ก็คือการตบนิ้วลงบนจะเข้แรงๆ จะทำให้เสียงออกมาสั้นๆ ห้วนๆ ไม่ นุ่มนวลแต่ชัดเจน

17. การตีตเสียงสลับสาย เป็นเม็ดพรายพิเศษและไพเราะมาก คือ ผู้บรรเลง สามารถเล่นสลับกันไป – มาระหว่างสายเอก สายทุ้ม และสายฉ่าง ไม่ว่าจะอยู่ในโน้ตตัว เดียวกัน หรือคนละตัว

18. การตีตพรมนิ้ว จะคล้ายกับการ “ริก” หรือ “ปรีบ” แต่ส่วนที่แตกต่างก็คือ เป็น การเล่นนิ้วในนมตัวเดียว เช่น การพรมนิ้วที่โน้ตตัว “เร” ก็จะทำนิ้วขึ้นลงสลับกันอย่างรวดเร็ว พร้อมกับใช้ไม้ตีตตีตรวอย่างรวดเร็ว

19. การตีตลักไม้ตีต คือ ตามปกติการใช้ไม้ตีต จะเป็นลักษณะ “เข้าออกเข้า” สลับกัน แต่การลักไม้ตีต คือ การตีตเข้าซ้ำอีกครั้ง ตามด้วยไม้ตีตออกและเข้าดังนี้ คือ “เข้า เข้าออกเข้า”

20. การคิดเสียงขอยก ลักษณะการคิด “เสียงขอยก” คือ การใช้ไม้ขีดตัวสั้น ๆ ง่ายๆ กระชับ อุปมาเหมือนม้าขอยก

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2512 : 96) ได้กล่าวถึงการแบ่งท่อนเพลงไว้ว่า เพลงในแต่ละท่อนประกอบด้วยวรรคเพลงตั้งแต่ 2 วรรคขึ้นไป และหลายวรรคเพลงมาประกอบรวมกันเป็น 1 ท่อน ในเพลงหนึ่งๆ อาจมีท่อนเดียวหรือหลายท่อนก็ได้ แต่ส่วนมากมักมี 2 หรือ 3 ท่อน

วรรคเพลง หมายถึง การแบ่งทำนองเพลงออกเป็นส่วนๆ โดยยึดทำนองเพลงเป็นหลัก โดยหมายถึงทำนองเพลงที่มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง

ประโยคเพลง หมายถึง ทำนองเพลงที่ผู้แต่งต้องการให้ความรู้สึกว่าจะจบ อาจหมายถึง จบประโยค หรือจบท่อนก็ได้ (ถ้าเป็นประโยคสุดท้ายของเพลง) เพลงหนึ่งๆ อาจประกอบด้วยหลายๆ วรรค หลายๆ ประโยค ซึ่งมีความสมบูรณ์ของท่วงทำนองอยู่ในตัว (อาหาร วัฒนวัฒน์. 2542 : 12)

ครุสํารายู เกิดผลให้หลักการพื้นฐานในการประพันธ์เพลง เช่น เรื่องลูกตกเสียง การผูกประโยคเหมือนกับคิตกวีท่านอื่นๆ โดยทั่วไป แต่ในรายละเอียดเพลงของครุสํารายู เกิดผล มีลักษณะลีลาเหมือนกับเพลงของพระบาทสมเด็จพระบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้าบริพัตรสุขุมพันธ์ กรมพระนครสวรรค์วรพินิต และครูจางวางทั่ว พาทยโกศล ถือได้ว่าเป็นงานวิจัยที่สามารถเป็นแบบอย่างในการวิเคราะห์โครงสร้าง และทำนองเพลงของงานวิจัยนี้

บันไดเสียง หมายถึง กลุ่มเสียงที่ใช้ในบทเพลงไทย ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างอันเป็นเสียงสำคัญ หรือเสียงหลัก 5 เสียง และเสียงรอง 2 เสียง (ฐิระพล น้อยนิตย์. 2542 : 13)

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2533 : 44 - 48) ได้กล่าวถึงเรื่องบันไดเสียงไว้ว่า บันไดเสียงคือ บันไดเสียงตามลักษณะบทเพลง ซึ่งมีบันไดเสียงหลักต่างๆ ดังต่อไปนี้

บันไดเสียงโด คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ด ร ม ซ ล เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ฟา ที่เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงสำเนียงลาว เพลงเชิดจีน

บันไดเสียงซอล คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ซ ล ท ร ม เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต โด ฟา เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงหน้าพาทย์ต่างๆ

บันไดเสียงฟา คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ฟ ซ ล ด ร เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ที่ มี เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงสำเนียงเขมร เพลงใบ้คลั่ง

บันไดเสียงที คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ท ด ร ฟ ซ เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต มี ลา เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงสำเนียงมอญ เพลงสุตสงวน

บันไดเสียงเร คือ บทเพลงที่ใช้โน้ต ร ม ฟ ล ท เป็นโน้ตหลัก และใช้โน้ต ซอล โด เป็นโน้ตรอง เช่น เพลงทยอยเขมร เพลงทยอยใน

ลูกตก หมายถึง ตัวโน้ตหรือเสียงสุดท้ายของวรรคเพลง (ฐิระพล น้อยนิตย์. 2542 :

ถาวร ศรีผ่อง (2540 : 273) ได้ให้ความหมายของคำว่า ลูกตกว่า ลูกตก หมายถึง ตำแหน่งของระดับเสียงสุดท้ายเมื่อสิ้นสำนวนเพลง

โตม สว่างอารมณ์ (2540 : 17) ได้กล่าวไว้ว่า ลูกตก หมายถึง เสียงสุดท้ายของ วรรคเพลงแต่ละวรรค โดยทั่วไปลูกตกมักเป็นเสียงใดเสียงหนึ่งของบันไดเสียง เช่น ลูกตก บันไดเสียงโด พบว่า มีการนำเอาเสียง ด ร ม ซ ล มาใช้เป็นเสียงลูกตกมากกว่าเสียง ท ฟ นั้นเพราะเสียง ด ร ม ซ ล เป็นเสียงหลักของบันไดเสียง ส่วนเสียง ท ฟ เป็นเสียง รองของบันไดเสียงนั่นเอง

มานพ วิสุทธิแพทย์ (2533 : 36) ได้กล่าวถึงทิศทางการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงว่า มีทิศทางการเคลื่อนที่หลายอย่าง เช่น

1. เสียงเรียงกันสูงขึ้น หรือต่ำลง เช่น ด ร ม ฟ ซ หรือ ซ ฟ ม ร ด หรือ เรียงกันตามบันไดเสียง เช่น ด ร ม ซ ล ด หรือ ด ล ซ ม ร
2. มีเสียงกระโดด เช่น ด ร ม ล , ซ ล ด ม หรือ ด ล ซ ร , ม ร ด ซ
3. มีรูปแบบคล้ายฟันปลาสูงขึ้น หรือ ต่ำลง เช่น ร ด ม ร ซ ม ล ซ หรือ ล ด ซ ล ม ซ ร ม
4. ใช้เสียงซ้ำ เช่น ด ด ด ด , ร ร ร ร หรือ ซ ล ซ ซ , ร ด ร ร

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประวิทย์ ขาวปลี้ม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงเสมอจำนวน 14 เพลง ซึ่งบรรเลงด้วยฆ้องวงใหญ่ โดยนายเชื้อ ดนตรีรส ผลการวิจัยพบว่า เพลงเสมอ มีรูปแบบแตกต่างกันไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอนแบ่งวรรคตอนของเพลงเป็นไม้กลอง ซึ่งเพลงเสมอ แต่ละชนิดมีไม้กลองไม่เท่ากัน ลูกตกของเพลงเสมอจัดอยู่ในบันไดเสียง โด เร فا และซอล เพลงเสมอกำกับหน้าทับด้วยตะโพน และกลองทัด เครื่องดนตรีทั้งสองนี้จะดำเนินดนตรีเฉพาะที่ เรียกว่า “ไม้เดิน และไม้ลา” ไม้เดินมีความยาวเท่ากับ 1 วรรคเพลง หรือ 4 ห้องเพลงไทย ส่วน ไม้ลามีความยาวเท่ากับ 4 วรรคเพลง หรือเรียกว่า 1 ชุด นับว่าเป็นงานวิจัยที่มีประโยชน์ในการศึกษาวิเคราะห์ในครั้งนี้

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2523 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) กล่าวถึง จะเข้ในภาคพรรณนา มีรายละเอียดเกี่ยวกับคำว่า จะเข้ ประวัติของจะเข้ ลักษณะของจะเข้ การเทียบสายจะเข้ ในภาคปฏิบัติกล่าวถึง การใช้ไม้ดีด การกดนมจะเข้ ความสัมพันธ์ระหว่างนิ้วกับไม้ดีด โหนดจะเข้ เครื่องหมายต่างๆ ที่ใช้กับโน้ตจะเข้ การลงมือฝึก และตัวอย่างโน้ตจะเข้สำหรับฝึก

วิชา ศรีผ่อง (2543 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ทำนองหลัก และทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่ เพลงแขกมอญ 3 ชั้น โดยศึกษาทำนองหลักจากกรมศิลปากร และทางเดี่ยว 2 ทาง คือ ทางเดี่ยวฆ้องวงใหญ่เพลงแขกมอญ 3 ชั้น ของหลวงประดิษฐไพเราะ และของครูสอน วงฆ้อง ผลการศึกษาพบว่า “ทางเดี่ยวหลวงประดิษฐไพเราะเป็นการประพันธ์แบบ

6 เทียวใน 4 วรรคแรก พบสำเนียงภาษามอญในท่อนที่ 3 จำนวน 16 วรรค ส่วนทางเดี่ยวของครูสอน วงฆ้อง เป็นการประพันธ์แบบ 5 เทียว พบสำเนียงภาษามอญมากในท่อนที่ 2 จำนวน 7 วรรค และพบสำเนียงภาษาแขกในท่อนที่ 3”

สุรศักดิ์ จำนงค์สาร (2542 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำการศึกษาระนาดเอก เพลงแป๊ะ 3 ชั้น ผลของการศึกษาพบว่า “โครงสร้างฆ้องวงใหญ่เพลงแป๊ะ 3 ชั้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ ท่อน 1 ท่อน 2 และสร้อย ทำนองเพลงแบ่งเป็น 18 ประโยค อยู่ในบันไดเสียงโด ความสัมพันธ์ระหว่างบันไดเสียงของทางระนาดเอก และบันไดเสียงของทางฆ้องวงใหญ่เป็นบันไดเสียงเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ และทางระนาดเอกในแต่ละวรรคของท่อน 1 และท่อน 2 ผู้บรรเลงจะบรรเลงต่างกัน เพื่อให้เกิดความหลากหลาย แต่มีลูกตกและบันไดเสียงเหมือนกัน”

ฐิระพล น้อยนิตย์ (2542 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์เพลงเรื่องนางหงส์พบว่า ทุกเพลงแบ่งเป็น 2 ท่อน ท่อนละ 4 จังหวะ ในแต่ละท่อนแบ่งเป็น 4 ประโยค 8 วรรค โดยแยกเป็นวรรคถาม และวรรคตอบ แบ่งเป็นลูกตกปลายประโยค และลูกตกปลายวรรค สำหรับบันไดเสียงของเพลงเรื่องนางหงส์ ประกอบด้วยบันไดเสียงโด บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงซอลเป็นหลัก

ถาวร ศรีผ่อง (2540 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ศึกษาและวิเคราะห์เพลงช้าเรื่องเพลงยาวทางฆ้องวงใหญ่ สรุปได้ว่า รูปแบบของเพลงช้าเรื่องเพลงยาวนั้น มีลักษณะของรูปแบบ 3 ส่วนด้วยกัน คือ ตัวเพลงช้า เพลงสองไม้ และออกเพลงเร็ว ลงท้ายด้วยเพลงลา เป็นลักษณะของเพลง 3 อัตร่า ซึ่งวัฒนาการมาเป็นรูปแบบของเพลงเถาในปัจจุบัน ส่วนที่พบมีหลายประเภท เช่น ลักษณะสำนวนเชิงสัมผัส มีลักษณะสำนวนเป็นทำนองชนิดเดียวกัน และมีลักษณะสำนวนเชิงสัมพันธ์ 2 ลักษณะ คือ สำนวนสัมพันธ์เชิงคล้ายคลึง และสำนวนสัมพันธ์เชิงคลี่คลาย

โตม สว่างอารมย์ (2540 : ไม่ปรากฏเลขหน้า) ได้ทำการวิจัยเรื่องศึกษาชีวิตประวัติ และวิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงของจางวางทั่ว พาทยโกศล ผลการวิจัยพบว่า บทเพลงสำเนียงเขมรที่นำมาวิเคราะห์มีการใช้รูปแบบจังหวะ และรูปแบบทำนองเป็นส่วนสร้างความสมบูรณ์ให้เกิดขึ้นในแต่ละวรรคเพลง และการดำเนินทำนองเพลงในวรรคเพลงส่วนใหญ่จะใช้เสียง 5 เสียงในการทำนองเพลง การสร้างทำนองเพลงทางเป็ลี่ยน จะใช้ลูกตกเสียงเดียวกับเพลงทางพื้น แต่จะสร้างลีลาการดำเนินทำนองเพลงที่แตกต่างไป ลูกตกที่ใช้เสียงไม่ตรงกัน มักจะเป็นลูกตกในวรรคเพลงคือ ส่วนลูกตกในวรรคเพลงคู่จะมีจำนวนน้อยมากที่ใช้เสียงไม่ตรงกัน

ช้ำคม พรประสิทธิ์ (2538 : ง) ได้ทำการศึกษาผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียด จิตตเสวี โดยผลของการวิจัยพบว่า “ลักษณะเพลงเดี่ยวของคุณครูละเมียดสามารถใช้ลักษณะการติดทิงนอยได้อย่างเหมาะสม เสียงจะเข้มีความชัดเจนเป็นเอกลักษณ์เฉพาะ การปรากฏความเข้มของกลวิธีพิเศษในเพลงเดี่ยว มีสัดส่วนพอเหมาะ ลักษณะการดำเนินทำนอง

หรือกลอนเพลงยี่ดโครงสร้างของทำนองหลักควมคู่อย่างสม่ำเสมอ” และยังสามารถรวบรวมข้อมูลประวัติของครูละเมียด จิตตเสวีไว้ ดังนี้

คุณครูละเมียด จิตตเสวี เป็นบุตรของหมื่นอุดมโวหาร(เปรม สวรรค์) และนางจิบ สวรรค์ เกิดที่ตำบลบางขุนพรหม กรุงเทพมหานคร ปีมะโรง วันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2447 มีพี่น้องร่วมบิดามารดา 1 คน คือ คุณครูละม่อม ดุรยชีวิน

บิดาของคุณครูละเมียด จิตตเสวี เป็นผู้ที่มีความสามารถหลายอย่าง เป็นทั้งครูสอนเครื่องสายไทย ซึ่งเป็นช่างทำเครื่องดนตรีไทย(จะเข้ และซอ) ขายเป็นที่บ้าน บิดาของคุณครูละเมียดนับว่า เป็นนักทดลองและค้นคว้าคนหนึ่ง ได้คิดค้นทำการทดลองแก้ไข ดัดแปลง จะเข้ส่วน "นม" ทำให้เป็นขานोटเจาะทะลุลงไปในตัวจะเข้ แล้วอัดด้วยตะปูควงให้แน่นเพื่อมิให้นมจะเข้หลุดง่าย แต่เมื่อทำเสร็จแล้วคุณภาพเสียงไม่ดี จึงเลิกไป และทำการติดนมจะเข้ด้วยชันอย่างเดิม ครูเปรม สวรรค์มีความสามารถในการทำซอได้เป็นอย่างดี ดังนั้นในชีวิตวัยเยาว์ ครูละเมียดจึงเริ่มเรียนเครื่องสายกับบิดา โดยหัดดีดจะเข้เป็นพิเศษ และสามารถบรรเลงจะเข้ได้ตั้งแต่อายุ 8 ขวบ

เมื่ออายุได้ 9 ปี ซึ่งตรงกับ พ.ศ.2456 ครูละเมียด จิตตเสวีได้เริ่มเรียนชั้นประถมที่โรงเรียนราษฎร์ใกล้บ้านแห่งหนึ่ง เมื่อสามารถอ่านออกเขียนได้ บิดาจึงให้ออกจากโรงเรียนมาช่วยงานดนตรีที่บ้าน และต่อมาได้ส่งตัวไปเรียนจะเข้กับหลวงว่องจะเข้รับ(โต กมลวาทิน) ระหว่างนั้นครูละเมียดได้เรียนและเล่นเครื่องสายไทยเป็นอาชีพตลอดมาจนมีชื่อเสียงว่าเป็นนักดีดจะเข้ฝีมือดีที่สุดในยุคหนึ่งของคนหนึ่ง

ชีวิตสมรส

คุณครูละเมียด จิตตเสวีได้สมรสกับขุนสนธิบรรเลงการ(จง จิตตเสวี) คุณครูละเมียดจึงมีราชทินนามตามสามีด้วย คือ นางสนธิบรรเลงการ

ขุนสนธิบรรเลงการเป็นน้องชายของพระยาภูมิเสวิน(จิตร จิตตเสวี) เป็นมหาดเล็กในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว และเป็นผู้มีฝีมือดีทางเครื่องสาย สีซอดีไพเราะมาก พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดเกล้าฯ ให้เป็นนักไวโอลิน1 ของวงเครื่องสายฝรั่ง

ตอนนั้นปลายชีวิต ขุนสนธิบรรเลงการได้ย้ายไปอยู่ที่บ้านจอมพลเรือ หลวงยุทธศาสตร์โกศล เนื่องจากเป็นคนสนิทของท่านจอมพลที่บางพระ จ.ชลบุรี และไปเสียชีวิตที่จ.ชลบุรี คุณครูละเมียดมีบุตรชายกับขุนสนธิบรรเลงการ 1 คน คือ นายเจริญศรี จิตตเสวี แต่มิได้เป็นนักดนตรีไทยตามบิดามารดา

ชีวิตการทำงาน

พ.ศ.2482 คุณครูละเมียด จิตตเสวีได้เข้ารับราชการเป็นศิลปินจิตวาในแผนกดนตรีไทย กองดุริยางคศิลป์ กรมศิลปากร ต่อมาเปลี่ยนเป็นกองสังคีต กรมศิลปากร เริ่มรับเงินเดือนเดือนละ 20 บาท เป็นเวลา 25 ปีในการรับราชการที่กองสังคีต กรมศิลปากร คุณครู

ละเมียดจึงได้เลื่อนตำแหน่งเป็นศิลปินตรี รับเงินเดือน 900 บาท ขณะนั้นท่านอายุได้ 60 ปีพอดี จึงออกจากราชการตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2507 และหลังจากนั้นได้รับบำนาญเดือนละ 450 บาทเป็นต้นมา

หลังจากที่ครูละเมียด จิตตเสวีออกจากราชการกองการสังคีต กรมศิลปากรแล้ว คุณครูละเมียดได้ย้ายมาเป็นอาจารย์สอนพิเศษที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ในการมาสอนที่นี้ครูละเมียดได้สอนขอให้แก่นักเรียน เนื่องจากสมัยนั้นคุณครูทองดี สุจริตกุลเป็นอาจารย์สอนจะเข้ประจำอยู่แล้ว

ความสามารถ

ในด้านความสามารถของคุณครูละเมียด จิตตเสวี เป็นที่ยอมรับในวงการดนตรีไทยว่ามีฝีมือในการดีดจะเข้เป็นเลิศ เมื่อเข้ารับบรรเลงในวงเครื่องสายปี่ชวาพร้อมกับศิลปินเอกผู้มีชื่อเสียงหลายท่าน คือ คุณครูเทียบ คงลายทอง หลวงไพเราะเสียงซอ(อุ่น ดุริยชีวิน) คุณครูละม่อม ดุริยชีวิน คุณครูประเวช กุมุท คุณครูพริ้ง ดนตรีรส คุณครูมี ทรัพย์เย็น คุณครูมนตรี ตราโมท คุณครูอุสา คันธมาลย์(ครูทับ) คุณครูเหนียว ดุริยพันธ์ ซึ่งไม่ปรากฏว่ามีวงเครื่องสายปี่ชวาวางใดจะบรรเลงได้ดีกว่าวงนี้เลย เพราะทุกคนฝีมือดีเท่าเทียมกันและแต่ละท่านก็มีความชำนาญเฉพาะของตัวเอง

นอกจากความสามารถด้านจะเข้แล้ว คุณครูละเมียดยังมีความสามารถในด้านขอเป็นเลิศอีกด้วย ครั้งหนึ่งครูละเมียดได้รับเชิญให้เป็นผู้เดี่ยวกราวในขออยู่ในการแสดงโขน ธรรมศาสตร์ของหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช

คุณครูละเมียดเป็นนักดนตรีที่เป็นหลักให้กับวงดนตรีที่เข้าร่วมบรรเลงด้วย โดยเฉพาะวงเครื่องสายปี่ชวาแล้ว จะนิยมเล่นเพลงดำเนินทำนองเป็นส่วนใหญ่ เพลงที่นิยมคือ เพลงตับลมพัดชายเขา ซึ่งประกอบด้วยเพลงแขกมอญบางช้าง ลมหวน เहरาเล่นน้ำ ซึ่งเป็นเพลงที่มีทำนองซ้ำๆ กัน ผู้บรรเลงมักเกิดการหลงเพลงกันได้ง่ายมาก แต่ถ้าบรรเลงครั้งนั้นมีครูละเมียดอยู่ด้วย พอท่านเห็นว่าใครจะบรรเลงหลงไปทางอื่น ท่านจะบรรเลงทำนองห่างๆ ให้ทันที ทำให้ผู้บรรเลงนั้นคิดได้ และบรรเลงต่อไปด้วยดี

ความสามารถในด้านเพลงเดีวนั้น คุณครูละเมียด จิตตเสวีได้เคยอัดเสียงเดี่ยวจะเข้ไว้กับห้างต.เง็กชวน เช่น เพลงลาวแพน เพลงเขมรปี่แก้วทางสักวา เพลงกราวใน แต่ปัจจุบันที่ยังคงเหลืออยู่เป็นแถบเสียงเพลงลาวแพนที่คุณครูละเมียด จิตตเสวีได้บรรเลงเดี่ยวจะเข้ เมื่อปีพ.ศ.2473 ในครั้งนั้นศรีกรุงได้ทดลองทำหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรกของเมืองไทย โดยทำการยืมกลองจากต่างประเทศ ในการทดลองบันทึกการแสดงจำพวกของนายทึ่ง มาพมงคล การเดี่ยวซอสามสายของพระยาภูมิเสวิน(จิต จิตตเสวี) และเดี่ยวจะเข้โดยนางสนธิ บรรเลงการ(ละเมียด จิตตเสวี) เมื่อถ่ายทำเสร็จแล้วในเมืองไทย ไม่มีกลองฉายหนังชนิดนี้ ศรีกรุงจึงเดินทางไปฉายที่ประเทศสิงคโปร์ เมื่อเห็นว่าได้ผลจึงลงมือสร้างอุปกรณ์ขึ้น และทำการ

เปิดฉายหนังขึ้นในเมืองไทยเป็นครั้งแรก เมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2473 ในครั้งนั้นได้มีการนำหนังที่ทำการทดลองบันทึกขึ้นเป็นครั้งแรกออกฉายในเมืองไทยด้วย

เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม พ.ศ.2499 วันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว(ร.9) คุณครูละเมียด จิตตเสวีได้รับพระราชทานเหรียญช้างเผือก เรื่องตากโปปฏิบัติราชการที่ประเทศพม่า

ลูกศิษย์

ลูกศิษย์ของคุณครูละเมียด จิตตเสวีมีน้อยมาก คือ อาจารย์เยาวมาลย์ ดิสกุล อาจารย์ปกรณ์ รอดช้างเผือก อาจารย์พรรณณิกา บัณฑิตเสาวภาคย์ อาจารย์จารุ บาลี อาจารย์จีระพล เพชรสม อาจารย์ชเวงศักดิ์ โพธิสมบัติ

ช่วงสุดท้ายของชีวิต

ช่วงสุดท้ายของชีวิตคุณครูละเมียด จิตตเสวีได้ปฏิบัติราชการจนวันสุดท้ายของชีวิต คุณครูละเมียด จิตตเสวีถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ.2516 ด้วยโรคหัวใจ เส้นโลหิตแตก และความดันโลหิตสูง รวมอายุได้ 69 ปี กระทำพิธีศพที่วัดมกุฏกษัตริยดิตยาราม

จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเพลงเตี๋ยลาวแพน ทางจะเข้ ดังกล่าวมานี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลต่างๆ มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษาและวิเคราะห์ ซึ่งนับว่ามีความสำคัญต่อการศึกษาและวิเคราะห์ในครั้งนี้เป็นอย่างมาก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาจากบุคคลข้อมูลซึ่งเป็นศิลปิน นักวิชาการ ตลอดจนศิลปินผู้มีความเชี่ยวชาญในการบรรเลงจะเข้ โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำราวิชาการต่างๆ เพื่อนำมาประมวลผลภายหลังจากการเก็บข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนในการดำเนินงานเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. แหล่งข้อมูลที่ศึกษา บุคคลข้อมูล

1.1 แหล่งข้อมูลที่ศึกษา

- 1.1.1 หอสมุดแห่งชาติ ท่าวาสุกรี
- 1.1.2 หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.1.3 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยมหิดล
- 1.1.4 หอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 1.1.5 ห้องสมุดทุกกรม มอสมลิรินทร หอสมุดแห่งชาติ

1.2 บุคคลข้อมูล

- 1.2.1 บุคคลข้อมูลที่ใช้ศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้
 - 1.2.1.1 นางจาร์ บาลี
- 1.2.2 บุคคลข้อมูลซึ่งเป็นศิลปินอาชีพ นักวิชาการทางด้านดนตรีไทย ผู้เกี่ยวข้อง และเป็นลูกศิษย์นางละเมียด จิตตเสวี
 - 1.2.2.1 นางสาวนิรมล ตระการผล
 - 1.2.2.2 นายจักรายุทธ ไหลสกุล
 - 1.2.2.3 นายไชยะ ทางมีศรี
 - 1.2.2.4 นายสมบุรณ์ บุญวงศ์
 - 1.2.2.5 นายจิระพล น้อยนิตย์

2. อุปกรณ์ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็ก สำหรับใช้บันทึกเสียงการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ ลาวแพน ทางครุละเมียด จิตตเสวี

3. วิธีการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

- 3.1 เก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 3.2 บันทึกเสียงการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน ทางนางละเมียด จิตตเสวี
- 3.3 ฝึกปฏิบัติการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน ทางนางละเมียด จิตตเสวี เพื่อความชัดเจนในการศึกษาและวิเคราะห์

4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 4.1 ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็นเอกสารทั่วไป เอกสารเกี่ยวกับการบรรเลงจะเข้ และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ผู้วิจัยศึกษา
- 4.2 ผู้วิจัยบันทึกเสียงการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน ทางนางละเมียด จิตตเสวีด้วยเครื่องบันทึกเสียงขนาดเล็กเพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาฝึกปฏิบัติการบรรเลง และนำไปใช้ในการศึกษาและการวิเคราะห์

5. วิธีการจัดกระทำกับข้อมูล

- 5.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ารวบรวมทั้งเอกสารวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มาจัดเป็นหมวดหมู่ตามความสำคัญพร้อมเรียบเรียงอย่างเป็นระเบียบและต่อเนื่อง โดยจำแนกข้อมูลออกเป็นหัวข้อตามหัวเรื่องที่ผู้วิจัยศึกษา
- 5.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการบันทึกเสียงการบรรเลงมาบันทึกเป็นโน้ตไทย และผู้วิจัยฝึกหัดบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน ทางครูละเมียด จิตตเสวีเพื่อความชัดเจนในการวิเคราะห์

6. การตรวจสอบข้อมูล

- 6.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบข้อมูลกับเอกสารอ้างอิง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 6.2 เมื่อผู้วิจัยฝึกปฏิบัติการบรรเลงเพลงเดี่ยวจะเข้ลาวแพน ทางนางละเมียด จิตตเสวีแล้ว ผู้วิจัยบรรเลงให้บุคคลข้อมูลฟัง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในเทคนิคและวิธีการบรรเลง
- 6.3 โน้ตไทยที่ผู้วิจัยได้จากการถอดเทปการบันทึกเสียงการบรรเลงของบุคคล ข้อมูล ผู้วิจัยนำไปให้นักวิชาการดนตรีตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ เพื่อศึกษาองค์ประกอบ เทคนิค และเมื่อดพรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ผู้วิจัยได้จำแนกหัวข้อในการวิเคราะห์เป็นหัวข้อต่างๆ ดังนี้

7.1 องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ วิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ภายในเพลงดังนี้

7.1.1 การแบ่งวรรคเพลง

7.1.2 บันไดเสียง

7.1.3 ลุกตก

7.1.4 คีตลักษณ์

7.2 เทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

8. วิธีการนำเสนอข้อมูล

8.1 ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อ 1 และ 2 นำเสนอในบทที่ 4 การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

8.2 ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์ นำเสนอในบทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

บทที่ 4

การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ เพื่อศึกษาองค์ประกอบ เทคนิคและเมื่อดพรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ โดยเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ที่ศึกษาประกอบด้วย เพลงเกร็ด 7 เพลง คือ ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ เพลงลาวลอดค่าย เพลงลาวขับไม้ และเพลงลาวซุ่ม

ในการศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ นั้น เพื่อความชัดเจนในการศึกษา ผู้วิจัยจึงแบ่งส่วนที่ศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ใช้วิธีการวิเคราะห์ตามลำดับเพลง โดยวิเคราะห์ในหัวข้อต่างๆ ดังนี้

1.1 การแบ่งวรรคเพลง

1.2 บันไดเสียง

1.3 ลุกตก

1.4 คีตลักษณ์

2. เทคนิคและเมื่อดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

1. ต้นเพลงลาวแพนใหญ่

1.1 การแบ่งวรรคเพลง

ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 20 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 1 การแบ่งวรรคเพลงของต้นเพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- - - -	- - - ซ	-- มฟซ	- ซ - ซ
		ซ		ซ
2	- - - ฟ	- - - ซ	-- ทดมี	- ท - ด
		ซ		

ตาราง

1

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
3	- - - -	- - - -	มีมีมี ท ดี่	- ท - ซ
				ซ
4	- - ซทซ	- ฟ - ซ	- - ทดมี	- ท - ดี่
		ซ		
5	- - - -	- - - -	มี ฟ มี ดี่	- ท - ซ
				ซ
6	- - ซทซ	- ฟ - ม	- - ฟมด	- ด - ดี่
		ซ		
		ม		
7	- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ซ
				ซ
				ซ
8	- - ซทซ	- ฟ - ม	- - ฟมด	- ด - ดี่
		ซ		
		ม		
9	- - - -	- - - -	- ซ - ท	- ดี่ - มี
10	- - - -	- - - ฟ	- - - ซ	- ซ - ดี่
11	- - - -	- - - -	- ซ - ท	- ดี่ - มี

ตาราง

1

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
12	- - - -	- - - -	ซ้ ฝี่ มี่ ซ้	- ฝี่ มี่ ต้
13	- - - -	- - - -	มีมีมี ท ต้	- ท - ซ
				ซ
				ซ
14	ททท ฟซ	- ฟ - ม	ฟมด ม ซ	- ฟ ม ด
		ซ		
		ม		
15	- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ซ
				ซ
				ซ
16	- - ซทซ	- ฟ - ม	ฟมด ซทซ	- ฟ ม ด
		ซ		
		ม		
17				- ม
	- - - -	- - - -	- ซ - ท	- ด
18	- - - -	- - - -	ซ ฟ ม ซ	- ฟ ม ด
19				
	- - - -	- - - -	ดทซ ซ	ท ด ท
			ฟ	ม
20				ด
				ซ ท ด
	- - - -	- - - -	ฟ ม ซ ฟ	ม ด

จากการแบ่งวรรคเพลงในต้นเพลงลาวแพนใหญ่ข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง ซึ่งในทำนองวรรคเพลงบางวรรคเพลง มีการใช้เทคนิคในการโปรยเสียง แต่เพื่อความชัดเจนในการศึกษา จึงได้นำเสียงสำคัญ หรือเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำนองวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ลูกตกตกตามจังหวะ และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ตาราง 2 วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 1	วรรคเพลงที่ 3		
วรรคเพลงที่ 2	วรรคเพลงที่ 4		
วรรคเพลงที่ 5	วรรคเพลงที่ 7	วรรคเพลงที่ 13	วรรคเพลงที่ 15
วรรคเพลงที่ 6	วรรคเพลงที่ 8	วรรคเพลงที่ 14	วรรคเพลงที่ 16
วรรคเพลงที่ 9	วรรคเพลงที่ 11	วรรคเพลงที่ 17	วรรคเพลงที่ 19
วรรคเพลงที่ 10	วรรคเพลงที่ 12	วรรคเพลงที่ 18	วรรคเพลงที่ 20

จากตารางข้างต้นนี้ สามารถชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงเดิม หรือใช้ทำนองเพลงที่คล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดการซ้ำทำนองเพลงของแต่ละวรรคเพลงในลักษณะของการใช้สำนวนที่คล้ายคลึงกันหรือสอดแทรกเทคนิคที่แตกต่างกัน เช่น

วรรคเพลงที่ 5 – 6

- - - -	- - - -	ม ี ฟ ี ม ี ด ี่	- ท - ซ	- - ซทซ	- ฟ - ม	- - ฟมด	- ด - ด ี่
			ซ		ซ		
					ม		

มีความคล้ายคลึงกันกับวรรคเพลงที่ 13 - 14

- - - -	- - - -	ม ี ม ี ท ี่	- ท - ซ	ททท ฟซ	- ฟ - ม	ฟมด ม ซ	- ฟ ม ด
			ซ		ซ		
			ซ		ม		

วรรคเพลงที่ 7 - 8

- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ช	-- ชทช	- ฟ - ม	-- ฟมด	- ด - ด
			ช		ช		
			ช		ม		

มีความคล้ายคลึงกันกับวรรคเพลงที่ 15 - 16

- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ช	-- ชทช	- ฟ - ม	ฟมด ชทช	- ฟ ม ด
			ช		ช		
			ช		ม		

วรรคเพลงที่ 9 - 10

- - - -	- - - -	- ช - ท	- ด - ม	- - - -	- - - ฟ	- - - ช	- ช - ด

มีความคล้ายคลึงกันกับวรรคเพลงที่ 17 - 18

- - - -	- - - -		- ม	- - - -	- - - -	ช ฟ ม ช	- ฟ ม ด
		- ช - ท	- ด				

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะที่ติดต่อกัน ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงนั้น เป็นการซ้ำทำนองทั้งประโยคเพลง โดยในแต่ละครั้งนั้นมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน และเมื่อนำประโยคเพลงมาเชื่อมต่อกันก็จะพบว่า วรรคเพลงที่ 13 ถึงวรรคเพลงที่ 20 เป็นวรรคเพลงในเทียวกลับของวรรคเพลงที่ 5 ถึงวรรคเพลงที่ 12 นั้นเอง

1.2 บันไดเสียง

ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี โดยปรากฏแต่โน้ตเสียงหลัก คือ เสียงมี ฟา ซอล ที และโด

1.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 3 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ซ (ม ₃)
2	ด (ม ₆)
3	ซ (ม ₃)
4	ด (ม ₆)
5	ซ (ม ₃)
6	ด (ม ₆)
7	ซ (ม ₃)
8	ด (ม ₆)
9	ม (ม ₁)
10	ด (ม ₆)
11	ม (ม ₁)
12	ด (ม ₆)
13	ซ (ม ₃)
14	ด (ม ₆)
15	ซ (ม ₃)
16	ด (ม ₆)
17	ม (ม ₁)
18	ด (ม ₆)
19	ม (ม ₁)
20	ด (ม ₆)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านลูกตกของต้นเพลงลาวแพนใหญ่ ลูกตกที่พบในเพลง คือ ลูกตกเสียงซอล โด มี ซึ่งโน้ตทุกเสียงที่ทำหน้าที่เป็นลูกตก ต่างก็เป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียง

1.4 คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับต้นเพลงลาวแพน ใหญ่ นั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีทำนองเพลงซ้ำกัน ทำให้เกิดทำนองเพลงที่เป็น เอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

ทำนอง A (วรรคเพลงที่ 1 – 4)

- - - -	- - - ช	-- ม ^๑ พช	- ช - ช	- - - ฟ	- - - ช	-- ท ^๑ ด ^๑ มี	- ท - ต ^๑
	ช		ช		ช		

- - - -	- - - -	มี ^๑ มี ^๑ ท ^๑ ต ^๑	- ท - ช	-- ช ^๑ ท ^๑ ช	- ฟ - ช	-- ท ^๑ ด ^๑ มี	- ท - ต ^๑
			ช		ช		

ทำนอง B1-1 (วรรคเพลงที่ 5 – 6)

- - - -	- - - -	มี ^๑ ฟ ^๑ มี ^๑ ต ^๑	- ท - ช	-- ช ^๑ ท ^๑ ช	- ฟ - ม	-- ฟ ^๑ ม ^๑ ต ^๑	- ต - ต ^๑
			ช		ช		
					ม		

ทำนอง B2-1 (วรรคเพลงที่ 7 – 8)

- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ช	-- ช ^๑ ท ^๑ ช	- ฟ - ม	-- ฟ ^๑ ม ^๑ ต ^๑	- ต - ต ^๑
			ช		ช		
			ช		ม		

ทำนอง C1-1 (วรรคเพลงที่ 9 – 10)

- - - -	- - - -	- ช - ท	- ต ^๑ - มี ^๑	- - - -	- - - ฟ	- - - ช ^๑	- ช ^๑ - ต ^๑

ทำนอง C2-1 (วรรคเพลงที่ 11 – 12)

- - - -	- - - -	- ช - ท	- ต ^๑ - มี ^๑	- - - -	- - - -	ช ^๑ ฟ ^๑ มี ^๑ ช ^๑	- ฟ ^๑ มี ^๑ ต ^๑

ทำนอง B1-2 (วรรคเพลงที่ 13 – 14)

- - - -	- - - -	มีมีมี ท ด	- ท - ซ	ททท ฟ ซ	- ฟ - ม	ฟมด ม ซ	- ฟ ม ด
			ซ		ซ		
			ซ		ม		

ทำนอง B2-2 (วรรคเพลงที่ 15 – 16)

- - - -	- - - -	- - - ท	- - - ซ	-- ซทซ	- ฟ - ม	ฟมด ซทซ	- ฟ ม ด
			ซ		ซ		
			ซ		ม		

ทำนอง C1-2 (วรรคเพลงที่ 17 – 18)

- - - -	- - - -		- ม	- - - -	- - - -	ซ ฟ ม ซ	- ฟ ม ด
		- ซ - ท	- ด				

ทำนอง C2-2 (วรรคเพลงที่ 19 – 20)

- - - -	- - - -						ด
		ดทซ ซ	ท ด ท				ซ ท ด
		ฟ	ม	- - - -	- - - -	ฟ ม ซ ฟ	ม ด

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของต้นเพลงลาวแพนใหญ่ คือ A / B1-1 / B2-1 / C1-1 / C2-1 / B1-2 / B2-2 / C1-2 / C2-2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงต้นเพลงลาวแพนใหญ่นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกันจากทำนองย่อยๆ ในรูปของประโยคเพลง แล้วจึงมีการซ้ำของทำนองเพลงที่นำประโยคเพลงมาเชื่อมต่อกัน ซึ่งรูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงอย่างกว้างๆ คือ A / B / C / B / C นั่นก็หมายความว่า วรรคเพลงที่ 13 ถึงวรรคเพลงที่ 20 เป็นวรรคเพลงในเที่ยวกลับของวรรคเพลงที่ 5 ถึงวรรคเพลงที่ 12 นั่นเอง

2. เพลงลาวแพนใหญ่

2.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวแพนใหญ่ประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 47 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 4 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1		ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด
		ฟ ด		ด
2		ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด
		ฟ ด		ด
3	- ด ด ด	ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	ด	- ซ ท ด		ซ ท ด
	ด	ด		ด
4		ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด
		ฟ ด		ด
5	- ด ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม ด
	ซ	ซ		ซ ท ด
				ด
6	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม ด
		ซ		ซ ท ด
				ด
7	- ด ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม ด
	ซ	ซ		ซ ท ด
				ด
8	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม ด
		ซ		ซ ท ด
				ด
9			ด	ม ด
	- ซ ท	ซ ท	ซ ท	ซ ท ด
	ด	ม ด	ม	ด

ตาราง

4

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
10	- ด ม ฟ	ซ ด ม ฟ	ซ ด ม ฟ	ซ ด
				ซ ท ด
				ด
11			ด	ม ด
	- ซ ท	ซ ท	ซ ท	ซ ท ด
	ด	ม ด	ม	ด
12	- ด ม ฟ	ม ซ ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม ด
				ซ ท ด
				ด
13		ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	- ซ ท	ซ ท ด		ซ ท ด
	ด	ม ด		ด
14		ด	- ด ม ฟ	ซ ด
	- ซ ท	ซ ท ด		ซ ท ด
	ด	ม ด		ด
15	- - - ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ฟ
		ซ		
16	- - - ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ด
		ซ		
17	- - $\widehat{\text{ซฟม}}$	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ฟ
		ซ		
18	- - $\widehat{\text{ซฟม}}$	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ด
		ซ		

ตาราง

4

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
19		ด	- - - ม	- ม - ด
	- - - -	- ช ท		
20	- - - ฟ	- ฟ - ด	- - - -	ม ด
				ช ท
21	- - - -	ด	- - - ม	- ม - ด
		- ช ท		
22	- - - ฟ	- ฟ - ด	- - - -	ม ด
				ช ท
23	- - - -	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช
		ช		ช
24	- ด ม ด	ด [~] ด [~] ด [~] ท ช	ช [~] ช [~] ช [~] ท ฟ	ช ม ฟ ช
	ช	ช		ช
25	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด
			ช	ช ท - ด
				ด
26	- ด ด ด	- ด ท ช	ช [~] ช [~] ช [~] ท ฟ	ช ม ฟ ช
	ด	ช		ช
	ด			
27	ด [~] ด [~] ด [~] ม ด	ม ด ท ช	ช [~] ช [~] ช [~] ท ฟ	ช ม ฟ ช
		ช		

ตาราง

4

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
28	- ด ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม ฟ ซ ซ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด
29	-- ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓	- ท - ซ		ซ
		ซ	-- ฟ ^๑ ฟ ^๒ ฟ ^๓	ซ ม ฟ ซ
30		ซ		ซ
	- ด ม ด	- ด ท ซ	- ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ
				ด
31			ซ	ซ ท - ด
	- ด ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม ฟ ซ	ด
32	-- ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓	- ท - ซ		ซ
		ซ	-- ฟ ^๑ ฟ ^๒ ฟ ^๓	ซ ม ฟ ซ
33		ซ		ซ
	ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓ ม ด	ม ด ท ซ	ซซซซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ
				ด
34			ซ	ซ ท - ด
	ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓ ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม ฟ ซ	ด
35	-- ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓	-- ฟ ร	-- ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓	ร
		ซ		- - ท ซ
		ร		ร
36	-- ด ^๑ ด ^๒ ด ^๓	- ด ฟ ร	- ร ฟ	ด
		ซ	ซ	ซ ท - ด
		ร		ด

ตาราง

4

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
37	- ด ด ด	- ด ฟ ร	- ด ด ด	ร
	ด	ช	ด	- ท ด ช
	ด	ร	ด	ร
38	- ด ด ด	- ด ฟ ร	ฟ ร ฟ	ด
	ด	ช	ช	ช ท - ด
	ด	ร		ด
39				
	-- $\widehat{\text{ดทช}}$			
		- ฟ - ม	- ด - ฟ	- ม - ด
40		ด	- ด ม ฟ	ช ด
	- ช	- ช ท ด		ช ท ด
	- ม	ด		ด
41				
	ช		ช	
	- ด ท ช	- ฟ - ม	ช ฟ ม ช	- ฟ ม ด
42		ด	- ด ม ฟ	ช ด
	- ช	ช ท ด		ช ท ด
	- ม	ฟ ด		ด
43	- ด - ด	ด ด - ด	ด ช ท ช	ฟ ม - ฟ
	ด	ด		
	ด	ด		
44	-- $\widehat{\text{ฟฟฟ}}$	ฟ - ฟ	$\widehat{\text{ชชชฟช}}$	ท ช ตั ท
		ฟ		
45	-- $\widehat{\text{ททท}}$	ท - ท	ด ช ท ฟ	ช ฟ ม ด
		ท		

ตาราง

4

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
46	-- ดดด	ด ด - ด	ด ฟ ม ด	ฟ ม ด
		ด		ท
		ด		
47		- ด	- ซ	- ฟ - ด
	-- ซซซซ	- ท	- ท	

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวแพนใหญ่ข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง ซึ่งในทำยวรรคเพลงบางวรรคเพลง มีการใช้เทคนิคในการโปรยเสียง แต่เพื่อความชัดเจนในการศึกษา จึงได้นำเสียงสำคัญ หรือเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำยวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ลูกตกตกตามจังหวะ และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ตาราง 5 วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 1	วรรคเพลงที่ 2	วรรคเพลงที่ 3	วรรคเพลงที่ 4
วรรคเพลงที่ 5	วรรคเพลงที่ 6	วรรคเพลงที่ 7	วรรคเพลงที่ 8
วรรคเพลงที่ 9	วรรคเพลงที่ 11		
วรรคเพลงที่ 10	วรรคเพลงที่ 12		
วรรคเพลงที่ 13	วรรคเพลงที่ 14		
วรรคเพลงที่ 15	วรรคเพลงที่ 17		
วรรคเพลงที่ 16	วรรคเพลงที่ 18		
วรรคเพลงที่ 19	วรรคเพลงที่ 21		
วรรคเพลงที่ 20	วรรคเพลงที่ 22		
วรรคเพลงที่ 23	วรรคเพลงที่ 26	วรรคเพลงที่ 29	วรรคเพลงที่ 32
วรรคเพลงที่ 24	วรรคเพลงที่ 27	วรรคเพลงที่ 30	วรรคเพลงที่ 33

ตาราง 5 (ต่อ)

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 25	วรรคเพลงที่ 28	วรรคเพลงที่ 31	วรรคเพลงที่ 34
วรรคเพลงที่ 35	วรรคเพลงที่ 37		
วรรคเพลงที่ 36	วรรคเพลงที่ 38		
วรรคเพลงที่ 39	วรรคเพลงที่ 41		
วรรคเพลงที่ 40	วรรคเพลงที่ 42		

จากตารางข้างต้นนี้ สามารถชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงเดิม หรือใช้ทำนองเพลงที่คล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดการซ้ำทำนองเพลงของแต่ละวรรคเพลงในลักษณะต่างๆ เช่น

2.1.1 การซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม เช่น
วรรคเพลงที่ 1 ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับ วรรคเพลงที่ 2

	ด	- ด ม ฟ	ซ	ด		ด	- ด ม ฟ	ซ	ด
-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด	-- ดทซ	ซ ท ด			ซ ท ด	
	ฟ	ด		ด		ฟ	ด		ด

วรรคเพลงที่ 5 – 6

- ด ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด
ซ	ซ		ซ ท ด			ซ		ซ ท ด	
			ด					ด	

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 7 - 8

- ด ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด
ซ	ซ		ซ ท ด			ซ		ซ ท ด	
			ด					ด	

วรรคเพลงที่ 13 ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับ วรรคเพลงที่ 14

	ด	- ด ม ฟ	ซ	ด		ด	- ด ม ฟ	ซ	ด
- ซ ท	ซ ท ด		ซ ท ด	- ซ ท	ซ ท ด			ซ ท ด	
ด	ม	ด		ด	ด	ม	ด		ด

2.1.2 การซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนอง

เพลงเดิม

เช่น

วรรคเพลงที่

9

-

10

		ด	ม	ด	- ด ม ฟ	ซ ด ม ฟ	ซ ด ม ฟ	ซ	ด
- ซ ท	ซ ท	ซ ท	ซ ท	ด				ซ ท	ด
ด	ม	ด	ม	ด					ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 11 - 12)

		ด	ม	ด	- ด ม ฟ	ม ซ ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม	ด
- ซ ท	ซ ท	ซ ท	ซ ท	ด				ซ ท	ด
ด	ม	ด	ม	ด					ด

วรรคเพลงที่

15

-

16

- - - ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ฟ	- - - ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ด
	ซ				ซ		

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 17 - 18)

- - ซ ฟ ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ฟ	- - ซ ฟ ม	ฟ ซ - ซ	- - - ฟ	ม ด ม ด
	ซ				ซ		

วรรคเพลงที่

23

-25

- - - -	- ด ท ซ	- ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ	- ด ม ด	ด ด ด ท ซ	ซ ซ ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ
	ซ		ซ	ซ	ซ		ซ

- ด ม ฟ	ซ ฟ ม ด	ม ฟ ซ	ด
		ซ	ซ ท - ด
			ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 26 - 28)

- ด ด ด	- ด ท ซ	ซ ซ ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ	ด ด ด ม ด	ม ด ท ซ	ซ ซ ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ซ
ด	ซ		ซ		ซ		
ด							

- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช ช	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 29 – 31)

-- ดดด	- ท - ช		ช		ช		ช
	ช	-- ฟฟฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ด	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช

			ด
		ช	ช ท - ด
- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 32 – 34)

-- ดดด	- ท - ช		ช		ช		ช
	ช	-- ฟฟฟ	ช ม ฟ ช	ดดด ม ด	ม ด ท ช	ชชช ท ฟ	ช ม ฟ ช

			ด
		ช	ช ท - ด
ดดด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะต่างๆ ซึ่งมีทั้ง การซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม และการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงนั้น บ้างก็ซ้ำทำนองเพียงวรรคเพลงเดียว บ้างก็ซ้ำทำนองทั้งประโยคเพลง และ บ้างก็ซ้ำทำนองกัน 3 วรรคเพลง ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงที่สามารถพบได้บ่อยครั้ง คือ การซ้ำทำนองเพลงกันทั้งประโยคเพลง ส่วนจำนวนครั้งที่ใช้ในการซ้ำทำนองเพลงนั้น ส่วนมากเป็นการซ้ำทำนองเพลงกันเพียง 2 ครั้ง มีเพียงในวรรคเพลงที่ 23 – 25 ที่มีการซ้ำทำนองเพลงทั้งสิ้น 4 ครั้ง โดยในแต่ละครั้งนั้นมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน

2.2 บันไดเสียง

เพลงลาวแพนใหญ่ เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี และบันไดเสียงที่ โดย โน้ตที่ปรากฏ ปรากฏแต่โน้ตเสียงหลักของแต่ละบันไดเสียง ได้แก่ โน้ตเสียงหลักของบันได

เสียงมี คือ เสียงมี ฟา ซอล ที และโด และโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงที คือ เสียงที โด เร ฟา และซอล
 วรรคเพลงที่จัดอยู่ในบันไดเสียงมี ได้แก่วรรคเพลงที่ 1 ถึงวรรคเพลงที่ 34 และ
 วรรคเพลงที่39 ถึงวรรคเพลงที่ 47
 วรรคเพลงที่จัดอยู่ในบันไดเสียงที ได้แก่ วรรคเพลงที่ 35 ถึงวรรคเพลงที่ 38

2.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 6 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ด (ม ₆)
2	ด (ม ₆)
3	ด (ม ₆)
4	ด (ม ₆)
5	ด (ม ₆)
6	ด (ม ₆)
7	ด (ม ₆)
8	ด (ม ₆)
9	ด (ม ₆)
10	ด (ม ₆)
11	ด (ม ₆)
12	ด (ม ₆)
13	ด (ม ₆)
14	ด (ม ₆)
15	ฟ (ม ₂)
16	ด (ม ₆)
17	ฟ (ม ₂)
18	ด (ม ₆)
19	ด (ม ₆)

ตาราง

6

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
20	ด (ม ₆)
21	ด (ม ₆)
22	ด (ม ₆)
23	ซ (ม ₃)
24	ซ (ม ₃)
25	ด (ม ₆)
26	ซ (ม ₃)
27	ซ (ม ₃)
28	ด (ม ₆)
29	ซ (ม ₃)
30	ซ (ม ₃)
31	ด (ม ₆)
32	ซ (ม ₃)
33	ซ (ม ₃)
34	ด (ม ₆)
35	ร (ท ₃)
36	ด (ท ₂)
37	ร (ท ₃)
38	ด (ท ₂)
39	ด (ม ₆)
40	ด (ม ₆)
41	ด (ม ₆)
42	ด (ม ₆)
43	ฟ (ม ₂)
44	ท (ม ₅)
45	ด (ม ₆)
46	ท (ม ₅)
47	ด (ม ₆)

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบด้านลูกตกของเพลงลาวแพนใหญ่ ลูกตกที่พบในเพลง คือ ลูกตกเสียงโต ฟา ซอล และที ในบันไดเสียงมี และลูกตกเสียงเร และโตในบันไดเสียงที ซึ่งโน้ตทุกเสียงที่ทำหน้าที่เป็นลูกตก ต่างก็เป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงนั้นๆ

2.4 คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับเพลงลาวแพนใหญ่นั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีทำนองเพลงซ้ำกัน ทำให้เกิดทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

ทำนอง A1 (วรรคเพลงที่ 1 – 2)

	ด	- ต ม ฟ	ซ	ด		ด	- ต ม ฟ	ซ	ด
-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด		ซ ท ด
	ฟ	ด		ด		ฟ	ด		ด

ทำนอง A2 (วรรคเพลงที่ 3 – 4)

- ต ต ต	ด	- ต ม ฟ	ซ	ด		ด	- ต ม ฟ	ซ	ด
ด	- ซ ท ด		ซ ท ด	-- ดทซ	ซ ท ด		ซ ท ด		ซ ท ด
ด	ด		ด		ฟ	ด			ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 5 – 6)

- ต ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด
ซ	ซ		ซ ท ด		ซ		ซ ท ด		ซ ท ด
			ด						ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 7 – 8)

- ต ท ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ซ	- ฟ ม ซ	- ฟ ม ด	ม	ด
ซ	ซ		ซ ท ด		ซ		ซ ท ด		ซ ท ด
			ด						ด

ทำนอง C1 (วรรคเพลงที่ 9 – 10)

		ด	ม	ด	- ต ม ฟ	ซ ต ม ฟ	ซ ต ม ฟ	ซ	ด
- ซ ท	ซ ท	ซ ท	ซ ท	ด				ซ ท	ด
ด	ม	ด	ม	ด					ด

ทำนอง F (วรรคเพลงที่ 21 – 22)

- - - -	ด	- - - ม	- ม - ด	- - - ฟ	- ฟ - ด	- - - -	ม ด
	- ช ท						ช ท

ทำนอง G1 (วรรคเพลงที่ 23 - 25)

- - - -	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ด	ดัดด ท ช	ชชช ท ฟ	ช ม ฟ ช
	ช		ช	ช	ช		ช

- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ทำนอง G2 (วรรคเพลงที่ 26 - 28)

- ด ด ด	- ด ท ช	ชชช ท ฟ	ช ม ฟ ช	ดัดด ม ด	ม ด ท ช	ชชช ท ฟ	ช ม ฟ ช
ด	ช		ช		ช		
ด							

- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ชช	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ทำนอง G3 (วรรคเพลงที่ 29 - 31)

- - ดัด	- ท - ช		ช		ช		ช
	ช	- - ฟฟฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ด	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช

			ด
		ช	ช ท - ด
- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด

ทำนอง G4 (วรรคเพลงที่ 32 - 34)

-- ดัดด	- ท - ช		ช		ช		ช
	ช	-- ฟفف	ช ม ฟ ช	ดัดด ม ด	ม ด ท ช	ชชชท ฟ	ช ม ฟ ช

			ด
		ช	ช ท - ด
ดัดด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด

ทำนอง H1 (วรรคเพลงที่ 35 - 36)

-- ดัดด	-- ฟ ร	-- ดัดด	ร	-- ดัดด	- ด ฟ ร	- ร ฟ	ด
	ช		- - ท ช		ช	ช	ช ท - ด
	ร		ร		ร		ด

ทำนอง H2 (วรรคเพลงที่ 37 - 38)

- ด ด ด	- ด ฟ ร	- ด ด ด	ร	- ด ด ด	- ด ฟ ร	ฟ ร ฟ	ด
ด	ช	ด	- ท ด ช	ด	ช	ช	ช ท - ด
ด	ร	ด	ร	ด	ร		ด

ทำนอง I1 (วรรคเพลงที่ 39 - 40)

					ด	- ด ม ฟ	ช ด
-- ดทช				- ช	- ช ท ด		ช ท ด
	- ฟ - ม	- ด - ฟ	- ม - ด	- ม	ด		ด

ทำนอง I2 (วรรคเพลงที่ 41 - 42)

					ด	- ด ม ฟ	ช ด
ช		ช		- ช	ช ท ด		ช ท ด
- ด ท ช	- ฟ - ม	ช ฟ ม ช	- ฟ ม ด	- ม	ฟ ด		ด

ทำนอง J1 (วรรคเพลงที่ 43 - 47)

- ด - ด	ด ด - ด	ด ช ท ช	ฟ ม - ฟ	-- ฟفف	ฟ - ฟ	ชชชฟ ช	ท ช ดํ ท
ด	ด						
ด	ด				ฟ		

- - ททท	ท - ท	ด ช ท ฟ	ช ฟ ม ด	- - ดดด	ด ด - ด	ด ฟ ม ด	ฟ ม ด
					ด		ท
	ท				ด		

	- ด	- ช	- ฟ - ด
- - ชชช	- ท	- ท	

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวแพนใหญ่ คือ A1 / A2 / B / B / C1 / C2 / D / D / E1 / E2 / F / F / G1 / G2 / G3 / G4 / H1 / H2 / I1 / I2 / J1 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวแพนใหญ่นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน ดังนี้

- ทำนอง A มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง A1 และ A2
 ทำนอง B มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง
 ทำนอง C มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง C1 และ C2
 ทำนอง D มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง
 ทำนอง E มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง E1 และ E2
 ทำนอง F มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง
 ทำนอง G มีการซ้ำทำนองเพลง 4 ครั้ง คือ ทำนองเพลง G1 G2 G3 และ G4
 ทำนอง H มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง H1 และ H2
 ทำนอง I มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง I1 และ I2

3. เพลงลาวแพนน้อย

3.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวแพนน้อยประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 24 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 7 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวแพนน้อย

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- - - ม	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
2	- ม - ด	- ม - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ม
3	- - - -	- - - -	ด ช ท ช	ฟ ม - ฟ
4	ฟ - ฟ	ฟ - ฟ	$\widehat{\text{ชชชฟช}}$	ท ช ตั ท
	ฟ	ฟ		
5	ท - ท	ท - ท	ด ช ท ฟ	ช ฟ ม ด
	ท	ท		
6	ด ด - ด	ด ด - ด	ด ฟ ม ด	ฟ ม ด
	ด	ด		ท
	ด	ด		
7		- ด	- ช	- ฟ - ด
	- - $\widehat{\text{ชชช}}$	- ท	- ท	
8	- - - ม	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
9	- ม - ด	- ม - ด	ม - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด

ตาราง

7

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
10	- - - ม	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
11	- - - ม	- - - ด	ม - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
12	- - - -	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
13	- ม - ด	ม ด ม ด	ม - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด
14	- ท - ช	- ฟ - ท	- - - ช	- ฟ - -
15	- ท - ช	- ฟ ช ท	- - - ช	- ฟ - -
16	- ช - ท	- $\widehat{\text{ชท}}$ - $\widehat{\text{ชท}}$	- ช - ท	- - ฟ -
17	- ช - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
				ท
18	- ด ท ช	ฟ ช - ท	- ช - ท	- $\widehat{\text{ชท}}$ - ฟ

ตาราง

7

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
19	- ซ - ท	- $\widehat{\text{ซท}}$ - ซ	- - - -	- $\widehat{\text{ซท}}$ - ฟ
20	- ซ - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
				ท
21		ด	- - $\widehat{\text{ฟมด}}$	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
22		- ด	- - $\widehat{\text{ฟมด}}$	
	- ซ	- ท		- ท ท ท
	- ฟ			
23		ด	- - $\widehat{\text{ฟมด}}$	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
24		- ด	- ซ	- ฟ - ม
	- ซ	- ท	- ท	
	- ฟ			

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวแพนน้อยข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง ซึ่งในทำยวรรคเพลงบางวรรคเพลง มีการใช้เทคนิคในการโปรยเสียง แต่เพื่อความชัดเจนในการศึกษา จึงได้นำเสียงสำคัญ หรือเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำยวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ถูกตกตกตามจังหวะ และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

วรรคเพลงที่ 15 - 17

- ท - ช	- ฟ ช ท	- - - ช	- ฟ - -	- ช - ท	- $\widehat{\text{ชท}}$ - $\widehat{\text{ชท}}$	- ช - ท	- - ฟ -

- ช - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
			ท

มีความคล้ายคลึงกันกับวรรคเพลงที่ 18 - 20

- ด ท ช	ฟ ช - ท	- ช - ท	- $\widehat{\text{ชท}}$ - ฟ	- ช - ท	- $\widehat{\text{ชท}}$ - ช	- - - -	- $\widehat{\text{ชท}}$ - ฟ

- ช - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
			ท

3.1.2 การซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการใช้ทำนองเพลงเดิมในตอนต้น
ประโยค แต่เปลี่ยนทำนองในตอนท้ายให้แตกต่างกัน เช่น
วรรคเพลงที่ 1 - 2

- - - ม	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด	- ม - ด	- ม - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ม

วรรคเพลงที่ 8 - 9

- - - ม	- - - ด	- - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด	- ม - ด	- ม - ด	ม - $\widehat{\text{มฟช}}$	- ท - ด

วรรคเพลงที่ 21 - 22

	ด	- - $\widehat{\text{ฟมด}}$			- ด	- - $\widehat{\text{ฟมด}}$	
- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท	- ช	- ท		- ท ท ท
	ด			- ฟ			

วรรคเพลงที่ 23 - 24

	ด	-- ฟมด			- ด	- ซ	- ฟ - ม
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท	- ซ	- ท	- ท	
	ด			- ฟ			

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะที่ติดต่อกัน จนก่อให้เกิดการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงนั้น บ้างก็ซ้ำทำนองทั้งประโยคเพลง และบ้างก็ซ้ำทำนองกัน 3 วรรคเพลง ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงที่สามารถพบได้บ่อยครั้งคือ การซ้ำทำนองเพลงกันทั้งประโยคเพลง ส่วนจำนวนครั้งที่ใช้ในการซ้ำทำนองเพลงนั้นส่วนมากเป็นการซ้ำทำนองเพลงกันเพียง 2 ครั้ง มีเพียงในวรรคเพลงที่ 8 - 9 ที่มีการซ้ำทำนองเพลงทั้งสิ้น 3 ครั้ง โดยในแต่ละครั้งนั้นมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน อีกทั้งการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการใช้ทำนองเพลงเดิมในตอนต้นประโยค แต่เปลี่ยนทำนองในตอนท้ายให้แตกต่างกันนั้น ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนทำนองเพลงในตอนท้าย เนื่องจากเป็นทำนองเพลงที่ใช้ส่งให้เข้ากับทำนองเพลงในวรรคเพลงต่อไป

3.2 บันไดเสียง

เพลงลาวแพนน้อย เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี โดยปรากฏแต่โน้ตเสียงหลัก คือ เสียงมี ฟา ซอล ที และโด

3.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 9 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ด (ม ₆)
2	ม (ม ₁)
3	ฟ (ม ₂)
4	ท (ม ₅)
5	ด (ม ₆)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
6	ท (ม ₅)
7	ด (ม ₆)
8	ด (ม ₆)
9	ด (ม ₆)
10	ด (ม ₆)
11	ด (ม ₆)
12	ด (ม ₆)
13	ด (ม ₆)
14	ฟ (ม ₂)
15	ฟ (ม ₂)
16	ฟ (ม ₂)
17	ท (ม ₅)
18	ฟ (ม ₂)
19	ฟ (ม ₂)
20	ท (ม ₅)
21	ท (ม ₅)
22	ท (ม ₅)
23	ท (ม ₅)
24	ม (ม ₁)

จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านลูกตกของเพลงลาวแพนน้อย ลูกตกที่พบในเพลง คือ ลูกตกเสียงโด มี ฟา และที ซึ่งโน้ตทุกเสียงที่ทำหน้าที่เป็นลูกตก ต่างก็เป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียง

3.4 คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับเพลงลาวแพนน้อยนั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีทำนองเพลงซ้ำกัน ทำให้เกิดทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

ทำนอง A (วรรคเพลงที่ 1 - 2)

- - - ม	- - - ด	-- ม ^พ ช	- ท - ด	- ม - ด	- ม - ด	-- ม ^พ ช	- ท - ม

ทำนอง J2 (วรรคเพลงที่ 3 - 7)

- - - -	- - - -	ดชทช	ฟ ม - ฟ	ฟ - ฟ	ฟ - ฟ	ชชชฟช	ทชดํท
				ฟ	ฟ		

ท - ท	ท - ท	ดชทฟ	ชฟมด	ดด - ด	ดด - ด	ดฟมด	ฟมด
				ด	ด		ท
ท	ท			ด	ด		

	- ด	- ช	- ฟ - ด
-- ชชช	- ท	- ท	

ทำนอง B1 (วรรคเพลงที่ 8 - 9)

- - - ม	- - - ด	-- ม ^พ ช	- ท - ด	- ม - ด	- ม - ด	ม - ม ^พ ช	- ท - ด

ทำนอง B2 (วรรคเพลงที่ 10 - 11)

- - - ม	- - - ด	-- ม ^พ ช	- ท - ด	- - - ม	- - - ด	ม - ม ^พ ช	- ท - ด

ทำนอง B3 (วรรคเพลงที่ 12 - 13)

- - - -	- - - ด	-- ม ^พ ช	- ท - ด	- ม - ด	มดมด	ม - ม ^พ ช	- ท - ด

ทำนอง C (วรรคเพลงที่ 14)

- ท - ซ	- ฟ - ท	- - - ซ	- ฟ - -

ทำนอง D1 (วรรคเพลงที่ 15 - 17)

- ท - ซ	- ฟ ซ ท	- - - ซ	- ฟ - -	- ซ - ท	- ซ ^๑ ท ^๑ - ซ ^๑ ท ^๑	- ซ - ท	- - ฟ -

- ซ - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
			ท

ทำนอง D2 (วรรคเพลงที่ 18 - 20)

- ด ท ซ	ฟ ซ - ท	- ซ - ท	- ซ ^๑ ท ^๑ - ฟ	- ซ - ท	- ซ ^๑ ท ^๑ - ซ	- - - -	- ซ ^๑ ท ^๑ - ฟ

- ซ - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
			ท

ทำนอง E (วรรคเพลงที่ 21 - 22)

	ด	- - ฟ ^๑ ม ^๑ ด ^๑			- ด	- - ฟ ^๑ ม ^๑ ด ^๑	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท	- ซ	- ท		- ท ท ท
	ด			- ฟ			

ทำนอง F (วรรคเพลงที่ 23 - 24)

	ด	- - ฟ ^๑ ม ^๑ ด ^๑			- ด	- ซ	- ฟ - ม
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท	- ซ	- ท	- ท	
	ด			- ฟ			

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวแพนน้อย คือ A / J2 / B1 / B2 / B3 / C / D1 / D2 / E / F ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้ว่า ทำนองเพลงลาวแพนน้อยนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน ดังนี้

ทำนอง B มีการซ้ำทำนองเพลง 3 ครั้ง คือ ทำนองเพลง B1 B2 และ B3

ทำนอง D มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง D1 และ D2

อีกทั้งรูปแบบของทำนองเพลงในช่วงต้นของเพลงลาวแพนน้อยนี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบทเพลงกับทำนองเพลงลาวแพนใหญ่ในช่วงท้ายเพลง คือ มีการซ้ำทำนองเพลงกันระหว่างเพลง หรือที่แทนด้วยสัญลักษณ์ J1 ในเพลงลาวแพนใหญ่ และ J2 ในเพลงลาวแพนน้อย

4. เพลงลาวสมเด็จ

4.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวสมเด็จประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 72 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 10 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวสมเด็จ

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- - - ซ	- - <u>ซซซ</u>	ฟ ม ฟ ซ	- ท - ดั
	ซ		ซ	
2	ท ซ - ท	ดั ฟ มั ดั	<u>ดัมีดั</u> ท ซ	<u>ซทซ</u> ฟ ม
3	ด ด - ด	ซ ด ม ฟ	ม ฟ ซ ด	ซ ด ม ฟ
	ด			
	ด			
4	ด ดั ท ซ	ท ฟ ซ ท	- ท - ดั	ท ซ ฟ ท
5	- - - -	<u>ดด</u> ดั ม ฟ	ม ซ ฟ ม	ซ ฟ ม ด

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
6	ท ดํ ท ซ	ท ซ ฟ ม	ซ ฟ ม ฟ	ซ ฟ ท ซ
7	ฟ ซ ท ดํ	ดัดด ม ฟ	ซ ล ท ดํ	ดัดด ม ฟ
8	ด ดํ ท ซ	ท ฟ ซ ท	- ท - ดํ	ท ฟ ซ ท
9	- - - -	ดัดด ม ฟ	ม ซ ฟ ม	ซ ฟ ม ด
10	ท ซ - ฟ	ม ด - ซ	ฟ ม - ด	ท ซ - ฟ
11	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด
12	- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด
13	- - - -	- ด ม		- ด
		ซ	- ท - ซ	- ท ด
				ด
14	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
15	- - - -	- ด		ด
				ด
		ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด
16	- - $\widehat{มมม}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ช	ช ท - ด
				ด
17	- - - ช	- - $\widehat{ชชช}$	ฟ ม ฟ ช	- ท - ด
	ช		ช	
18	ท ช - ท	ด ^๑ ฟ ^๒ ม ^๓ ด ^๔	$\widehat{ดิมด}$ ท ช	$\widehat{ชทช}$ ฟ ม
19	ด ด - ด	ช ต ม ฟ	ม ฟ ช ด	ช ต ม ฟ
	ด			
	ด			
20	ด ด ^๑ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ด	ท ช ฟ ท
21	- - - -	$\widehat{ดดด}$ ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด
22	ท ด ^๑ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช
23	ฟ ช ท ด ^๑	$\widehat{ดดด}$ ม ฟ	ช ล ท ด ^๑	$\widehat{ดดด}$ ม ฟ

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
24	ด ดํ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ดํ	ท ฟ ช ท
25	- - - -	- ด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด
26	ท ช - ฟ	ม ด - ช	ฟ ม - ท	ช ฟ
				- ฟ
27	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ช	ช ท - ด
				ด
28	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ช	ช ท - ด
				ด
29	- - - -	- ด ม		- ด
		ช	- ท - ช	- ท ด
				ด
30	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ช	ช ท - ด
				ด
31	- - - -	- ด		ด
				ด
		ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด
32	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ช	ช ท - ด
				ด

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
33			ด	ด
	- - - -	ซ	- ซ ท ด	- ด ท ด
		- ฟ - ซ	ด	ด
34		ด	- ด ม ฟ	ซ ฟ ม ฟ
	-- $\widehat{\text{ดทซ}}$	ซ ท ด		
		ฟ ด		
35	- - - ซ	- - - -	ฟ ม ซ ฟ	ท ซ ตั ท
36	- - - -	ม ตั ม ท	ตั ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ตั
37	- - ม	ด	- ด ซ ด	ม ฟ ม ฟ
	ซ	ท ด ท ด		
		ด		
38	-- $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด
39	-- $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด
40	- - - -	- ม		ด
				- ท - ด
		- ม	- ฟ - ซ	ด
41	-- $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
42	- - - -	- ม		ด
				- ท - ด
		- ม	- ฟ - ซ	ด
43	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด
44			ด	ด
	- - - -	ซ	- ซ ท ด	- ด ท ด
		- ฟ - ซ	ด	ด
45		ด	- ด ม ฟ	ซ ฟ ม ฟ
	- - $\widehat{\text{ดทซ}}$	ซ ท ด		
		ฟ	ด	
46	- - - ซ	- - - -	ฟ ม ซ ฟ	ท ซ ดํ ท
47	- - - -	มํ ดํ มํ ท	ดํ ซ ท ฟ	ซ ม ฟ ดํ
48	- - ม	ด	- ด ซ ด	ม ฟ ม ฟ
	ซ	ท ด ท ด		
		ด		
49	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด
50	- - $\widehat{\text{มมม}}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
51	- - - -	- ม		ด
				- ท - ด
		- ม	- ฟ - ซ	ด
52	- - $\widehat{มมม}$	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ซ	ซ ท - ด
				ด
53	- - - -	- ม		ด
				- ท - ด
		- ม	- ฟ - ซ	ด
54	- - $\widehat{มมม}$	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ซ	ซ ท - ด
				ด
55	- - $\widehat{ดดด}$	ด ด - ด	ด ด ^๓ ท ซ	ซ - ซ
		ด		
		ด		ซ
56	- - $\widehat{ซซซ}$	ซ - ซ	ด ท ซ ฟ	ฟ - ฟ
		ซ		ฟ
57	- - $\widehat{ฟฟฟ}$	ฟ - ฟ	ด ซ ฟ ม	ม - ม
		ฟ		ม
58	- - - - ด	- - $\widehat{มมม}$	- ด - ม	ม ม - ด
59	- - $\widehat{มมม}$	- ด - ม	- - $\widehat{ซฟม}$	- ด
				- ท

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
60		ด	-- ฟมด	
	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
		ด		
61		- ด	-- ฟมด	
	- ช	- ท ด		- ท ท ท
	- ฟ	ด		
62		ด	-- ฟมด	
	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
		ด		
63		- ด	- ช	- ฟ - ม
	- ช	- ท	- ท	
	- ฟ			
64	- - - -	- - - -	ด ดํ ท ช	ช - ช
				ช
65	-- ชชช	ช - ช	ด ท ช ฟ	ฟ - ฟ
		ช		ฟ
66	-- ฟฟฟ	ฟ - ฟ	ด ช ฟ ม	ม - ม
		ฟ		ม
67	- - - ด	-- มมม	- ด - ม	ม ม - ด
68	-- มมม	- ด - ม	-- ชฟม	- ด
				- ท

ตาราง

10

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
69		ด	-- ฟมด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
70		- ด	-- ฟมด	
	- ซ	- ท ด		- ท ท ท
	- ฟ	ด		
71		ด	-- ฟมด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
72		- ด	- ซ	- ฟ - ด
	- ซ	- ท	- ท	
	- ฟ			

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวสมเด็จข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ตาราง 11 วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 1	วรรคเพลงที่ 17		
วรรคเพลงที่ 2	วรรคเพลงที่ 18		
วรรคเพลงที่ 3	วรรคเพลงที่ 19		
วรรคเพลงที่ 4	วรรคเพลงที่ 20		
วรรคเพลงที่ 5	วรรคเพลงที่ 21		
วรรคเพลงที่ 6	วรรคเพลงที่ 22		
วรรคเพลงที่ 7	วรรคเพลงที่ 23		

ตาราง 11 (ต่อ)

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 8	วรรคเพลงที่ 24		
วรรคเพลงที่ 9	วรรคเพลงที่ 25		
วรรคเพลงที่ 10	วรรคเพลงที่ 26		
วรรคเพลงที่ 11	วรรคเพลงที่ 12	วรรคเพลงที่ 14	วรรคเพลงที่ 16
วรรคเพลงที่ 27	วรรคเพลงที่ 28	วรรคเพลงที่ 30	วรรคเพลงที่ 32
วรรคเพลงที่ 38	วรรคเพลงที่ 39	วรรคเพลงที่ 41	วรรคเพลงที่ 43
วรรคเพลงที่ 49	วรรคเพลงที่ 50	วรรคเพลงที่ 52	วรรคเพลงที่ 54
วรรคเพลงที่ 13	วรรคเพลงที่ 15	วรรคเพลงที่ 29	วรรคเพลงที่ 31
วรรคเพลงที่ 33	วรรคเพลงที่ 44		
วรรคเพลงที่ 34	วรรคเพลงที่ 45		
วรรคเพลงที่ 35	วรรคเพลงที่ 46		
วรรคเพลงที่ 36	วรรคเพลงที่ 47		
วรรคเพลงที่ 37	วรรคเพลงที่ 48		
วรรคเพลงที่ 40	วรรคเพลงที่ 42	วรรคเพลงที่ 51	วรรคเพลงที่ 53
วรรคเพลงที่ 55	วรรคเพลงที่ 64		
วรรคเพลงที่ 56	วรรคเพลงที่ 65		
วรรคเพลงที่ 57	วรรคเพลงที่ 66		
วรรคเพลงที่ 58	วรรคเพลงที่ 67		
วรรคเพลงที่ 59	วรรคเพลงที่ 68		
วรรคเพลงที่ 60	วรรคเพลงที่ 61	วรรคเพลงที่ 62	วรรคเพลงที่ 69
วรรคเพลงที่ 70	วรรคเพลงที่ 71		

จากตารางข้างต้นนี้ สามารถชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงเดิม หรือใช้ทำนองเพลงที่คล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดการซ้ำทำนองเพลงของแต่ละวรรคเพลงในลักษณะต่าง ๆ เช่น

4.1.1 การซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม เช่น
วรรคเพลงที่ 1 - 8

- - - ช	-- ชชช	ฟ ม ฟ ช	- ท - ดั	ท ช - ท	ดํ ฝํ มํ ดํ	ดํมีดํ ท ช	ชทชฟ ม
ช		ช					

ด ด - ด	ช ด ม ฟ	ม ฟ ช ด	ช ด ม ฟ	ด ดํ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ดํ	ท ช ฟ ท
ด							
ด							

- - - -	ดดด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด	ท ดํ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช

ฟ ช ท ดํ	ดดด ม ฟ	ช ล ท ดํ	ดดด ม ฟ	ด ดํ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ดํ	ท ฟ ช ท

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 17 - 24

- - - ช	-- ชชช	ฟ ม ฟ ช	- ท - ดั	ท ช - ท	ดํ ฝํ มํ ดํ	ดํมีดํ ท ช	ชทชฟ ม
ช		ช					

ด ด - ด	ช ด ม ฟ	ม ฟ ช ด	ช ด ม ฟ	ด ดํ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ดํ	ท ช ฟ ท
ด							
ด							

- - - -	ดดด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด	ท ดํ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช

ฟ ช ท ดํ	ดดด ม ฟ	ช ล ท ดํ	ดดด ม ฟ	ด ดํ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ดํ	ท ฟ ช ท

วรรณคดีที่ 33 – 43

		ด	ด		ด	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ฟ
- - - -	ช	- ช ท ด	- ด ท ด	-- ดทช	ช ท ด		
	- ฟ - ช	ด	ด		ฟ ด		

- - - ช	- - - -	ฟ ม ช ฟ	ท ช ด ท	- - - -	ม ด ม ท	ด ช ท ฟ	ช ม ฟ ด

- - ม	ด	- ด ช ด	ม ฟ ม ฟ	-- มมม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
ช	ท ด ท ด					- ช	ช ท - ด
	ด						ด

-- มมม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

-- มมม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		- ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

-- มมม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรณคดีที่ 44 – 54

		ด	ด		ด	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ฟ
- - - -	ช	- ช ท ด	- ด ท ด	-- ดทช	ช ท ด		
	- ฟ - ช	ด	ด		ฟ ด		

- - - ช	- - - -	ฟ ม ช ฟ	ท ช ด ท	- - - -	ม ด ม ท	ด ช ท ฟ	ช ม ฟ ด

- - ม	ด	- ด ช ด	ม ฟ ม ฟ	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
ช	ท ด ท ด					- ช	ช ท - ด
	ด						ด

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		- ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

4.1.2 การซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนอง

เพลงเดิม

เช่น

วรรคเพลงที่

9

-

10

- - - -	ด ด ด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด	ท ช - ฟ	ม ด - ช	ฟ ม - ด	ท ช - ฟ

ซ้ำทำนองเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม (วรรคเพลงที่ 25 - 26)

- - - -	- ด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด	ท ช - ฟ	ม ด - ช	ฟ ม - ท	ช ฟ
							- ฟ

วรรคเพลงที่

1

3

-

1

4

- - - -	- ด ม		- ด	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
	ช	- ท - ช	- ท ด			- ช	ช ท - ด
			ด				ด

ซ้ำทำนองเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม (วรรคเพลงที่ 15 - 16)

- - - -	- ด		ด	-- ม มม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ด			ช	ช ท - ด
	ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด				ด

4.1.3 การซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการใช้ทำนองเพลงเดิมในตอนต้น
ประโยค แต่เปลี่ยนทำนองในตอนท้ายให้แตกต่างกัน เช่น
วรรคเพลงที่ 62 - 63

	ด	-- ฟ ม ด			- ด	- ช	- ฟ - ม
- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท	- ช	- ท	- ท	
	ด			- ฟ			

วรรคเพลงที่ 71 - 72

	ด	-- ฟ ม ด			- ด	- ช	- ฟ - ด
- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท	- ช	- ท	- ท	
	ด			- ฟ			

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะที่ยาวติดต่อกัน ซึ่งมีทั้งการซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม และการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงนั้น มีการซ้ำทำนองเพลงเป็นทำนองยาวๆ เปรียบเป็นเที่ยวแรกและเที่ยวกลับ อีกทั้งยังพบการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการใช้ทำนองเพลงเดิมในตอนต้นประโยค แต่เปลี่ยนทำนองในตอนท้ายให้แตกต่างกัน เนื่องจากเป็นทำนองเพลงที่ใช้ส่งให้เข้ากับทำนองเพลงในวรรคเพลงต่อไป

4.2 บันไดเสียง

เพลงลาวสมเด็จ เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี โดยโน้ตที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นโน้ตเสียงหลัก คือ เสียงมี ฟา ซอล ที และโด และปรากฏโน้ตเสียงจร คือ เสียงลา เพียง 2 ตำแหน่ง คือในวรรคเพลงที่ 7 และวรรคเพลงที่ 23

4.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 12 ลูกตักที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตักที่พบ
1	ด (ม ₆)
2	ม (ม ₁)
3	ฟ (ม ₂)
4	ท (ม ₅)
5	ด (ม ₆)
6	ซ (ม ₃)
7	ฟ (ม ₂)
8	ท (ม ₅)
9	ด (ม ₆)
10	ฟ (ม ₂)
11	ด (ม ₆)
12	ด (ม ₆)
13	ด (ม ₆)
14	ด (ม ₆)
15	ด (ม ₆)
16	ด (ม ₆)
17	ด (ม ₆)
18	ม (ม ₁)
19	ฟ (ม ₂)
20	ท (ม ₅)
21	ด (ม ₆)
22	ซ (ม ₃)
23	ฟ (ม ₂)
24	ท (ม ₅)
25	ด (ม ₆)
26	ฟ (ม ₂)
27	ด (ม ₆)
28	ด (ม ₆)

ตาราง

12

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
29	ด (ม ₆)
30	ด (ม ₆)
31	ด (ม ₆)
32	ด (ม ₆)
33	ด (ม ₆)
34	ฟ (ม ₂)
35	ท (ม ₅)
36	ด (ม ₆)
37	ฟ (ม ₂)
38	ด (ม ₆)
39	ด (ม ₆)
40	ด (ม ₆)
41	ด (ม ₆)
42	ด (ม ₆)
43	ด (ม ₆)
44	ด (ม ₆)
45	ฟ (ม ₂)
46	ท (ม ₅)
47	ด (ม ₆)
48	ฟ (ม ₂)
49	ด (ม ₆)
50	ด (ม ₆)
51	ด (ม ₆)
52	ด (ม ₆)
53	ด (ม ₆)
54	ด (ม ₆)
55	ซ (ม ₃)
56	ฟ (ม ₂)
57	ม (ม ₁)

ด ด - ด	ช ต ม ฟ	ม ฟ ช ต	ช ต ม ฟ	ด ต ห ช	ท ฟ ช ท	- ท - ต	ท ช ฟ ท
ด							
ด							

- - - -	ดตต ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ต	ท ต ห ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช

ฟ ช ท ต	ดตต ม ฟ	ช ล ท ต	ดตต ม ฟ	ด ต ห ช	ท ฟ ช ท	- ท - ต	ท ฟ ช ท

- - - -	ดตต ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ต	ท ช - ฟ	ม ต - ช	ฟ ม - ต	ท ช - ฟ

-- ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	-- ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		- ช	ช ท - ด			ช	ช ท - ด
			ด				ด

- - - -	- ด ม		- ด	-- ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
	ช	- ท - ช	- ท ด			- ช	ช ท - ด
			ด				ด

- - - -	- ด		ด	-- ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ด			ช	ช ท - ด
	ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด				ด

ทำนอง A2 (วรรคเพลงที่ 17 - 32)

- - - ช	-- ชชช	ฟ ม ฟ ช	- ท - ต	ท ช - ท	ด ฝ ม ต	ดิมติ ท ช	ชทชฟ ม
ช		ช					

ด ด - ด	ช ต ม ฟ	ม ฟ ช ต	ช ต ม ฟ	ด ต ้ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ต ้	ท ช ฟ ท
ด							
ด							

- - - -	ดตต ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ต	ท ต ้ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช

ฟ ช ท ต ้	ดตต ม ฟ	ช ล ท ต ้	ดตต ม ฟ	ด ต ้ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ต ้	ท ฟ ช ท

- - - -	- ต ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ต	ท ช - ฟ	ม ต - ช	ฟ ม - ท	ช ฟ
							- ฟ

-- ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	-- ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		- ช	ช ท - ด			ช	ช ท - ด
			ด				ด

- - - -	- ต ม		- ต	-- ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
	ช	- ท - ช	- ท ด			ช	ช ท - ด
			ด				ด

- - - -	- ต		ด	-- ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			ด			ช	ช ท - ด
	ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด				ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 33 - 43)

		ด	ด		ด	- ต ม ฟ	ช ฟ ม ฟ
- - - -	ช	- ช ท ด	- ต ท ด	-- ด ท ช	ช ท ด		
	- ฟ - ช	ด	ด		ฟ ด		

- - - ช	- - - -	พ ม ช พ	ท ช ตั ท	- - - -	ม่ ตั มั ท	ตั ช ท พ	ช ม พ ตั

- - ม	ด	- ด ช ด	ม พ ม พ	- - ม ม ม	- พ - ม	- พ	ด
ช	ท ด ท ด					- ช	ช ท - ด
	ด						ด

- - ม ม ม	- พ - ม	พ ม พ	ด	- - - -	- ม		ด
		ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- พ - ช	ด

- - ม ม ม	- พ - ม	- พ	ด	- - - -	- ม		ด
		- ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- พ - ช	ด

- - ม ม ม	- พ - ม	พ ม พ	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 44 – 54)

		ด	ด		ด	- ด ม พ	ช พ ม พ
- - - -	ช	- ช ท ด	- ด ท ด	- - ด ท ช	ช ท ด		
	- พ - ช	ด	ด		พ ด		

- - - ช	- - - -	พ ม ช พ	ท ช ตั ท	- - - -	ม่ ตั มั ท	ตั ช ท พ	ช ม พ ตั

- - ม	ด	- ด ช ด	ม พ ม พ	- - ม ม ม	- พ - ม	- พ	ด
ช	ท ด ท ด					- ช	ช ท - ด
	ด						ด

-- ม่มม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

-- ม่มม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		- ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

-- ม่มม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		ช	ช ท - ด
			ด

ทำนอง C1 (วรรคเพลงที่ 55 - 63)

-- ดดด	ด ด - ด	ด ดํ ท ช	ช - ช	-- ชชช	ช - ช	ด ท ช ฟ	ฟ - ฟ
	ด						
	ด		ช		ช		ฟ

-- ฟฟฟ	ฟ - ฟ	ด ช ฟ ม	ม - ม	- - - ด	-- ม่มม	- ด - ม	ม ม - ด
	ฟ		ม				

-- ม่มม	- ด - ม	-- ชฟม	- ด		ด	-- ฟมด	
			- ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
					ด		

	- ด	-- ฟมด			ด	-- ฟมด	
- ช	- ท ด		- ท ท ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
- ฟ	ด				ด		

	- ด	- ช	- ฟ - ม
- ช	- ท	- ท	
- ฟ			

ทำนอง C2 (วรรคเพลงที่ 64 - 72)

- - - -	- - - -	ด ดํ ท ช	ช - ช	-- ชชช	ช - ช	ด ท ช ฟ	ฟ - ฟ
			ช		ช		ฟ

-- ฟฟฟ	ฟ - ฟ	ด ช ฟ ม	ม - ม	- - - ด	-- มम्म	- ด - ม	ม ม - ด
	ฟ		ม				

-- มम्म	- ด - ม	-- ชฟม	- ด		ด	-- ฟมด	
			- ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
					ด		

	- ด	-- ฟมด			ด	-- ฟมด	
- ช	- ท ด		- ท ท ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
- ฟ	ด				ด		

	- ด	- ช	- ฟ - ด
- ช	- ท	- ท	
- ฟ			

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวสมเด็จ คือ A1 / A2 / B / B / C1 / C2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวแพนใหญ่ นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน ดังนี้

ทำนอง A มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง A1 และ A2

ทำนอง B มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง

ทำนอง C มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง C1 และ C2

หรืออาจกล่าวได้ว่า ทำนองเพลงของเพลงลาวสมเด็จนั้น มีทำนองเพลงหลักๆ 3 ทำนองเพลง โดยบรรเลงซ้ำทำนองแต่ละทำนองเพลงติดต่อกัน 2 ครั้ง

5. เพลงลาวลดค้าย

5.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวลดค้ายประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 16 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 13 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวลอดค้าย

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- ม - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ตั้	- ท - ซ
2	- ด - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ด	- ม - ด
3	- ม - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ตั้	- ท - ซ
4	- - ตั้ตั้	ม่ ตั้ ท ซ	ท ซ ฟ ต	ม ต ม ตม
5		- ด	ด ม	- ด ม -
	- - ซซซ	- ท	- ท	
6	- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม
	ซ	- ท	- ท	
7		- ด	ด ม	- ด ม -
	- - ซซซ	- ท	- ท	
8	- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม
	ซ	- ท	- ท	
9	- - - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ตั้	- ท - ซ

ตาราง

13

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
10	- มี่ - ตี่	- ท - ซ	- ฟ - ด	- ม - ด
11	- ม - ตี่	- ท - ซ	- ฟ - ตี่	- ท - ซ
12	- ด ม ตี่	มี่ ตี่ ท ซ	ท ซ ฟ ด	ม ด ม ^ด ม
13		- ด	ด ม	- ด ม -
	- - ^{ซซซ}	- ท	- ท	
14	- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม
	ซ	- ท	- ท	
15		- ด	ด ม	- ด ม -
	- - ^{ซซซ}	- ท	- ท	
16	- ด ม	- ด	- ม	- - - ม
	ซ	- ท	- ท	

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวลอดค่ายข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง ซึ่งในทำยวรรคเพลงบางวรรคเพลง มีการใช้เทคนิคในการโปรยเสียง แต่เพื่อความชัดเจนในการศึกษา จึงได้นำเสียงสำคัญ หรือเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำยวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ถูกตกตกตามจังหวะ และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ซ้ำทำนองเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม (วรรคเพลงที่ 9 - 10)

- - - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ตั้	- ท - ซ	- มั - ตั้	- ท - ซ	- ฟ - ด	- ม - ด

วรรคเพลงที่ 7 - 8

	- ด	ด ม	- ด ม -	- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

ซ้ำทำนองเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม (วรรคเพลงที่ 15 - 16)

	- ด	ด ม	- ด ม -	- ด ม	- ด	- ม	- - - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลง ซึ่งมีทั้งการซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม และการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม โดยการใช้สำนวนเพลงในแต่ละครั้งนั้นจะแตกต่างกัน เนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่แตกต่างกัน

5.2 บันไดเสียง

เพลงลาวลอยค้าย เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี โดยปรากฏแต่โน้ตเสียงหลัก คือ เสียงมี ฟา ซอล ที และโด

5.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 15 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ซ (ม ₃)
2	ด (ม ₆)

- ม - ตั้ม	- ท - ซ	- ฟ - ตั้ม	- ท - ซ	-- ตั้มตั้ม	มึ้ม ตั้ม ท ซ	ท ซ ฟ ต	ม ต ม ตั้ม

ทำนอง B1 (วรรคเพลงที่ 5 – 8)

	- ต	ต ม	- ต ม -	- ต ม	- ต	ต ม	- ต - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

	- ต	ต ม	- ต ม -	- ต ม	- ต	ต ม	- ต - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

ทำนอง A2 (วรรคเพลงที่ 9 – 12)

- - - ตั้ม	- ท - ซ	- ฟ - ตั้ม	- ท - ซ	- มึ้ม - ตั้ม	- ท - ซ	- ฟ - ต	- ม - ต

- ม - ตั้ม	- ท - ซ	- ฟ - ตั้ม	- ท - ซ	- ต ม ตั้ม	มึ้ม ตั้ม ท ซ	ท ซ ฟ ต	ม ต ม ตั้ม

ทำนอง B2 (วรรคเพลงที่ 13 – 16)

	- ต	ต ม	- ต ม -	- ต ม	- ต	ต ม	- ต - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

	- ต	ต ม	- ต ม -	- ต ม	- ต	- ม	- - - ม
-- ซซซ	- ท	- ท		ซ	- ท	- ท	

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวลอตค้าย คือ A1 / B1 / A2 / B2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวลอตค้ายนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีการใช้

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงโดยบรรเลงจาก A ไป B แล้วกลับต้นมาที่ A2 แล้วไปยัง B2 อีกครั้ง

6. เพลงลาวขับไม้

6.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวขับไม้ประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 20 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 16 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวขับไม้

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- - - -	- - - ด	- - - -	- ด
				- ท
2	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
3	- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ฟ
4	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด
5		ด	- - ฟมด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
6	- - - -	- - - ด	- - - -	- ด
				- ท
7	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ

8	- - - ล	- - - ท	- - - ตั้	- - - ฟ

ตาราง

16

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
9	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด
10		ด	- - ฟมด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
11	- - - -	- - - ตั้	- - - -	- ท - ตั้
12	- - - -	- มี่ - ฟ	- - - -	- มี่ - ฟ
13	- - - -	- ตั้ ท ล	- ตั้ - ท	- ล - ฟ
14	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด
15		ด	- - ฟมด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		
16	- - - -	- - - ตั้	- - - -	- ท - ตั้

17	- - - -	- มี่ - ฟี่	- - - -	- มี่ - ฟี่

ตาราง

16

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
18	- - - -	มี ตี่ ท ล	- ตี่ - ท	- ล - ฟี่
19	- - - ท	- ล - ฟี่	- - - ม	- - - ด
20		ด	- - ฟี่มด	
	- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
		ด		

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวขับไม้ข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ตาราง 17 วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 1	วรรคเพลงที่ 6	วรรคเพลงที่ 11	วรรคเพลงที่ 16
วรรคเพลงที่ 2	วรรคเพลงที่ 7	วรรคเพลงที่ 12	วรรคเพลงที่ 17
วรรคเพลงที่ 3	วรรคเพลงที่ 8	วรรคเพลงที่ 13	วรรคเพลงที่ 18
วรรคเพลงที่ 4	วรรคเพลงที่ 9	วรรคเพลงที่ 14	วรรคเพลงที่ 19
วรรคเพลงที่ 5	วรรคเพลงที่ 10	วรรคเพลงที่ 15	วรรคเพลงที่ 20

จากตารางข้างต้นนี้ สามารถชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงเดิม หรือใช้ทำนองเพลงที่คล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดการเชื่อมทำนองเพลงของแต่ละวรรคเพลงใน ลักษณะต่างๆ เช่น

6.1.1 การซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม เช่น
วรรคเพลงที่ 1 – 5

- - - -	- - - ด	- - - -	- ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
			- ท				

- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	- - ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 6 - 10

- - - -	- - - ด	- - - -	- ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
			- ท				

- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	- - ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

วรรคเพลงที่ 11 - 12

- - - -	- - - ด	- - - -	- ท - ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 6 - 10							
- - - -	- - - ด	- - - -	- ท - ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ

6.1.2 การซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลง

เดิม เช่น

วรรคเพลงที่

13

-

15

- - - -	- ด ทุ ล	- ด - ท	- ล - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	- - ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

ซ้ำทำนองเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม (วรรคเพลงที่ 16 - 20)

- - - -	ม ด ทุ ล	- ด - ท	- ล - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	- - ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะที่ติดต่อกัน ซึ่งมีทั้งการซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม และการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม

6.2 บันไดเสียง

เพลงลาวขับไม้ เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงลา โดยโน้ตที่ปรากฏส่วนใหญ่เป็นโน้ตเสียงหลัก คือ เสียงลา ที่ โด มี และฟา และปรากฏโน้ตเสียงจร คือ เสียงซอล เพียง 3 ตำแหน่ง คือในวรรคเพลงที่ 5 วรรคเพลงที่ 13 และวรรคเพลงที่ 18

6.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 18 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ด (ล ₃)
2	ฟ (ล ₆)
3	ฟ (ล ₆)
4	ด (ล ₃)
5	ท (ล ₂)
6	ด (ล ₃)
7	ฟ (ล ₆)
8	ฟ (ล ₆)
9	ด (ล ₃)
10	ท (ล ₂)
11	ด (ล ₃)
12	ฟ (ล ₆)
13	ฟ (ล ₆)
14	ด (ล ₃)
15	ท (ล ₂)
16	ด (ล ₃)
17	ฟ (ล ₆)
18	ฟ (ล ₆)
19	ด (ล ₃)
20	ท (ล ₂)

จากการวิเคราะห์ห้องค์ประกอบด้านลูกตกของเพลงลาวซำไม้ ลูกตกที่พบในเพลงคือ ลูกตกเสียงโด ฟา และที ซึ่งโน้ตทุกเสียงที่ทำหน้าที่เป็นลูกตก ต่างก็เป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงนั้นๆ

6.4 คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับเพลงลาวขับไม้ นั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีทำนองเพลงซ้ำกัน ทำให้เกิดทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

ทำนอง A1 (วรรคเพลงที่ 1 – 5)

- - - -	- - - ด	- - - -	- ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
			- ท				

- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	-- ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

ทำนอง A2 (วรรคเพลงที่ 6 – 10)

- - - -	- - - ด	- - - -	- ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
			- ท				

- - - ล	- - - ท	- - - ด	- - - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

	ด	-- ฟมด	
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
	ด		

ทำนอง A3 (วรรคเพลงที่ 11 – 15)

- - - -	- - - ด	- - - -	- ท - ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ

- - - -	- ตั้ ท ล	- ตั้ - ท	- ล - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด
	ด	-- ฟัด					
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท				
	ด						

ทำนอง A4 (วรรคเพลงที่ 16 – 20)

- - - -	- - - ตั้	- - - -	- ท - ตั้	- - - -	- มั้ - ฟ	- - - -	- มั้ - ฟ
- - - -	มั้ ตั้ ท ล	- ตั้ - ท	- ล - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด
	ด	-- ฟัด					
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท				
	ด						

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวซั้มไม้ คือ A1 / A2 / A3 / A4 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวซั้มไม้นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน 4 ครั้ง

7. เพลงลาวซั้ม

7.1 การแบ่งวรรคเพลง

เพลงลาวซั้มประกอบด้วยวรรคเพลงทั้งสิ้น 92 วรรคเพลง ดังนี้

ตาราง 19 การแบ่งวรรคเพลงของเพลงลาวซั้ม

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
1	- - - -	ด ร ฟ ช	- - - -	ด ร ฟ ช

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
2	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ด ร
3	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
				ด
4	- - - -	ด ร ฟ ช	- - - -	ด ร ฟ ช
5	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ด ร
6	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
				ด
7	- - - -	ฟ ด ร ฟ	- - - -	ร ด ร ฟ
8	ล ^๑ ชฟ ช ล	ด ^๑ ลชฟ	ช ล ช ฟ	ร ฟ ด ร
9	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด

				ด
10	- - - -	ฟ ด ร ฟ	- - - -	ร ด ร ฟ

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
11	ลชฟ ชล	ดัลชฟ	ชลชฟ	รฟด ร
12	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ชล ด		ด
				ด
13	- - - ดั	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ
14	รฟชด	ฟ ด ร ฟ	รฟชล	ชฟรฟ
15	รฟชด	รฟรฟ	รฟชล	ชฟด ร
16	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ชล ด		ด
				ด
17	- - - ดั	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ
18	รฟชด	ฟ ด ร ฟ	รฟชล	ชฟรฟ

19	ร ฟ ช ด	ร ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ฟ	ร ฟ ด ร

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
20	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
				ด
21				
	- - - ด	- - ช ล	ด	ช ฟ ร ฟ
22				
	ร ฟ ช ด	ฟ ด ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ร ฟ
23				
	ร ฟ ช ด	ร ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ด ร
24		ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
	ฟ ร ด			ด
25				
	- - - ด	- - ช ล	ด	ช ฟ ร ฟ
26				
	ร ฟ ช ด	ฟ ด ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ร ฟ
27				

	ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร
28		ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
	พ ร ด			ด

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
29	- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ
30	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ
31	ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร
32	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
				ด
33	- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ
34	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ
35	ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร
36	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด

				ด
37				
	- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
38				
	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ
39				
	ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร
40		ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
	พ ร ด			ด
41				
	- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ
42				
	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ
43				
	ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร
44		ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
	พ ร ด			ด
45	- - - -	- - - -	พ ช พ ร	- ด
				- ล

46	- - - -	- ล ด ช	- - - ช	- - - ล

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
47			- ร	- - - -
	- - - ด	- ช - ล	- ด	
48	- - - -	ฟ ร ด		ร
		ล	- ล ล ล	ช ล ด
49	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด
				ด
50			ร	ฟ ร
	- - - -	- - - -	- ล ด	ด ล
51	- - - -	- ล ด ช	- - - ช	- - - ล
52				- - - ร
	- - - ด	- ช - ล	- - - ด	
53	- - ร	ฟ ร ด		ร
		ล	- ล ล ล	ช ล ด
	ร			
54	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	ช ล ด		ด

				ด
55	พพพดพ	ด ร พ	ร	ด ร พ ด
		ล	ช ล ด	

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
56	ลชพดพ	ด ร พ	ร	ด ร พ ด
		ล	ช ล ด	
57			ร	ด ร พ ด
		ล	ช ล ด	
	พพพดพ	ด ร พ		
58		ร พ	ร	ด ร พ ด
	ลลลชล	ด ล	ช ล ด	
59	ด		ด	ด
	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด
	ด		ด	ด
60	ด		ด	ด
	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด
	ด		ด	ด
61	ร	ร	ร	ด
	- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด
	ร	ร	ร	ด
62	ร	ร	ร	ด
	- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด
	ร	ร	ร	ด
63	ด	ด		ด
	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด

	ด	ด		ด
	ด	ด		ด
64	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด
	ด	ด		ด

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
65	ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด
	- - ช			
66	ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด
	- - ช			
67	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม
	- ล ด		ล	ด
68	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด
	- ล ด		ล	ด
69	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม
	- ล ด		ล	ด
70	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด
	- ล ด		ล	ด
71	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	
72	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
				ล

73	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
74	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล	ช ล ด	ล	ด
75	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	
76	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
				ล
77	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	
78	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล	ช ล ด	ล	ด
79	ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร
				ล ด
80	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
				ล
81	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	

82	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล	ช ล ด	ล	ด

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
83	ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร
				ล ด
84	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
				ล
85	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
		ล ช ล	- ด	
86	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล	ช ล ด	ล	ด
87	ด	ร	ร	ร
	- ด - -	- ด ช ล	- ล ช ล	- ล ด ช
	ด	ร	ร	
88	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
	ช	ช	ล	
89	- ด ช ร	ม ร ด ร	ร	ร
		ล	- ล ช ล	- ล ด ช
		ร	ร	
90	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
	ช	ช	ล	

91	- ร - ร	- - - ม	- - - ซ	- - - ล

ตาราง

19

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ทำนองเพลง			
92	- - - ตั	- - - ซ	ล ซ ม ซ	- ล - ตั

จากการแบ่งวรรคเพลงในเพลงลาวซุ่มข้างต้นนี้ ได้ใช้ลักษณะของการแบ่งวรรคเพลง โดยแบ่งทำนองเพลงให้มีความยาวเท่ากับ 4 ห้องเพลง ซึ่งในทำยวรรคเพลงบางวรรคเพลง มีการใช้เทคนิคในการโปรยเสียง แต่เพื่อความชัดเจนในการศึกษา จึงได้นำเสียงสำคัญหรือเสียงลูกตกมากำกับไว้ในทำยวรรคเพลง ซึ่งถือว่าเป็นทำนองที่ลูกตกตกตามจังหวะ และจากการแบ่งวรรคเพลงในข้างต้นนี้ วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงซ้ำกัน หรือใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน ดังนี้

ตาราง 20 วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 1	วรรคเพลงที่ 4		
วรรคเพลงที่ 2	วรรคเพลงที่ 5		
วรรคเพลงที่ 3	วรรคเพลงที่ 6	วรรคเพลงที่ 9	วรรคเพลงที่ 12
วรรคเพลงที่ 16	วรรคเพลงที่ 20	วรรคเพลงที่ 24	วรรคเพลงที่ 28
วรรคเพลงที่ 32	วรรคเพลงที่ 36	วรรคเพลงที่ 40	วรรคเพลงที่ 44
วรรคเพลงที่ 49	วรรคเพลงที่ 54		
วรรคเพลงที่ 7	วรรคเพลงที่ 10		
วรรคเพลงที่ 8	วรรคเพลงที่ 11		
วรรคเพลงที่ 13	วรรคเพลงที่ 17	วรรคเพลงที่ 21	วรรคเพลงที่ 25

วรรคเพลงที่ 29	วรรคเพลงที่ 33	วรรคเพลงที่ 37	วรรคเพลงที่ 41
วรรคเพลงที่ 14	วรรคเพลงที่ 18	วรรคเพลงที่ 22	วรรคเพลงที่ 26
วรรคเพลงที่ 30	วรรคเพลงที่ 34	วรรคเพลงที่ 38	วรรคเพลงที่ 42
วรรคเพลงที่ 15	วรรคเพลงที่ 19	วรรคเพลงที่ 23	วรรคเพลงที่ 27
วรรคเพลงที่ 31	วรรคเพลงที่ 35	วรรคเพลงที่ 39	วรรคเพลงที่ 43
วรรคเพลงที่ 45	วรรคเพลงที่ 50		

ตาราง 20 (ต่อ)

วรรคเพลงที่ใช้สำนวนเพลงซ้ำกันหรือมีความคล้ายคลึงกัน			
วรรคเพลงที่ 46	วรรคเพลงที่ 51		
วรรคเพลงที่ 47	วรรคเพลงที่ 52		
วรรคเพลงที่ 48	วรรคเพลงที่ 53		
วรรคเพลงที่ 55	วรรคเพลงที่ 56	วรรคเพลงที่ 57	วรรคเพลงที่ 58
วรรคเพลงที่ 59	วรรคเพลงที่ 60	วรรคเพลงที่ 63	วรรคเพลงที่ 64
วรรคเพลงที่ 61	วรรคเพลงที่ 62		
วรรคเพลงที่ 65	วรรคเพลงที่ 66		
วรรคเพลงที่ 67	วรรคเพลงที่ 69		
วรรคเพลงที่ 68	วรรคเพลงที่ 70		
วรรคเพลงที่ 71	วรรคเพลงที่ 73	วรรคเพลงที่ 75	วรรคเพลงที่ 77
วรรคเพลงที่ 81	วรรคเพลงที่ 85		
วรรคเพลงที่ 72	วรรคเพลงที่ 76	วรรคเพลงที่ 80	วรรคเพลงที่ 84
วรรคเพลงที่ 74	วรรคเพลงที่ 78	วรรคเพลงที่ 82	วรรคเพลงที่ 86
วรรคเพลงที่ 79	วรรคเพลงที่ 83		
วรรคเพลงที่ 87	วรรคเพลงที่ 89		
วรรคเพลงที่ 88	วรรคเพลงที่ 90		
วรรคเพลงที่ 91			
วรรคเพลงที่ 92			

จากตารางข้างต้นนี้ สามารถชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงเดิม หรือใช้ทำนองเพลงที่คล้ายคลึงกัน ก่อให้เกิดการซ้ำทำนองเพลงของแต่ละวรรคเพลงในลักษณะต่าง ๆ เช่น

7.1.1 การซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม เช่น
วรรคเพลงที่ 1 – 3

	ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร
- - - -							

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ซ ล ด		ด
			ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 4 - 6

	ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร
- - - -							

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ซ ล ด		ด
			ด

วรรคเพลงที่ 7 - 9

- - - -	ฟ ด ร ฟ	- - - -	ร ด ร ฟ	ลซฟ ซ ล	ดํ ล ซ ฟ	ซ ล ซ ฟ	ร ฟ ด ร

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ซ ล ด		ด
			ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 10 - 12

- - - -	ฟ ด ร ฟ	- - - -	ร ด ร ฟ	ลซฟ ซ ล	ดํ ล ซ ฟ	ซ ล ซ ฟ	ร ฟ ด ร

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ซ ล ด		ด
			ด

วรรคเพลงที่ 29 - 32

- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ

ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
							ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 33 - 36

- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ

ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
							ด

วรรคเพลงที่ 59 ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับ วรรคเพลงที่ 60

ด	ด		ด	ด	ด		ด
ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด
ด	ด		ด	ด	ด		ด

วรรคเพลงที่ 71 - 74

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
	ล ช ล	- ด					ล

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 75 - 78

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
---------	---	-----	---------	---------	---------	---------	-------

	ล ช ล	- ด					ล

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

วรรคเพลงที่ 79 - 82

ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
			ล ด				ล

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ซ้ำทำนองเพลงเดิมกับวรรคเพลงที่ 83 - 86

ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
			ล ด				ล

- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

7.1.2 การซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 13 - 16

- - - ด	- - ช ล	ด ล ช ฟ	ช ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ด	ฟ ด ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ร ฟ

ร ฟ ช ด	ร ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ด ร	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
							ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 11 - 12)

- - - ดั	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ	รฟชด	ฟดรฟ	รฟชล	ชฟรฟ

รฟชด	รฟรฟ	รฟชฟ	รฟดร	ฟรด	ร	ฟดฟร	ดด - ด
				ล	ชลด		ด
							ด

วรรคเพลงที่ 45 - 49

- - - -	- - - -	ฟชฟร	- ด				
			- ล	- - - -	- ลดช	- - - -	- - - -

		- ร	- - - -	- - - -	ฟรด		ร
- - - ด	- - - ล	- ด			ล	- ลลล	ชลด

ฟรด	ร	ฟดฟร	ดด - ด
ล	ชลด		ด
			ด

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 50 - 54)

		ร	ฟร				
- - - -	- - - -	- ลด	ดริ	- - - -	- ลดช	- - - -	- - - -

			- - - ร	- - - ร	ฟรด		ร
- - - ด	- - - ล	- - - ด			ล	- ลลล	ชลด
				ร			

ฟรด	ร	ฟดฟร	ดด - ด
ล	ชลด		ด
			ด

วรรคเพลงที่				87	-	88	
ด	ร	ร	ร	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
- ด - -	- ด ช ล	- ล ช ล	- ล ด ช	ช	ช	ล	
ด	ร	ร					

ใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเดิม(วรรคเพลงที่ 89 – 90)

- ด ช ร	ม ร ด ร	ร	ร	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
	ล	- ล ช ล	- ล ด ช	ช	ช	ล	
	ร	ร					

จากตัวอย่างข้างต้นนี้ชี้ให้เห็นถึงการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะต่างๆ ซึ่งมีทั้งการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงเดิม โดยใช้สำนวนเพลงเดิม และการซ้ำทำนองเพลงโดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกับทำนองเพลงเดิม ซึ่งลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงนั้น ลักษณะของการซ้ำทำนองเพลงที่สามารถพบได้บ่อยครั้ง คือ การซ้ำทำนองเพลงทั้งประโยคเพลง และซ้ำประโยคเพลงครึ่งละ 2 ประโยคเพลง ส่วนจำนวนครั้งที่ใช้ในการซ้ำทำนองเพลงนั้นส่วนมากเป็นการซ้ำทำนองเพลงเพียง 2 ครั้ง โดยในแต่ละครั้งนั้นมีความแตกต่างกัน อันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคที่ต่างกัน

7.2 บันไดเสียง

เพลงลาวซุ่ม เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงฟา และบันไดเสียงโด โดยโน้ตที่ปรากฏ ปรากฏแต่โน้ตเสียงหลักของแต่ละบันไดเสียง ได้แก่ โน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงฟา คือ เสียงฟา ซอล ลา โด และเร และโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงโด คือ เสียงโด เร มี ซอล และลา

วรรคเพลงที่จัดอยู่ในบันไดเสียงฟา ได้แก่วรรคเพลงที่ 1 ถึงวรรคเพลงที่ 58
วรรคเพลงที่จัดอยู่ในบันไดเสียงโด ได้แก่ วรรคเพลงที่ 59 ถึงวรรคเพลงที่ 92

7.3 ลูกตก

ลูกตก คือ โน้ตเสียงสุดท้ายของแต่ละวรรคเพลง ในแต่ละวรรคเพลงมีลูกตกที่แตกต่างกันไป ดังนี้

ตาราง 21 ลูกตกที่พบในแต่ละวรรคเพลง

ตาราง

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
1	ซ (ฟ ₂)
2	ร (ฟ ₆)
3	ด (ฟ ₅)
4	ซ (ฟ ₂)

21

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
5	ร (ฟ ₆)
6	ด (ฟ ₅)
7	ฟ (ฟ ₁)
8	ร (ฟ ₆)
9	ด (ฟ ₅)
10	ฟ (ฟ ₁)
11	ร (ฟ ₆)
12	ด (ฟ ₅)
13	ฟ (ฟ ₁)
14	ฟ (ฟ ₁)
15	ร (ฟ ₆)
16	ด (ฟ ₅)
17	ฟ (ฟ ₁)
18	ฟ (ฟ ₁)
19	ร (ฟ ₆)
20	ด (ฟ ₅)
21	ฟ (ฟ ₁)
22	ฟ (ฟ ₁)
23	ร (ฟ ₆)
24	ด (ฟ ₅)
25	ฟ (ฟ ₁)
26	ฟ (ฟ ₁)
27	ร (ฟ ₆)
28	ด (ฟ ₅)

29	พ (พ ₁)
30	พ (พ ₁)
31	ร (พ ₆)
32	ด (พ ₅)
33	พ (พ ₁)

ตาราง

21

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
34	พ (พ ₁)
35	ร (พ ₆)
36	ด (พ ₅)
37	พ (พ ₁)
38	พ (พ ₁)
39	ร (พ ₆)
40	ด (พ ₅)
41	พ (พ ₁)
42	พ (พ ₁)
43	ร (พ ₆)
44	ด (พ ₅)
45	ล (พ ₃)
46	ล (พ ₃)
47	ร (พ ₆)
48	ร (พ ₆)
49	ด (พ ₅)
50	ล (พ ₃)
51	ล (พ ₃)
52	ร (พ ₆)
53	ร (พ ₆)
54	ด (พ ₅)
55	ด (พ ₅)
56	ด (พ ₅)
57	ด (พ ₅)

58	ด (พ ₅)
59	ด (ด ₁)
60	ด (ด ₁)
61	ด (ด ₁)
62	ด (ด ₁)

ตาราง

21

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
63	ด (ด ₁)
64	ด (ด ₁)
65	ด (ด ₁)
66	ด (ด ₁)
67	ม (ด ₃)
68	ด (ด ₁)
69	ม (ด ₃)
70	ด (ด ₁)
71	ร (ด ₂)
72	ล (ด ₆)
73	ร (ด ₂)
74	ด (ด ₁)
75	ร (ด ₂)
76	ล (ด ₆)
77	ร (ด ₂)
78	ด (ด ₁)
79	ร (ด ₂)
80	ล (ด ₆)
81	ร (ด ₂)
82	ด (ด ₁)
83	ร (ด ₂)
84	ล (ด ₆)
85	ร (ด ₂)
86	ด (ด ₁)

87	ร (ด ₂)
88	ด (ด ₁)
89	ร (ด ₂)
90	ด (ด ₁)
91	ล (ด ₆)

ตาราง

21

(ต่อ)

วรรคเพลงที่	ลูกตกที่พบ
92	ด (ด ₁)

จากการวิเคราะห์ห้องคี่ประกอบด้านลูกตกของเพลงลาวซุ่ม ลูกตกที่พบในเพลง คือ ลูกตกเสียงฟา ซอล ลา โดและเร ในบันไดเสียงฟา และลูกตกเสียงโด เร มี และลาในบันไดเสียงโด ซึ่งโน้ตทุกเสียงที่ทำหน้าที่เป็นลูกตก ต่างก็เป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียงนั้นๆ

7.4 คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับเพลงลาวซุ่มนั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีทำนองเพลงซ้ำกัน ทำให้เกิดทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน ดังนี้

ทำนอง A (วรรคเพลงที่ 1 – 3)

	ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร
- - - -							

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ซ ล ด		ด
			ด

ทำนอง A (วรรคเพลงที่ 4 – 6)

	ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร
- - - -							

พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
ล	ช ล ด		ด
			ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 7 – 9)

- - - -	พ ด ร พ	- - - -	ร ด ร พ	ลชพ ชล	ดํลชพ	ชลชพ	รพด ร

พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
ล	ช ล ด		ด
			ด

ทำนอง B (วรรคเพลงที่ 10 – 12)

- - - -	พ ด ร พ	- - - -	ร ด ร พ	ลชพ ชล	ดํลชพ	ชลชพ	รพด ร

พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
ล	ช ล ด		ด
			ด

ทำนอง C1 (วรรคเพลงที่ 13 – 16)

- - - ดํ	- - ชล	ดํลชพ	ชพ ร พ	รพชด	พด ร พ	รพชล	ชพ ร พ

รพชด	รพ ร พ	รพชล	ชพด ร	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
							ด

ทำนอง C2 (วรรคเพลงที่ 17 - 20)

- - - ตั้	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ	รฟชด	ฟดรฟ	รฟชล	ชฟรฟ

รฟชด	รฟรฟ	รฟชฟ	รฟดร	ฟรด	ร	ฟดฟร	ดด - ด
				ล	ชลด		ด
							ด

ทำนอง C3 (วรรคเพลงที่ 21 – 24)

- - - ตั้	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ	รฟชด	ฟดรฟ	รฟชล	ชฟรฟ

					ร	ฟดฟร	ดด - ด
				ล	ชลด		ด
รฟชด	รฟรฟ	รฟชล	ชฟดร	ฟรด			ด

ทำนอง C4 (วรรคเพลงที่ 25 - 28)

- - - ตั้	- - ชล	ดัลชฟ	ชฟรฟ	รฟชด	ฟดรฟ	รฟชล	ชฟรฟ

					ร	ฟดฟร	ดด - ด
				ล	ชลด		ด
รฟชด	รฟรฟ	รฟชฟ	รฟดร	ฟรด			ด

ทำนอง C5 (วรรคเพลงที่ 29 – 32)

- ลชล	ดัลชล	ดัลชล	ดัลชฟ	รฟชด	ฟดรฟ	รฟชล	ชฟรฟ

รฟชด	รฟรฟ	รฟชฟ	รฟดร	ฟรด	ร	ฟดฟร	ดด - ด
------	------	------	------	-----	---	------	--------

				ล	ช ล ด		ด
							ด

ทำนอง C5 (วรรคเพลงที่ 33 - 36)

- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ

ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร	พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
							ด

ทำนอง C6 (วรรคเพลงที่ 37 - 40)

- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ

					ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร	พ ร ด			ด

ทำนอง C6 (วรรคเพลงที่ 41 - 44)

- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช พ	ร พ ช ด	พ ด ร พ	ร พ ช ล	ช พ ร พ

					ร	พ ด พ ร	ด ด - ด
				ล	ช ล ด		ด
ร พ ช ด	ร พ ร พ	ร พ ช พ	ร พ ด ร	พ ร ด			ด

ทำนอง D1 (วรรคเพลงที่ 45 - 49)

- - - -	- - - -	ฟ ช ฟ ร	- ด				
			- ล	- - - -	- ล ด ช	- - - - ช	- - - - ล

		- ร	- - - -	- - - -	ฟ ร ด		ร
- - - ด	- ช - ล	- ด			ล	- ล ล ล	ช ล ด

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ช ล ด		ด
			ด

ทำนอง D2 (วรรคเพลงที่ 50 - 54)

		ร	ฟ ร				
- - - -	- - - -	- ล ด	ด ร	- - - - ล	- ล ด ช	- - - - ช	- - - - ล

			- - - - ร	- - - - ร	ฟ ร ด		ร
- - - ด	- ช - ล	- - - ด			ล	- ล ล ล	ช ล ด
				ร			

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
ล	ช ล ด		ด
			ด

ทำนอง E1 (วรรคเพลงที่ 55 - 56)

ฟฟฟดฟ	ด ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด	ลชฟดฟ	ด ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด
	ล	ช ล ด			ล	ช ล ด	

ทำนอง E2 (วรรคเพลงที่ 57 - 58)

		ร	ด ร ฟ ด		ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด
--	--	---	---------	--	-----	---	---------

	ล	ช ล ด		ลลลชล	ด	ล	ช ล ด	
พพพดพ	ด ร พ							

ทำนอง F1 (วรรคเพลงที่ 59 - 62)

ด		ด	ด	ด		ด	ด
ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด
ด		ด	ด	ด		ด	ด

ร	ร	ร	ด	ร	ร	ร	ด
- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด	- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด
ร	ร	ร	ด	ร	ร	ร	ด

ทำนอง F2 (วรรคเพลงที่ 63 - 66)

ด	ด		ด	ด	ด		ด
ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด
ด	ด		ด	ด	ด		ด

ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด	ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด
- - ช				- - ช			

ทำนอง G1 (วรรคเพลงที่ 67 - 68)

ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด
- ล ด		ล	ด	- ล ด		ล	ด

ทำนอง G2 (วรรคเพลงที่ 69 - 70)

ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด
- ล ด		ล	ด	- ล ด		ล	ด

ทำนอง H1 (วรรคเพลงที่ 71 - 74)

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
	ล ช ล	- ด					ล

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ทำนอง H1 (วรรคเพลงที่ 75 - 78)

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
	ล ช ล	- ด					ล

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ทำนอง H2 (วรรคเพลงที่ 79 - 82)

ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
			ล ด				ล

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ทำนอง H2 (วรรคเพลงที่ 83 - 86)

ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร	ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร
			ล ด				ล

- ต ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร	ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด
---------	---	-----	---------	-------	---	-------	-------

	ล ช ล	- ด		ล	ช ล ด	ล	ด

ทำนอง I1 (วรรคเพลงที่ 87 - 88)

ด	ร	ร	ร	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
- ด - -	- ด ช ล	- ล ช ล	- ล ด ช	ช	ช	ล	
ด	ร	ร					

ทำนอง I2 (วรรคเพลงที่ 89 - 90)

- ด ช ร	ม ร ด ร	ร	ร	- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด
	ล	- ล ช ล	- ล ด ช	ช	ช	ล	
	ร	ร					

ทำนอง J (วรรคเพลงที่ 91 - 92)

- ร - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ล	- - - ด	- - - ช	ล ช ม ช	- ล - ด

รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงของเพลงลาวซุ่ม คือ A / A / B / B / C1 / C2 / C3 / C4 / C5 / C5 / C6 / C6 / D1 / D2 / E1 / E2 / F1 / F2 / G1 / G2 / H1 / H1 / H2 / H2 / I1 / I2 / J ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวซุ่มนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน ดังนี้

ทำนอง A มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง

ทำนอง B มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง

ทำนอง C มีการซ้ำทำนองเพลง 8 ครั้ง คือ ทำนองเพลง C1 ถึง C6

ทำนอง D มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง D1 และ D2

ทำนอง E มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง E1 และ E2

ทำนอง F มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง F1 และ F2

ทำนอง G มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง G1 และ G2

ทำนอง H มีการซ้ำทำนองเพลง 4 ครั้ง คือ ทำนองเพลง H1 และ H2

ทำนอง I มีการซ้ำทำนองเพลง 2 ครั้ง คือ ทำนองเพลง I1 และ I2

หรืออาจกล่าวได้ว่า ทำนองเพลงของเพลงลาวซุ่มนั้น มีทำนองเพลงหลักๆ อยู่ 10 ทำนองเพลง ซึ่งทำนองเพลงที่ 1 ถึงทำนองเพลงที่ 9 นั้น ต้องบรรเลงซ้ำทำนองแต่ละทำนองเพลงติดต่อกัน

เทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

ในการศึกษาเทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ผู้วิจัยได้จัดลำดับการศึกษา โดยศึกษาตามลำดับเพลง ทุกวรรคเพลง เพื่อความชัดเจนและครบถ้วนในการศึกษา

1. ดันเพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ทำนองเพลงเริ่มต้นในห้องเพลงที่ 2 ด้วยการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 3 มีการใช้เทคนิคการสับัดสามเสียงขึ้นสูงโดยการใช้ไม้ติดเข้าออกเข้า ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสองสายเช่นเดียวกับในห้องเพลงที่ 2 และ 4 ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคติดสับัดสามเสียงขึ้นสูงตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในห้องเพลงที่ 3 พบการใช้การเทคนิคการติดสับัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้การเทคนิคการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเป็นเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคการติดปรับในเสียงซอล ที่ ซอล ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกับในห้องเพลงที่ 4 ในห้องเพลงที่ 7 มีการใช้เทคนิคของการติดสับัดสามเสียงขึ้นสูงตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง ในห้องเพลงที่ 8 มีการใช้เทคนิคการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปเสียงต่ำโดยเสียงของลูกตกไปตกอยู่ที่จังหวะตกจังหวะแรกของวรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้ม และเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดปรับในเสียงซอล ที่ซอล ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงมีในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง และมีการใช้เทคนิคของการโปรยเสียงขึ้นสูงในท้ายวรรคเพลงที่ 6 ไปสู่เสียงลูกตกในจังหวะตักจังหวะแรกในวรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตตัวเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคการติดปรับในเสียงซอล ที่ซอล ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงมีในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง และมีการใช้เทคนิคของการโปรยเสียงขึ้นสูงในท้ายวรรคเพลงที่ 8 ไปสู่เสียงลูกตกในจังหวะตักจังหวะแรกในวรรคเพลงที่ 9 เช่นเดียวกับวรรคเพลงที่ 5 - 6

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในห้องเพลงที่ 8 มีการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 1 ของวรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ในห้องเพลงที่ 8 มีการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 1 ของวรรคเพลงที่ 13 เช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 9 - 10

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ในห้องเพลงที่ 3 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว และในห้องเพลงที่ 4 พบการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตตัวเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงมีในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำ

ตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง ในห้องเพลงที่ 8 มีการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปสู่เสียงต่ำในห้องเพลงที่ 1 ของวรรคเพลงที่ 15

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตตัวเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดปรับในเสียงซอล ที ซอล ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงมีในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง และพบการใช้เทคนิคของการติดปรับในเสียงซอล ที ซอล ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปสู่เสียงต่ำในห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 17

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงไปเสียงต่ำในห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 19

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ในห้องเพลงที่ 3 มีการสะบัดสามเสียงลงต่ำโดยการใช้ไม้ดีดเข้าออกเข้า ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตตัวเดียวกัน

เทคนิคที่พบในต้นเพลงลาวแพนใหญ่ มีทั้งสิ้น 8 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการกระทบสายสองสายในเสียงเดียว มีจำนวน 6 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 4
2. เทคนิคการกระทบสายสามสายในเสียงเดียวกัน มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 13 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 15 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 20 ห้องเพลงที่ 4

3. เทคนิคการกระทบสายสามสายในสองเสียง มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 2
4. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงเดียวมีจำนวน 3 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 13 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 1
5. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงสามเสียงขึ้นสูง มีจำนวน 3 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 3
6. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 5 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 19 ห้องเพลงที่ 3
7. เทคนิคการดีดปรีบ มีจำนวน 5 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
8. เทคนิคการดีดโปรยเสียง มีจำนวน 6 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง
ที่ 5
 - ในวรรคเพลงที่ 10 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง
ที่ 11
 - ในวรรคเพลงที่ 12 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง
ที่ 13
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง
ที่ 15

- ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 17
- ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 19

2. เพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ในห้องเพลงที่ 1 มีการเทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง ในห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง ในห้องเพลงที่ 6 และห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ซึ่งมีลักษณะเดียวกันกับห้องเพลงที่ 1 – ห้องเพลงที่ 4 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในห้องเพลงที่ 1, 2, 4, 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน อีกทั้งในห้องเพลงที่ 5 มีการใช้เทคนิคการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 1, 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในห้องเพลงที่ 1, 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่า

สายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ซึ่งเป็นการใช้เทคนิคเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 5 – 6 เนื่องจากการซ้ำทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ซึ่งมีลักษณะการใช้เทคนิคเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 9 – 10 เนื่องจากการเป็นวรรคเพลงที่มีการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ในห้องเพลงที่ 2, 4, 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีตบสามเสียงลงต่ำเรียงตามลำดับเสียง ในห้องเพลงที่ 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคการโปรยเสียงจากเสียงสูงลงต่ำสู่เสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 1 ของวรรคเพลงที่ 19

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 21 - วรรคเพลงที่ 22

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดโปรยเสียงจากเสียงสูงลงต่ำสู่เสียงลูกตกในห้องเพลงที่ 1 ของวรรคเพลงที่ 23

วรรคเพลงที่ 23 - วรรคเพลงที่ 24

ในห้องเพลงที่ 2, 4, 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงโด และสายทุ้มเสียงซอล เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 5 ระหว่างสายเปล่าสายเอกและสายเปล่าสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 6 และ 7 พบการใช้เทคนิคการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 25 - วรรคเพลงที่ 26

ในห้องเพลงที่ 4 และ 5 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 27 - วรรคเพลงที่ 28

ในห้องเพลงที่ 1 และ 3 พบการใช้เทคนิคการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 29 - วรรคเพลงที่ 30

ในห้องเพลงที่ 1 และ 3 พบการใช้เทคนิคการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 , 4 , 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสองสายในสายเปล่าสายทุ้ม และเสียงซอลในสายลวด เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายลวด

วรรคเพลงที่ 31 - วรรคเพลงที่ 32

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 6 และ 8 พบการใช้

เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเปล่าสายท่อม และเสียงซอลในสายลวด เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายท่อมและเสียงซอลในสายลวด

วรรคเพลงที่ 33 - วรรคเพลงที่ 34

ในห้องเพลงที่ 1 , 3 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 และ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเปล่าสายท่อม และเสียงซอลในสายลวด เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายท่อมและเสียงซอลในสายลวด ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 35 - วรรคเพลงที่ 36

ในห้องเพลงที่ 1, 3 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 , 4 และ 6 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงสองเสียง ระหว่างเสียงเรในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลสายเปล่าในสายท่อม ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 37 - วรรคเพลงที่ 38

ในห้องเพลงที่ 1, 3, 5 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 2, 4 และ 6 พบการใช้เทคนิคการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงสองเสียง ระหว่างเสียงเรในสายเอกและสายลวด และเสียงซอลสายเปล่าในสายท่อม

วรรคเพลงที่ 39 - วรรคเพลงที่ 40

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำ ในห้องเพลงที่ 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 41 - วรรคเพลงที่ 42

ในห้องเพลงที่ 1 และ 3 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายท่อม เสียงซอล และสายลวดในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายท่อมและเสียงซอลในสายลวด ในห้องเพลงที่ 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสาย

สามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 43 - วรรคเพลงที่ 44

ในห้องเพลงที่ 1 และ 2 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีตบสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย

วรรคเพลงที่ 45 - วรรคเพลงที่ 46

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีตบสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 47

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการตีตบสะบัดเสียงเดียว

เทคนิคที่พบในเพลงลาวแพนใหญ่ มีทั้งสิ้น 8 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการกระทบสายสองสายในเสียงเดียว มีจำนวน 27 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 15 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 17 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 23 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 24 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 26 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 27 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 28 ห้องเพลงที่ 3

- ในวรรคเพลงที่ 29 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 30 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 32 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 33 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 41 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
2. เทคนิคการกระทบสายเสียงเดี่ยว (ทิง – นอย) มีจำนวน 1 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 45 ห้องเพลงที่ 2
3. เทคนิคการกระทบสายสองสายในสองเสียง มีจำนวน 1 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 24 ห้องเพลงที่ 1
4. เทคนิคการกระทบสายสามสายในเสียงเดี่ยว มีจำนวน 38 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 1, 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 8
 - ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 9 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 10 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 11 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 12 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 13 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 25 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 26 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 31 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 34 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 36 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 37 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 38 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 40 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 42 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4

- ในวรรคเพลงที่ 43 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 46 ห้องเพลงที่ 2
5. เทคนิคการกระทบสายสามสายในสองเสียง มีจำนวน 6 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 35 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 36 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 37 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 38 ห้องเพลงที่ 2
6. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงเดี่ยว มีจำนวน 20 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 24 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 26 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 27 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 29 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 32 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 33 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 34 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 35 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 36 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 44 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 45 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 46 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 47 ห้องเพลงที่ 1
7. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 6 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 17 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 39 ห้องเพลงที่ 1
8. เทคนิคการดีดโปรยเสียง มีจำนวน 2 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง
 - ในวรรคเพลงที่ 22 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลง

3. เพลงลาวแพนน้อย

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ในท้องเพลงที่ 3 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงตามเสียงหลักของบันไดเสียง ในท้องเพลงที่ 7 มีการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงเช่นเดียวกันกับในท้องเพลงที่ 3 และในท้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการโปรยเสียงลงสู่เสียงหลักในจังหวะตกในท้องเพลงที่ 1 วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในท้องเพลงที่ 5 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย ในท้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในท้องเพลงที่ 1 และ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย ในท้องเพลงที่ 5 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในท้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว และในท้องเพลงที่ 7 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงเรียงตามลำดับเสียง

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในท้องเพลงที่ 3 และ 7 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงเรียงตามลำดับเสียง

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ในท้องเพลงที่ 3 และ 7 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงเรียงตามลำดับเสียงเช่นเดียวกันกับในวรรคเพลงที่ 9 - 10

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ในท้องเพลงที่ 3 มีการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงขึ้นสูงเรียงตามลำดับเสียง

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดตบสาย โดยใช้เสียงซอล เป็นเสียงยืน แล้วเอื้อมนิ้วชี้ไปกระทบเสียงที่สูงขึ้นในขณะที่เสียงเดิมยังไม่ขาดหาย

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดตบสาย โดยใช้เสียงซอล เป็นเสียงยืน แล้วเอื้อมนิ้วชี้ไปกระทบเสียงที่สูงขึ้นในขณะที่เสียงเดิมยังไม่ขาดหาย

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ในห้องเพลงที่ 2 และ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดตบสาย โดยใช้เสียงซอล เป็นเสียงยืน แล้วเอื้อมนิ้วชี้ไปกระทบเสียงที่สูงขึ้นในขณะที่เสียงเดิมยังไม่ขาดหาย

วรรคเพลงที่ 21 - วรรคเพลงที่ 22

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 และ 7 มีการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำเรียงตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง

วรรคเพลงที่ 23 - วรรคเพลงที่ 24

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 มีการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำเรียงตามลำดับเสียงหลักของบันไดเสียง

เทคนิคที่พบในเพลงลาวแพนน้อย มีทั้งสิ้น 7 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการกระทบสายสามสายในเสียงเดียว มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 21 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 23 ห้องเพลงที่ 2
2. เทคนิคการติดสะบัดเสียงเดียว มีจำนวน 2 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 1
3. เทคนิคการติดสะบัดเสียงสามเสียงขึ้นสูง มีจำนวน 8 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3

- ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 9 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 10 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 11 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 12 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 13 ห้องเพลงที่ 3
4. เทคนิคการติดสลับเสียงสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 3 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 21 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 22 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 23 ห้องเพลงที่ 3
5. เทคนิคการกระทบสายเสียงเดี่ยว (ทิง – นอย) มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 2
6. เทคนิคการติดโปรยเสียง มีจำนวน 1 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 3
7. เทคนิคการติดตบสาย มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 19 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4

4. เพลงลาวสมเด็จ

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ในห้องเพลงที่ 1 และ 3 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอก เสียงซอลและสายหุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายหุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดสลับเสียงเดี่ยว ในห้องเพลงที่ 7 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดปรับในเสียงโด มี โด และซอล ที่ ซอล

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดสลับเสียงเดี่ยว

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในห้องเพลงที่ 2 และ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยว

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยว

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยว ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยว

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยวเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 13 - 14 เนื่องจากเป็นวรรคเพลงที่มีการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ในห้องเพลงที่ 1 และ 3 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายในสายเอก เสียงซอลและสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดี่ยว ในห้องเพลงที่ 7 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีปรบในเสียงโด มี โด และซอล ที่ ซอล

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 21 - วรรคเพลงที่ 22

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 23 - วรรคเพลงที่ 24

ในห้องเพลงที่ 2 และ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 25 - วรรคเพลงที่ 26

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 27 - วรรคเพลงที่ 28

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 29 - วรรคเพลงที่ 30

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 31 - วรรคเพลงที่ 32

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียวเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 31 – 32 เนื่องจากเป็นวรรคเพลงที่มีการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ 33 - วรรคเพลงที่ 34

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสองสายในสายทุ้มเสียงซอล และสายลวดในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายลวด ในห้องเพลงที่ 3 , 4 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาจากตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน และในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 35 - วรรคเพลงที่ 36

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 37 - วรรคเพลงที่ 38

ในห้องเพลงที่ 2 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน และในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 39 - วรรคเพลงที่ 40

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 41 - วรรคเพลงที่ 42

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 39 – 40 เนื่องจากเป็นวรรคเพลงที่มีการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกัน

วรรคเพลงที่ 43 - วรรคเพลงที่ 44

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 , 7 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสองสายในสายทุ้มเสียงซอล และสายลวดในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปลา่สายทุ้มและเสียงซอลในสายลวด

วรรคเพลงที่ 45 - วรรคเพลงที่ 46

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำ ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 47 - วรรคเพลงที่ 48

ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 49 - วรรคเพลงที่ 50

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระหนบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระหนบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 51 - วรรคเพลงที่ 52

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 53 - วรรคเพลงที่ 54

ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดเสียงเดียวเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 51 – 52 เนื่องจากเป็นวรรคเพลงที่มีการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 55 - วรรคเพลงที่ 56

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องที่ 4 , 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวดหรือที่เรียกว่า ทิง – นอย

วรรคเพลงที่ 57 - วรรคเพลงที่ 58

ในห้องเพลงที่ 1 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 2 และ 4 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวดหรือที่เรียกว่า ทิง – นอย

วรรคเพลงที่ 59 - วรรคเพลงที่ 60

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดเสียงเดียว ในห้องเพลงที่ 3 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดสามเสียงลงต่ำ และในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 61 - วรรคเพลงที่ 62

ในห้องเพลงที่ 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีสะบัดสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 63 - วรรคเพลงที่ 64

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอก และสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย

วรรคเพลงที่ 65 - วรรคเพลงที่ 66

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตเสียงเดี่ยว ในห้องเพลงที่ 2 , 4 , 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย

วรรคเพลงที่ 67 - วรรคเพลงที่ 68

ในห้องเพลงที่ 2 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตเสียงเดี่ยว ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำเรียงตามลำดับเสียง

วรรคเพลงที่ 69 - วรรคเพลงที่ 70

ในห้องเพลงที่ 2 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 71 - วรรคเพลงที่ 72

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ

เทคนิคที่พบในเพลงลาวสมเด็จ มีทั้งสิ้น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการกระทบสายสองสายในเสียงเดี่ยว มีจำนวน 6 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 17 ห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 33 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 44 ห้องเพลงที่ 2
2. เทคนิคการตีตีปรีบ มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 2 ห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 18 ห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4
3. เทคนิคการตีกระทบสายสามสายในเสียงเดี่ยว มีจำนวน 40 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 1

- ในวรรคเพลงที่ 62 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 69 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 70 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 71 ห้องเพลงที่ 2
4. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงเดี่ยว มีจำนวน 34 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 1 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 9 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 11 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 12 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 14 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 16 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 17 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 21 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 23 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 27 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 28 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 30 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 32 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 38 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 39 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 41 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 43 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 49 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 50 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 52 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 54 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 55 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 56 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 57 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 58 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 59 ห้องเพลงที่ 1

- ในวรรคเพลงที่ 65 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 66 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 67 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 68 ห้องเพลงที่ 1
5. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 10 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 34 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 45 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 59 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 60 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 61 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 62 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 68 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 69 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 70 ห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 71 ห้องเพลงที่ 3
6. เทคนิคการกระทบสายเสียงเดียว (ทิง – นอย) มีจำนวน 10 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 55 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 56 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 57 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 64 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 65 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 66 ห้องเพลงที่ 2 และห้องเพลงที่ 4

5. เพลงลาวลอดค้าย

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการดีดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการดีดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

เทคนิคที่พบในเพลงลาวลอดค้าย มีทั้งสิ้น 1 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการติดสะบัดเสียงเดียว มีจำนวน 5 ครั้ง ดังนี้

- ในวรรคเพลงที่ 4 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 7 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 13 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 15 ห้องเพลงที่ 1

6. เพลงลาวขับไม้

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 2 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 3 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ในห้องเพลงที่ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 7 พบการใช้เทคนิคของการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ

เทคนิคที่พบในเพลงลาวซั๊บไม้ มีทั้งสิ้น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการตีกระทบสายสามสายเสียงเดียว มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 10 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 15 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 20 ห้องเพลงที่ 2
2. เทคนิคการตีตะบัตสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 4 ครั้ง คือ

- ในวรรคเพลงที่ 5 ห้องเพลงที่ 3
- ในวรรคเพลงที่ 10 ห้องเพลงที่ 3
- ในวรรคเพลงที่ 15 ห้องเพลงที่ 3
- ในวรรคเพลงที่ 20 ห้องเพลงที่ 3

7. เพลงลาวซุ่ม

วรรคเพลงที่ 1 - วรรคเพลงที่ 2

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 3 - วรรคเพลงที่ 4

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 5 - วรรคเพลงที่ 6

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 7 - วรรคเพลงที่ 8

ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีตตะบัตสามเสียงลงต่ำเรียงลำดับลงตามบันไดเสียง

วรรคเพลงที่ 9 - วรรคเพลงที่ 10

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 11 - วรรคเพลงที่ 12

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการตีตตะบัตสามเสียงลงต่ำเรียงลำดับลงตามบันไดเสียง และในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 13 - วรรคเพลงที่ 14

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 15 - วรรคเพลงที่ 16

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 17 - วรรคเพลงที่ 18

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 13 – 14 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 19 - วรรคเพลงที่ 20

ในห้วงเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 15 – 16 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 21 - วรรคเพลงที่ 22

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 13 – 14 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 23 - วรรคเพลงที่ 24

ในห้วงเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 15 – 16 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 25 - วรรคเพลงที่ 26

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 21 – 22 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 27 - วรรคเพลงที่ 28

ในห้วงเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 15 – 16 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 29 - วรรคเพลงที่ 30

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 13 – 14 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 31 - วรรคเพลงที่ 32

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 19 – 20 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 33 - วรรคเพลงที่ 34

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 29 – 30 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 35 - วรรคเพลงที่ 36

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 19 – 20 และวรรคเพลงที่ 31 – 32 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 37 - วรรคเพลงที่ 38

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 13 – 14 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 39 - วรรคเพลงที่ 40

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 15 – 16 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนอง โดยใช้สำนวนเพลงที่คล้ายคลึงกันกับทำนองเพลงเดิม

วรรคเพลงที่ 41 - วรรคเพลงที่ 42

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลงเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 37 – 38 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 43 - วรรคเพลงที่ 44

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกันเช่นเดียวกันกับวรรคเพลงที่ 39 – 40 เนื่องจากเป็นการซ้ำทำนองเดิม

วรรคเพลงที่ 45 - วรรคเพลงที่ 46

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 47 - วรรคเพลงที่ 48

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 49 - วรรคเพลงที่ 50

ในห้องเพลงที่ 4 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 8 มีการใช้เทคนิคของการโปรยเสียงลงสู่เสียงในจังหวะตกจังหวะแรกของห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 51

วรรคเพลงที่ 51 - วรรคเพลงที่ 52

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 53 - วรรคเพลงที่ 54

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสองสายเป็นเสียงคู่แปดในสายเอกและในสายลวด หรือที่เรียกว่า ทิง – นอย และในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 55 - วรรคเพลงที่ 56

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว และในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดสามเสียงลงต่ำเรียงตามลำดับเสียง

วรรคเพลงที่ 57 - วรรคเพลงที่ 58

ในห้องเพลงที่ 1 และ 5 พบการใช้เทคนิคของการติดสะบัดเสียงเดียว

วรรคเพลงที่ 59 - วรรคเพลงที่ 60

ในห้องเพลงที่ 1, 3, 4, 5, 7 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 61 - วรรคเพลงที่ 62

ในห้องเพลงที่ 1, 2, 3, 5, 6 และ 7 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายในสองเสียง โดยมีลักษณะการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงเรในสายเอกและสายลวด และเสียงลาในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 4 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการติดกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการติดกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 63 - วรรคเพลงที่ 64

ในห้องเพลงที่ 1 , 2 , 4 , 5, 6 และ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน

วรรคเพลงที่ 65 - วรรคเพลงที่ 66

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 67 - วรรคเพลงที่ 68

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 69 - วรรคเพลงที่ 70

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 71 - วรรคเพลงที่ 72

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 73 - วรรคเพลงที่ 74

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 75 - วรรคเพลงที่ 76

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 77 - วรรคเพลงที่ 78

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 79 - วรรคเพลงที่ 80

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 81 - วรรคเพลงที่ 82

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 83 - วรรคเพลงที่ 84

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 85 - วรรคเพลงที่ 86

ไม่พบการใช้เทคนิคในการบรรเลง

วรรคเพลงที่ 87 - วรรคเพลงที่ 88

ในห้องเพลงที่ 1 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะของการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในเสียงเดียวกัน ในห้องเพลงที่ 2 และ 3 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงเรในสายเอกและสายลวด และเสียงลาในสายทุ้ม และในห้องเพลงที่ 4 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสาย ในลักษณะการตีกระทบสายเอกและสายทุ้มในโน้ตสองตัว คือ เสียงเรในสายเอก และเสียงซอลในสายทุ้ม เพื่อให้เกิดเสียงประสานคู่ 5 ในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก

วรรคเพลงที่ 89 - วรรคเพลงที่ 90

ในห้องเพลงที่ 2 และ 3 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสามสายพร้อมกัน โดยมีลักษณะการตีกระทบลงมาตั้งแต่สายเอกไปยังสายลวดในโน้ตสองตัว คือ เสียงเรในสายเอกและสายลวด และเสียงลาในสายทุ้ม ในห้องเพลงที่ 4 และ 6 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสาย ในลักษณะการตีกระทบสายเอกและสายทุ้มในโน้ตสองตัว คือ เสียงเรในสายเอก และเสียงซอลในสายทุ้ม เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 5 และในห้องเพลงที่ 5 พบการใช้เทคนิคของการตีกระทบสายสองสายในสายเอกเสียงซอล และสายทุ้มในเสียงเดียวกัน เพื่อให้เกิดเสียงประสานเป็นคู่ 8 ระหว่างสายเปล่าสายทุ้มและเสียงซอลในสายเอก

วรรคเพลงที่ 91 - วรรคเพลงที่ 92

ในห้องเพลงที่ 8 พบการใช้เทคนิคของการตีโปรยเสียงลงสู่เสียงจบ

เทคนิคที่พบในเพลงลาวซุ้ม มีทั้งสิ้น 7 ลักษณะ ดังนี้

1. เทคนิคการตีกระทบสายสามสายในเสียงเดียว มีจำนวน 29 ครั้ง คือ
 - ในวรรคเพลงที่ 3 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 6 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 9 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 12 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 17 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 20 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 24 ห้องเพลงที่ 4

- ในวรรคเพลงที่ 28 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 32 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 36 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 40 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 44 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 49 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 54 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 59 ห้องเพลงที่ 1, 3 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 60 ห้องเพลงที่ 1, 3 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 61 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 62 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 63 ห้องเพลงที่ 1, 2 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 64 ห้องเพลงที่ 1, 2 และห้องเพลงที่ 4
2. เทคนิคการดีดกระทบสายสามสายในสองเสียง มีจำนวน 10 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 61 ห้องเพลงที่ 1, 2 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 62 ห้องเพลงที่ 1, 2 และห้องเพลงที่ 3
 - ในวรรคเพลงที่ 87 ห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 89 ห้องเพลงที่ 3 และห้องเพลงที่ 4
3. เทคนิคการดีดกระทบสายสองสายในเสียงเดียว มีจำนวน 2 ครั้ง ดังนี้
- ในวรรคเพลงที่ 88 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 90 ห้องเพลงที่ 1
4. เทคนิคการดีดกระทบสายสองสายในสองเสียง มีจำนวน 4 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 87 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 88 ห้องเพลงที่ 2
 - ในวรรคเพลงที่ 89 ห้องเพลงที่ 4
 - ในวรรคเพลงที่ 90 ห้องเพลงที่ 2
5. เทคนิคการดีดสะบัดสามเสียงลงต่ำ มีจำนวน 3 ครั้ง คือ
- ในวรรคเพลงที่ 8 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 11 ห้องเพลงที่ 1
 - ในวรรคเพลงที่ 56 ห้องเพลงที่ 1
6. เทคนิคการดีดสะบัดเสียงเดียว มีจำนวน 3 ครั้ง คือ

- ในวรรคเพลงที่ 55 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 57 ห้องเพลงที่ 1
- ในวรรคเพลงที่ 58 ห้องเพลงที่ 1

7. เทคนิคการตัดโปรยเสียง มีจำนวน 2 ครั้ง คือ

- ในวรรคเพลงที่ 50 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่ห้องเพลงที่ 1 ในวรรคเพลงที่ 51

- ในวรรคเพลงที่ 92 ห้องเพลงที่ 4 โปรยเสียงไปสู่เสียงจบ

จากการศึกษาองค์ประกอบ เทคนิคและเม็ดพรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ นี้ สามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ เป็นเพลงที่มีความซับซ้อน ทำนองเพลงที่ใช้มีการซ้ำทำนองบ่อยครั้ง อันก่อให้เกิดความเป็นเอกลักษณ์และความต่อเนื่องของบทเพลง บันไดเสียงประกอบด้วยบันไดเสียงหลายบันไดเสียง คือ บันไดเสียงมีบันไดเสียงที่ บันไดเสียงลา บันไดเสียงฟา และบันไดเสียงโด ลูกตกที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นเสียงหลักของบันไดเสียงนั้นๆ อีกทั้งยังมีการสอดแทรกเทคนิคและเม็ดพรายไว้อย่างครบถ้วน ทั้งการสะบัดเสียงเดียว การสะบัดสามเสียง การบริบ การกระทบสายเสียงเดียว(ทิง - นอย) การกระทบสายสองสายเสียงเดียว การกระทบสายสองสายสองเสียง การกระทบสายสามสายเสียงเดียว การกระทบสายสามสายสองเสียง การดีดตบสาย และการโปรยเสียง

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้” นี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบ เทคนิคและเม็ดทรายของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ โดยเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ที่ศึกษาประกอบด้วยเพลงเกร็ด 7 เพลง คือ ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ เพลงลาวลอดค้าย เพลงลาวขับไม้ และเพลงลาวซุ่ม

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

- การแบ่งวรรคเพลง

เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ สามารถแบ่งวรรคเพลงได้ทั้งสิ้น 291 วรรคเพลง ดังนี้

ต้นเพลงลาวแพนใหญ่	20	วรรคเพลง
เพลงลาวแพนใหญ่	47	วรรคเพลง
เพลงลาวแพนน้อย	24	วรรคเพลง
เพลงลาวสมเด็จ	72	วรรคเพลง
เพลงลาวลอดค้าย	16	วรรคเพลง
เพลงลาวขับไม้	20	วรรคเพลง
เพลงลาวซุ่ม	92	วรรคเพลง

- บันไดเสียง

บันไดเสียงที่พบในเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ มี 5 บันไดเสียง คือ

1. บันไดเสียงมี พบได้ในต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ และเพลงลาวลอดค้าย
2. บันไดเสียงที่ พบได้ในเพลงลาวแพนใหญ่
3. บันไดเสียงลา พบได้ในเพลงลาวขับไม้
4. บันไดเสียงฟา พบได้ในเพลงลาวซุ่ม
5. บันไดเสียงโด พบได้ในเพลงลาวซุ่ม

- ลูกตก

ในวรรคเพลงหนึ่งๆ จะมีลูกตก ซึ่งเป็นโน้ตเสียงสุดท้ายของประโยคเพลง ลูกตกเป็นส่วนที่มีความสำคัญในการกำหนดขอบเขตของบันไดเสียง

ตาราง 22 ลูกตกและบันไดเสียงที่พบในเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

เพลง	บันไดเสียง	เสียงลูกตกที่พบ
ต้นเพลงลาวแพนใหญ่	บันไดเสียงมี	ซอล โด และมี
เพลงลาวแพนใหญ่	บันไดเสียงมี	โด ฟา ซอล และที
	บันไดเสียงที	เร และโด
เพลงลาวแพนน้อย	บันไดเสียงมี	โด มี ฟา และที
เพลงลาวสมเด็จ	บันไดเสียงมี	มี ฟา ซอล ที และโด
เพลงลาวลอดค่าย	บันไดเสียงมี	มี ซอล และโด
เพลงลาวขับไม้	บันไดเสียงลา	โด ฟา และที
เพลงลาวซุ่ม	บันไดเสียงฟา	ฟา ซอล ลา โดและเร
	บันไดเสียงโด	โด เร มี และลา

- คีตลักษณ์

คีตลักษณ์ หมายถึง รูปแบบหรือรูปร่างของบทเพลง สำหรับเพลงเดี่ยวลาวแพนทางจะเข้ นั้น จัดอยู่ในรูปแบบของเพลงที่มีความซับซ้อน มีการซ้ำของทำนองเพลง อันก่อให้เกิดทำนองเพลงที่เป็นเอกลักษณ์ และมีความต่อเนื่องกัน

รูปแบบของทำนองเพลงของต้นเพลงลาวแพนใหญ่ คือ A / B1-1 / B2-1 / C1-1 / C2-1 / B1-2 / B2-2 / C1-2 / C2-2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงต้นเพลงลาวแพนใหญ่นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกันจากทำนองย่อยๆ ในรูปของประโยคเพลง แล้วจึงมีการซ้ำของทำนองเพลงที่นำประโยคเพลงมาเชื่อมต่อกัน ซึ่งรูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงอย่างกว้างๆ คือ A / B / C / B / C

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวแพนใหญ่ คือ A1 / A2 / B / B / C1 / C2 / D / D / E1 / E2 / F / F / G1 / G2 / G3 / G4 / H1 / H2 / I1 / I2 / J1 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวแพนใหญ่นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวแพนน้อย คือ A / J2 / B1 / B2 / B3 / C / D1 / D2 / E / F ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้ว่า ทำนองเพลงลาวแพนน้อยนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน อีกทั้งรูปแบบของทำนองเพลงในช่วงต้นของเพลงลาวแพนน้อยนี้ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างบทเพลงกับทำนองเพลงลาวแพนใหญ่ในช่วงท้ายเพลง คือ มีการซ้ำทำนองเพลงกันระหว่างเพลง

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวสมเด็จ คือ A1 / A2 / B / B / C1 / C2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวแพนใหญ่นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน โดยทำนองเพลงของเพลงลาวสมเด็จนั้น มีทำนองเพลงหลักๆ 3 ทำนองเพลง โดยบรรเลงซ้ำทำนองแต่ละทำนองเพลงติดต่อกัน 2 ครั้ง

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวลอดค่าย คือ A1 / B1 / A2 / B2 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวลอดค่ายนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงโดยบรรเลงจาก A ไป B แล้วกลับต้นมาที่ A2 แล้วไปยัง B2 อีกครั้ง

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวขับไม้ คือ A1 / A2 / A3 / A4 ซึ่งสามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวขับไม้นั้นเป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน 4 ครั้ง

รูปแบบของทำนองเพลงของเพลงลาวซุ่ม คือ A / A / B / B / C1 / C2 / C3 / C4 / C5 / C5 / C6 / C6 / D1 / D2 / E1 / E2 / F1 / F2 / G1 / G2 / H1 / H1 / H2 / H2 / I1 / I2 / J สามารถชี้ให้เห็นได้อย่างชัดเจนว่า ทำนองเพลงลาวซุ่มนั้นเป็นทำนองเพลงที่มีเอกลักษณ์ คือ เป็นทำนองเพลงที่มีการใช้รูปแบบของการซ้ำทำนองเพลงติดต่อกัน โดยทำนองเพลงของเพลงลาวซุ่มนั้น มีทำนองเพลงหลักๆ อยู่ 10 ทำนองเพลง ซึ่งทำนองเพลงที่ 1 ถึงทำนองเพลงที่ 9 นั้น ต้องบรรเลงซ้ำทำนองแต่ละทำนองเพลงติดต่อกัน

1.2 เทคนิคและเม็ดทรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

ตาราง 23 เทคนิคและเม็ดทรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

เทคนิค และ เม็ดทราย ในการบรรเลง	จำนวนครั้งที่พบในแต่ละเพลง						
	ตัน ลาว แพน ใหญ่	ลาว แพน ใหญ่	ลาว แพน น้อย	ลาว สมเด็จ	ลาว ลวด ค่าย	ลาวขับ ไม้	ลาวซุ่ม
สะบัดเสียงเดี่ยว	3	20	2	34	5	-	3
สะบัดสามเสียง	8	6	11	10	-	4	3
ปريب	5	-	-	4	-	-	-
ไปรยเสียง	6	2	1	-	-	-	2
กระทบสายเสียง เดี่ยว(ทิง - นอย)	-	1	4	10	-	-	-
กระทบสาย สองสายเสียงเดี่ยว	6	27	-	6	-	-	2
กระทบสาย สองสายสองเสียง	-	1	-	-	-	-	4
กระทบสาย สามสายเสียงเดี่ยว	4	38	4	40	-	4	29
กระทบสาย สามสายสองเสียง	4	6	-	-	-	-	10
ตบสาย	-	-	4	-	-	-	-

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยดังกล่าว สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 องค์ประกอบของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

- ในบางวรรคเพลงของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ มีการใช้เทคนิคของการไปรยเสียง จึงทำให้เสียงลูกตกของวรรคเพลงนั้นๆ ตกซ้ำกว่าจังหวะตก

- วรรคเพลงส่วนมากมีลักษณะของการซ้ำทำนอง ซึ่งมีทั้งการซ้ำทำนองเพลงเดิมทั้งหมด การซ้ำทำนองเพลง โดยใช้สำนวนเพลงที่มีความคล้ายคลึงกัน และการซ้ำทำนองเพลงในลักษณะของการใช้ทำนองเพลงเดิมในตอนต้นประโยค แต่เปลี่ยนทำนองในตอนท้ายให้แตกต่างกัน เพื่อเป็นการเชื่อมเข้าสู่วรรคเพลงที่แตกต่างกันออกไป

- ต้นเพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนใหญ่ เพลงลาวแพนน้อย เพลงลาวสมเด็จ และเพลงลาวลอดค่าย เป็นเพลงที่บรรเลงติดต่อกันในช่วงแรกของการบรรเลงเดี่ยว ต่างก็เป็นเพลงที่ประกอบด้วยบันไดเสียงมี ซึ่งเป็นบันไดเสียงเดียวกัน จึงทำให้เกิดความต่อเนื่องของบทเพลงมากยิ่งขึ้น

- ลูตกที่พบในเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ ล้วนเป็นโน้ตเสียงหลักของบันไดเสียง

- คีตลักษณ์ของเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ นั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ และความต่อเนื่อง อันเกิดจากทำนองเพลงที่มีรูปแบบของการซ้ำทำนองอย่างชัดเจน มีการซ้ำทำนองระหว่างบทเพลงเกร็ด และตัวของบทเพลงเกร็ดเอง ซึ่งการซ้ำทำนองนั้นก็มิได้ใช้ทำนองเพลงอย่างเดิมทั้งหมดแต่อย่างใด แต่ได้มีการตกแต่งทำนองโดยการสอดแทรกเทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงไว้อย่างหลากหลาย

2.2 เทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

- เทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ มีทั้งสิ้น 10 ลักษณะ คือ การสับตเสียงเดี่ยว การสับตสามเสียง การปรีบ การโปรยเสียง การกระทบสายเสียงเดี่ยว (ทิง – นอย) การกระทบสายสองสายเสียงเดี่ยว การกระทบสายสองสายสองเสียง การกระทบสายสามสายเสียงเดี่ยว การกระทบสายสามสายสองเสียง และการตบสาย

- การกระทบสาย เป็นเทคนิคและเม็ดพรายในการบรรเลงเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ที่มีความหลากหลาย

- การสับตสามเสียง ส่วนมากเป็นการสับตสามเสียงลง ซึ่งสามารถพบได้ในห้องเพลงที่ 1 และห้องเพลงที่ 3 ของแต่ละวรรคเพลง ส่วนการสับตสามเสียงลงนั้นสามารถพบได้ในเพลงลาวแพนน้อยเพียงเพลงเดียว และจะปรากฏอยู่ในห้องเพลงที่ 3 ของแต่ละวรรคเพลงเท่านั้น

- การกระทบสายสามสายเสียงเดี่ยว ส่วนมากเป็นการกระทบสายในห้องเพลงสุดท้ายของวรรคเพลง

- การโปรยเสียง จะเป็นการโปรยเสียงจากห้องเพลงสุดท้ายของวรรคเพลงแรกสู่ห้องเพลงแรกของวรรคเพลงหลังเท่านั้น ไม่พบการโปรยเสียงในวรรคเพลงเดียวกัน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ควรให้มีการศึกษาและวิเคราะห์เปรียบเทียบเพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้ของครูจะเข้คนอื่นๆ รวมทั้งศึกษาสายการถ่ายทอดบทเพลงของครูจะเข้ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

3.2 การวิเคราะห์บทเพลงยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในแนวต่างๆ เช่น การวิเคราะห์เพลงเดี่ยวอื่นๆ หรือการวิเคราะห์ทางเครื่องดนตรีอื่นๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ข้าม พรประสิทธิ์. (2538). การศึกษาผลงานเพลงเดี่ยวจะเข้ของคุณครูละเมียด จิตตเสวี. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต. (ดุริยางคศิลป์). กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรรยา สันตสวัสดิ์กุล. (2521). เขาหัดจะเข้กันอย่างไร. ใน *ที่ระลึกงานดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 11*. หน้า 48. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- จิระพล น้อยนิตย์. (2542). วิเคราะห์เพลงเรื่องนางหงส์. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- โดม สว่างอารมย์. (2540). *ศึกษาชีวิตประวัติและวิเคราะห์ผลงานการประพันธ์เพลงของจางวางทั่ว พาทยโกศล*. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ถาวร ศรีผ่อง. (2540). *เพลงช้าเรื่องเพลงยาว : การวิเคราะห์ทางซ้องวงใหญ่*. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีศักดิ์ ยุกตระนนท์. (2526). การสร้างเครื่องดนตรีไทย. ใน *ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 15*. หน้า 31. กรุงเทพฯ : ลิโธ กรู๊ป.
- เนรมิต ไจแสน. (2531). *ลักษณะและวิธีการบรรเลงจะเข้ในปัจจุบัน*. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต. (ดุริยางคศิลป์). กรุงเทพฯ : คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเชิด พิณพาทย์. (2540). *การศึกษาเพลงเดี่ยวกราวในสามชั้นทางระนาดเอก*. ปรินิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรมหาบัณฑิต. (มานุษยดุริยางควิทยา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ประดิษฐ์ อินทนิล. (2526). *ปริทรรศน์ดนตรีไทย*. ชลบุรี : กมลศิลป์การพิมพ์.
_____. (ม.ป.ป.). *ดนตรีไทยและนาฏศิลป์*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- มนตรี ตราโมท. (2527). *โสมส่องแสง : ชีวิตดนตรีของมนตรี ตราโมท*. กรุงเทพฯ : เรือนแก้วการพิมพ์.
- มนตรี แยมกสิกร. (2524). *ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับดนตรีไทย*. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- มานพ วิสุทธิแพทย์. (2533). *ดนตรีไทยวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2540). *สารานุกรมศัพท์ดนตรีไทย ภาคคีตะ-ดุริยางค์*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ประวัติบุคคลข้อมูล

ประวัตินางบาร์ จาลี

ชื่อ	นางจาร์	บาลี	(ศรีสิทธิรักษ์)
วัน/เดือน/ปี เกิด	27	ธันวาคม	พ.ศ. 2495
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร		
ที่อยู่ปัจจุบัน	53/196 ซอยสามัคคี ถนนนวมินทร์ กรุงเทพมหานคร 10230		
ประวัติการศึกษา	จบการศึกษาจากวิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ระดับชั้นต้นปีที่ 6 (เทียบเท่ามัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปัจจุบัน)		
การศึกษาด้านดนตรี	ได้ต่อจะเข้ากับคุณครูทองดี สุจริตกุล และคุณครูละเมียด จิตตเสวี		
การทำงาน	รับราชการวันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ.2514 ตำแหน่งครูจัดทวาทที่วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ 2 ระดับ 7 ประจำหมวดเครื่องสายไทย (จะเข้) วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร		

ภาคผนวก ข

เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

เพลงเดี่ยวลาวแพน ทางจะเข้

ต้นเพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่ 1

วรรคเพลงที่ 2

- - - -	- - - ช	-- มทช	- ช - ช	- - - ฟ	- - - ช	-- ทัดมี	- ท - ด
	ช		ช		ช		

วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 4

- - - -	- - - -	มีมีมี ท ด	- ท - ช	-- ชทช	- ฟ - ช	-- ทัดมี	- ท - ฟี
			ช		ช		

วรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 6

- มี - ด	- - - -	มี ฟี มี ด	- ท - ช	-- ชทช	- ฟ - ม	-- ฟมัด	- ด - มี
			ช		ช		
					ม		

วรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 8

- - - ด	- - - -	- - - ท	- - - ช	-- ชทช	- ฟ - ม	-- ฟมัด	- ด - มี
			ช		ช		
			ช		ม		

วรรคเพลงที่ 9

วรรคเพลงที่ 10

- - - ด	- - - -	- ช - ท	- ด - มี	- - - -	- - - ฟี	- - - ไซ	- ไซ - ฟี

วรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 12

- มี - ด	- - - -	- ช - ท	- ด - มี	- - - -	- - - -	ไซ ฟี มี ไซ	- ฟี มี ฟี

วรรคเพลงที่ 13

วรรคเพลงที่ 14

- มี - ด	- - - -	มีมีมี ท ด	- ท - ช	ททท ฟ ช	- ฟ - ม	ฟมัด ม ช	- ฟ ม ฟี
			ช		ช		
			ช		ม		

วรรคเพลงที่ 15

- ม - ด	- - - -	- - - ท	- - - ช	- - ชทช	- ฟ - ม	ฟมดชทช	- ฟ ม ฟ
			ช		ช		
			ช		ม		

วรรคเพลงที่ 16

วรรคเพลงที่ 17

- ม - ด	- - - -		- ม	- - - -	- - - -	ช ฟ ม ช	- ฟ ม ฟ
		- ช - ท	- ด				

วรรคเพลงที่ 18

วรรคเพลงที่ 19

- ม - ด	- - - -						ด
		ดทช	ช	ท ด ท			ช ท ด
		ฟ	ม	- - - -	- - - -	ฟ ม ช ฟ	ม ด

วรรคเพลงที่ 20

เพลงลาวแพนใหญ่

วรรคเพลงที่ 1

	ด	- ด ม ฟ	ช	ด		ด	- ด ม ฟ	ช	ด
- - ดทช	ช ท ด		ช ท ด		- - ดทช	ช ท ด		ช ท ด	
	ฟ	ด		ด		ฟ	ด		ด

วรรคเพลงที่ 2

วรรคเพลงที่ 3

- ด ด ด	ด	- ด ม ฟ	ช	ด		ด	- ด ม ฟ	ช	ด
ด	- ช ท ด		ช ท ด		- - ดทช	ช ท ด		ช ท ด	
ด	ด		ด			ฟ	ด		ด

วรรคเพลงที่ 4

วรรคเพลงที่ 5

- ด ท ช	- ฟ ม ช	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ช	- ฟ ม ช	- ฟ ม ด	ม	ด
ช	ช		ช ท ด			ช		ช ท ด	
			ด					ด	

วรรคเพลงที่ 6

วรรคเพลงที่ 7

- ด ท ช	- ฟ ม ช	- ฟ ม ด	ม	ด	- ม ฟ ช	- ฟ ม ช	- ฟ ม ด	ม	ด
ช	ช		ช ท ด			ช		ช ท ด	
			ด					ด	

วรรคเพลงที่ 8

วรรคเพลงที่ 9

		ด	ม	ด	- ด ม ฟ	ช ด ม ฟ	ช ด ม ฟ	ช	ด
- ช ท	ช ท	ช ท	ช ท	ด					ช ท ด
ด	ม	ด	ม	ด					ด

วรรคเพลงที่ 10

วรรคเพลงที่ 11

		ด	ม	ด	- ด ม ฟ	ม ช ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม	ด
- ช ท	ช ท	ช ท	ช ท	ด					ช ท ด
ด	ม	ด	ม	ด					ด

วรรคเพลงที่ 12

วรรคเพลงที่ 13

	ด	- ด ม ฟ	ช	ด		ด	- ด ม ฟ	ช	ด
- ช ท	ช ท	ด	ช ท	ด	- ช ท	ช ท	ด	ช ท	ด
ด	ม	ด	ด	ด	ด	ม	ด	ด	ด

วรรคเพลงที่ 14

วรรคเพลงที่ 15

- - - ม	ฟ ช - ช	- - - ฟ	ม ด ม ฟ	- - - ม	ฟ ช - ช	- - - ฟ	ม ด ม ด
	ช				ช		

วรรคเพลงที่ 16

วรรคเพลงที่ 17

- - ช ฟ ม	ฟ ช - ช	- - - ฟ	ม ด ม ฟ	- - ช ฟ ม	ฟ ช - ช	- - - ฟ	ม ด ม ฟ
	ช				ช		

วรรคเพลงที่ 18

วรรคเพลงที่ 19

- ม - ด	ด	- - - ม	- ม - ด	- - - ฟ	- ฟ - ด	- - - -	ม	ด
	- ช ท							ช ท

วรรคเพลงที่ 20

วรรคเพลงที่ 21

- - - -	ด	- - - ม	- ม - ด	- - - ฟ	- ฟ - ด	- - - -	ม	ฟ
	- ช ท							ช ท

วรรคเพลงที่ 22

วรรคเพลงที่ 23

- ม - ด	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ด	ด ด ด ท ช	ช ช ช ท ฟ	ช ม ฟ ช
	ช		ช	ช	ช		ช

วรรคเพลงที่ 24

วรรคเพลงที่ 25

- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด	- ด ด ด	- ด ท ช	ชชชท ฟ	ช ม ฟ ช
		ช	ช ท - ด	ด	ช		ช
			ด	ด			

วรรคเพลงที่ 26

วรรคเพลงที่ 27

ดัดด ม ด	ม ด ท ช	ชชชท ฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช ช	ด
	ช					ช	ช ท - ด
							ด

วรรคเพลงที่ 28

วรรคเพลงที่ 29

-- ดัดด	- ท - ช		ช		ช		ช
	ช	-- ฟฟฟ	ช ม ฟ ช	- ด ม ด	- ด ท ช	- ช ท ฟ	ช ม ฟ ช

วรรคเพลงที่ 30

วรรคเพลงที่ 31

			ด				
		ช	ช ท - ด	-- ดัดด	- ท - ช		ช
- ด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด		ช	-- ฟฟฟ	ช ม ฟ ช

วรรคเพลงที่ 32

วรรคเพลงที่ 33

							ด
	ช		ช			ช	ช ท - ด
ดัดด ม ด	ม ด ท ช	ชชชท ฟ	ช ม ฟ ช	ดัดด ม ฟ	ช ฟ ม ด	ม ฟ ช	ด

วรรคเพลงที่ 34

วรรคเพลงที่ 35

-- ดัดด	- - ฟ ร	-- ดัดด	ร	-- ดัดด	- ด ฟ ร	- ร ฟ	ด
	ช		- - ท ช		ช	ช	ช ท - ด
	ร		ร		ร		ด

วรรคเพลงที่ 36

วรรคเพลงที่ 37

- ด ด ด	- ด ฟ ร	- ด ด ด	ร	- ด ด ด	- ด ฟ ร	ฟ ร ฟ	ด
ด	ช	ด	- ท ด ช	ด	ช	ช	ช ท - ด
ด	ร	ด	ร	ด	ร		ด

วรรคเพลงที่ 38

วรรคเพลงที่ 39

					ด	- ด ม ฟ	ช ด
-- ดทช				- ช	- ช ท ด		ช ท ด
	- ฟ - ม	- ด - ฟ	- ม - ด	- ม	ด		ด

วรรคเพลงที่ 40

วรรคเพลงที่ 41

					ด	- ด ม ฟ	ช ด
ช		ช		- ช	ช ท ด		ช ท ด
- ด ท ช	- ฟ - ม	ช ฟ ม ช	- ฟ ม ด	- ม	ฟ ด		ด

วรรคเพลงที่ 42

วรรคเพลงที่ 43

- ด - ด	ด ด - ด	ด ช ท ช	ฟ ม - ฟ	-- ฟฟฟ	ฟ - ฟ	ชชชฟช	ท ช ตั ท
ด	ด						
ด	ด				ฟ		

วรรคเพลงที่ 44

วรรคเพลงที่ 45

-- ททท	ท - ท	ด ช ท ฟ	ช ฟ ม ด	-- ดดด	ด ด - ด	ด ฟ ม ด	ฟ ม ด
					ด		ท
	ท				ด		

วรรคเพลงที่ 46

วรรคเพลงที่ 47

	- ด	- ช	- ฟ - ด	- - - ม	- - - ด	-- มฟช	- ท - ด
-- ชชช	- ท	- ท					

เพลงลาวแพนน้อย วรรคเพลงที่ 1

วรรคเพลงที่ 2

- ม - ด	- ม - ด	-- มฟช	- ท - ท	- - - ม	- - - -	ด ช ท ช	ฟ ม - ฟ

วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 4

ฟ - ฟ	ฟ - ฟ	ชชชฟช	ท ช ตั ท	ท - ท	ท - ท	ด ช ท ฟ	ช ฟ ม ด
ฟ	ฟ			ท	ท		

วรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 6

ด ด - ด	ด ด - ด	ด ฟ ม ด	ฟ ม ด		- ด	- ช	- ฟ - ด
ด	ด		ท	-- ชชช	- ท	- ท	
ด	ด						

วรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 8

- - - ม	- - - ด	-- มฟช	- ท - ด	- ม - ด	- ม - ด	ม - มฟช	- ท - ด

วรรคเพลงที่ 9

วรรคเพลงที่ 10

- - - ม	- - - ด	-- มพช	- ท - ด	- - - ม	- - - ด	ม - มพช	- ท - ด

วรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 12

- - - -	- - - ด	-- มพช	- ท - ด	- ม - ด	ม ด ม ด	ม - มพช	- ท - ด

วรรคเพลงที่ 13

วรรคเพลงที่ 14

- ท - ช	- ฟ - ท	- - - ช	- ฟ - -	- ท - ช	- ฟ ช ท	- - - ช	- ฟ - -

วรรคเพลงที่ 15

วรรคเพลงที่ 16

- ช - ท	- ชท - ชท	- ช - ท	- - ฟ -	- ช - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด
							ท

วรรคเพลงที่ 17

วรรคเพลงที่ 18

- ด ท ช	ฟ ช - ท	- ช - ท	- ชท - ฟ	- ช - ท	- ชท - ช	- - - -	- ชท - ฟ

วรรคเพลงที่ 19

วรรคเพลงที่ 20

- ช - ฟ	- ม - ด	- ฟ ม ด	ฟ ม ด		ด	-- ฟมด	
			ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
					ด		

วรรคเพลงที่ 21

วรรคเพลงที่ 22

	- ด	-- ฟมด			ด	-- ฟมด	
- ช	- ท		- ท ท ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
- ฟ					ด		

วรรคเพลงที่ 23

วรรคเพลงที่ 24

	- ด	- ช	- ฟ - ม	- - - ช	-- ชชช	ฟ ม ฟ ช	- ท - ด
- ช	- ท	- ท		ช		ช	
- ฟ							

เพลงลาวสมเด็จ วรรคเพลงที่ 1

วรรคเพลงที่ 2

ท ช - ท	ด ี ฝ ี่ ม ี่ ด ี่	ด ี่ ม ี่ ด ี่ ท ช	ช ุ ท ช ุ ฟ ม	ด ด - ด	ช ด ม ฟ	ม ฟ ช ด	ช ด ม ฟ
				ด			
				ด			

วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 4

ด ด ี่ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ด ี่	ท ช ฟ ท	- - - -	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด

วรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 6

ท ด ี่ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช	ฟ ช ท ด ี่	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ	ช ล ท ด ี่	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ

วรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 8

ด ด ี่ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ด ี่	ท ฟ ช ท	- - - -	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด

วรรคเพลงที่ 9

วรรคเพลงที่ 10

ท ช - ฟ	ม ด - ช	ฟ ม - ด	ท ช - ฟ	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
						- ช	ช ท - ด
							ด

วรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 12

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ด ม		- ด
		ช	ช ท - ด		ช	- ท - ช	- ท ด
			ด				ด

วรรคเพลงที่ 13

วรรคเพลงที่ 14

- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	- - - -	- ด		ด
		- ช	ช ท - ด				ด
			ด		ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด

วรรคเพลงที่ 15

วรรคเพลงที่ 16

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- - ช ช ช	ฟ ม ฟ ช	- ท - ด ี่
		ช	ช ท - ด	ช		ช	
			ด				

วรรคเพลงที่ 17

วรรคเพลงที่ 18

วรรคเพลงที่ 19

ท ช - ท	ด ี ฝ ี่ ม ี่ ด ี่	ด ี่ ม ี่ ด ี่ ท ช	ช ท ช ฟ ม	ด ด - ด	ช ด ม ฟ	ม ฟ ช ด	ช ด ม ฟ
				ด			
				ด			

วรรคเพลงที่ 20

วรรคเพลงที่ 21

ด ด ี่ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ด ี่	ท ช ฟ ท	- - - -	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด

วรรคเพลงที่ 22

วรรคเพลงที่ 23

ท ด ี่ ท ช	ท ช ฟ ม	ช ฟ ม ฟ	ช ฟ ท ช	ฟ ช ท ด ี่	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ	ช ล ท ด ี่	ด ี่ ด ี่ ด ี่ ม ฟ

วรรคเพลงที่ 24

วรรคเพลงที่ 25

ด ด ี่ ท ช	ท ฟ ช ท	- ท - ด ี่	ท ฟ ช ท	- - - -	- ด ม ฟ	ม ช ฟ ม	ช ฟ ม ด

วรรคเพลงที่ 26

วรรคเพลงที่ 27

ท ช - ฟ	ม ด - ช	ฟ ม - ท	ช ฟ	- - ม ม ม	- ฟ - ม	- ฟ	ด
						- ช	ช ท - ด
			- ฟ				ด

วรรคเพลงที่ 28

วรรคเพลงที่ 29

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ด ม		- ด
		ช	ช ท - ด		ช	- ท - ช	- ท ด
			ด				ด

วรรคเพลงที่ 30

วรรคเพลงที่ 31

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ด		ด
		ช	ช ท - ด				ด
			ด		ม ช	ท ช ท ช	ท ช ท ด

วรรคเพลงที่ 32

วรรคเพลงที่ 33

- - ม ม ม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด			ด	ด
		ช	ช ท - ด	- - - -	ช	- ช ท ด	- ด ท ด
			ด		- ฟ - ช	ด	ด

วรรคเพลงที่ 34

	ด	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ฟ	- - - ช	- - - -	ฟ ม ช ฟ	ท ช ตั ท
-- ดทช	ช ท ด						
	ฟ ด						

วรรคเพลงที่ 35

วรรคเพลงที่ 36

วรรคเพลงที่ 37

- - - -	ม้ ตั ม้ ท	ตั ช ท ฟ	ช ม ฟ ตั	- - ม	ด	- ด ช ด	ม ฟ ม ฟ
				ช	ท ด ท ด		
					ด		

วรรคเพลงที่ 38

วรรคเพลงที่ 39

-- มمم	- ฟ - ม	- ฟ	ด	-- มمم	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
		- ช	ช ท - ด			ช	ช ท - ด
			ด				ด

วรรคเพลงที่ 40

วรรคเพลงที่ 41

- - - -	- ม		ด	-- มمم	- ฟ - ม	- ฟ	ด
			- ท - ด			- ช	ช ท - ด
	- ม	- ฟ - ช	ด				ด

วรรคเพลงที่ 42

วรรคเพลงที่ 43

- - - -	- ม		ด	-- มمم	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด
			- ท - ด			ช	ช ท - ด
	- ม	- ฟ - ช	ด				ด

วรรคเพลงที่ 44

วรรคเพลงที่ 45

		ด	ด		ด	- ด ม ฟ	ช ฟ ม ฟ
- - - -	ช	- ช ท ด	- ด ท ด	-- ดทช	ช ท ด		
	- ฟ - ช	ด	ด		ฟ ด		

วรรคเพลงที่ 46

วรรคเพลงที่ 47

- - - ช	- - - -	ฟ ม ช ฟ	ท ช ตั ท	- - - -	ม้ ตั ม้ ท	ตั ช ท ฟ	ช ม ฟ ตั

วรรคเพลงที่ 48

วรรคเพลงที่ 49

- - ม	ด	- ด ช ด	ม ฟ ม ฟ	-- มمم	- ฟ - ม	- ฟ	ด
	ช	ท ด ท ด				- ช	ช ท - ด
	ด						ด

วรรคเพลงที่ 50

-- ม่มม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

วรรคเพลงที่ 51

-- ม่มม	- ฟ - ม	- ฟ	ด	- - - -	- ม		ด
		- ช	ช ท - ด				- ท - ด
			ด		- ม	- ฟ - ช	ด

วรรคเพลงที่ 52

วรรคเพลงที่ 53

-- ม่มม	- ฟ - ม	ฟ ม ฟ	ด	-- ดดด	ด ด - ด	ด ดั ท ช	ช - ช
		ช	ช ท - ด		ด		
			ด		ด		ช

วรรคเพลงที่ 54

วรรคเพลงที่ 55

-- ชชช	ช - ช	ด ท ช ฟ	ฟ - ฟ	-- ฟفف	ฟ - ฟ	ด ช ฟ ม	ม - ม
	ช		ฟ		ฟ		ม

วรรคเพลงที่ 56

วรรคเพลงที่ 57

- - - ด	-- ม่มม	- ด - ม	ม ม - ด	-- ม่มม	- ด - ม	-- ชฟม	- ด
							- ท

วรรคเพลงที่ 58

วรรคเพลงที่ 59

	ด	-- ฟมด			- ด	-- ฟมด	
- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท	- ช	- ท ด		- ท ท ท
	ด			- ฟ	ด		

วรรคเพลงที่ 60

วรรคเพลงที่ 61

	ด	-- ฟมด			- ด	- ช	- ฟ - ม
- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท	- ช	- ท	- ท	
	ด			- ฟ			

วรรคเพลงที่ 62

วรรคเพลงที่ 63

- - - -	- - - -	ด ดั ท ช	ช - ช	-- ชชช	ช - ช	ด ท ช ฟ	ฟ - ฟ
			ช		ช		ฟ

วรรคเพลงที่ 64

วรรคเพลงที่ 65

วรรคเพลงที่ 66

-- ฟฟฟ	ฟ - ฟ	ด ช ฟ ม	ม - ม	- - - ด	-- มมม	- ด - ม	ม ม - ด
	ฟ		ม				

วรรคเพลงที่ 67

วรรคเพลงที่ 68

-- มมม	- ด - ม	-- ชฟม	- ด		ด	-- ฟมด	
			- ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
					ด		

วรรคเพลงที่ 69

วรรคเพลงที่ 70

	- ด	-- ฟมด			ด	-- ฟมด	
- ช	- ท ด		- ท ท ท	- - - -	- ช ท ด		- ท ท ท
- ฟ	ด				ด		

วรรคเพลงที่ 71

วรรคเพลงที่ 72

	- ด	- ช	- ฟ - ด	- ม - ด	- ท - ช	- ฟ - ด	- ท - ช
- ช	- ท	- ท					
- ฟ							

เพลงลาวลอดค้าย วรรคเพลงที่ 1

วรรคเพลงที่ 2

- ด - ด	- ท - ช	- ฟ - ด	- ม - ด	- ม - ด	- ท - ช	- ฟ - ด	- ท - ช

วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 4

-- ดัดัด	ม ด ท ช	ท ช ฟ ด	ม ด ม ด	ม	- ด	ด ม	- ด ม -
				- ชชช	- ท	- ท	

วรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 6

- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม		- ด	ด ม	- ด ม -
ช	- ท	- ท		-- ชชช	- ท	- ท	

วรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 8

- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม	- - - ด	- ท - ช	- ฟ - ด	- ท - ช
ช	- ท	- ท					

วรรคเพลงที่ 9

วรรคเพลงที่ 10

วรรคเพลงที่ 11

- มี่ - ตี่	- ท - ซ	- ฟ - ด	- ม - ด	- ม - ตี่	- ท - ซ	- ฟ - ตี่	- ท - ซ

วรรคเพลงที่ 12

วรรคเพลงที่ 13

- ด ม ตี่	มี่ ตี่ ท ซ	ท ซ ฟ ด	ม ด ม ด	ม	- ด	ด ม	- ด ม -
				- ซซซ	- ท	- ท	

วรรคเพลงที่ 14

วรรคเพลงที่ 15

- ด ม	- ด	ด ม	- ด - ม		- ด	ด ม	- ด ม -
ซ	- ท	- ท		-- ซซซ	- ท	- ท	

วรรคเพลงที่ 16

เพลงลาวซำไม้ วรรคเพลงที่ 1

- ด ม	- ด	- ม	- - - ม	- - - -	- - - ด	- - - -	- ด
ซ	- ท	- ท					- ท

วรรคเพลงที่ 2

วรรคเพลงที่ 3

- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ	- - - ล	- - - ท	- - - ตี่	- - - ฟ

วรรคเพลงที่ 4

วรรคเพลงที่ 5

- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด		ด	-- ฝมด	
				- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
					ด		

วรรคเพลงที่ 6

วรรคเพลงที่ 7

- - - -	- - - ด	- - - -	- ด	- - - -	- ม - ฟ	- - - -	- ม - ฟ
			- ท				

วรรคเพลงที่ 8

วรรคเพลงที่ 9

- - - ล	- - - ท	- - - ตี่	- - - ฟ	- - - ท	- ล - ฟ	- - - ม	- - - ด

วรรคเพลงที่ 10

	ด	-- ฝมด		- - - -	- - - - ด	- - - -	- ท - ด
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท				
	ด						

วรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 12

- - - -	- ม - ฝ	- - - -	- ม - ฝ	- - - -	- ด ท ล	- ด - ท	- ล - ฝ

วรรคเพลงที่ 13

วรรคเพลงที่ 14

- - - ท	- ล - ฝ	- - - ม	- - - ด		ด	-- ฝมด	
				- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท
					ด		

วรรคเพลงที่ 15

วรรคเพลงที่ 16

- - - -	- - - ด	- - - -	- ท - ด	- - - -	- ม - ฝ	- - - -	- ม - ฝ

วรรคเพลงที่ 17

วรรคเพลงที่ 18

- - - -	ม ด ท ล	- ด - ท	- ล - ฝ	- - - ท	- ล - ฝ	- - - ม	- - - ด

วรรคเพลงที่ 19

วรรคเพลงที่ 20

	ด	-- ฝมด			ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ
- - - -	- ซ ท ด		- ท ท ท	- - - -			
	ด						

เพลงลาวซุ่ม วรรคเพลงที่ 1

วรรคเพลงที่ 2

- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
				ล	ซ ล ด		ด
							ด

วรรคเพลงที่ 3

วรรคเพลงที่ 4

	ด ร ฟ ซ	- - - -	ด ร ฟ ซ	- ฟ - ด	- - ร ฟ	ร ฟ ซ ล	ซ ฟ ด ร
- - - -							

วรรคเพลงที่ 5

วรรคเพลงที่ 6

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด	- - - -	ฟ ด ร ฟ	- - - -	ร ด ร ฟ
ล	ช ล ด		ด				
			ด				

วรรคเพลงที่ 7

วรรคเพลงที่ 8

ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ล	ด ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ช ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑	ฟ ^๑ ร ^๑ ด ^๑	ร ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑	ด ^๑ ด ^๑ - ^๑ ด ^๑
				ล	ช ^๑ ล ^๑ ด ^๑		ด ^๑
							ด ^๑

วรรคเพลงที่ 9

วรรคเพลงที่ 10

- - - -	ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	- - - -	ร ^๑ ด ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ล ^๑	ด ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ช ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑

วรรคเพลงที่ 11

วรรคเพลงที่ 12

ฟ ^๑ ร ^๑ ด ^๑	ร ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑	ด ^๑ ด ^๑ - ^๑ ด ^๑	- - - ด ^๑	- - ช ^๑ ล ^๑	ด ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑
ล	ช ^๑ ล ^๑ ด ^๑		ด ^๑				
			ด ^๑				

วรรคเพลงที่ 13

วรรคเพลงที่ 14

ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ด ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ล ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ด ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ล ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑

วรรคเพลงที่ 15

วรรคเพลงที่ 16

ฟ ^๑ ร ^๑ ด ^๑	ร ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑	ด ^๑ ด ^๑ - ^๑ ด ^๑	- - - ด ^๑	- - ช ^๑ ล ^๑	ด ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑
ล	ช ^๑ ล ^๑ ด ^๑		ด ^๑				
			ด ^๑				

วรรคเพลงที่ 17

วรรคเพลงที่ 18

ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ด ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ล ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ด ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ร ^๑ ฟ ^๑ ด ^๑ ร ^๑

วรรคเพลงที่ 19

วรรคเพลงที่ 20

ฟ ^๑ ร ^๑ ด ^๑	ร ^๑	ฟ ^๑ ด ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑	ด ^๑ ด ^๑ - ^๑ ด ^๑				
ล	ช ^๑ ล ^๑ ด ^๑		ด ^๑				
			ด ^๑	- - - ด ^๑	- - ช ^๑ ล ^๑	ด ^๑ ล ^๑ ช ^๑ ฟ ^๑	ช ^๑ ฟ ^๑ ร ^๑ ฟ ^๑

วรรคเพลงที่ 21

วรรคเพลงที่ 22

ร พ ซ ด	พ ด ร พ	ร พ ซ ล	ซ พ ร พ	ร พ ซ ด	ร พ ร พ	ร พ ซ ล	ซ พ ด ร

วรรคเพลงที่ 23

วรรคเพลงที่ 24

	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด				
ล	ซ ล ด		ด				
พ ร ด			ด	- - - ด	- - ซ ล	ด ล ซ พ	ซ พ ร พ

วรรคเพลงที่ 25

วรรคเพลงที่ 26

ร พ ซ ด	พ ด ร พ	ร พ ซ ล	ซ พ ร พ	ร พ ซ ด	ร พ ร พ	ร พ ซ พ	ร พ ด ร

วรรคเพลงที่ 27

วรรคเพลงที่ 28

	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด	- ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ พ
ล	ซ ล ด		ด				
พ ร ด			ด				

วรรคเพลงที่ 29

วรรคเพลงที่ 30

ร พ ซ ด	พ ด ร พ	ร พ ซ ล	ซ พ ร พ	ร พ ซ ด	ร พ ร พ	ร พ ซ พ	ร พ ด ร

วรรคเพลงที่ 31

วรรคเพลงที่ 32

พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด	- ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ พ
ล	ซ ล ด		ด				
			ด				

วรรคเพลงที่ 33

วรรคเพลงที่ 34

ร พ ซ ด	พ ด ร พ	ร พ ซ ล	ซ พ ร พ	ร พ ซ ด	ร พ ร พ	ร พ ซ พ	ร พ ด ร

วรรคเพลงที่ 35

วรรคเพลงที่ 36

พ ร ด	ร	พ ด พ ร	ด ด - ด				
ล	ซ ล ด		ด				
			ด	- ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ ล	ด ล ซ พ

วรรคเพลงที่ 37

วรรคเพลงที่ 38

วรรคเพลงที่ 39

ร ฟ ช ด	ฟ ด ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ด	ร ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ฟ	ร ฟ ด ร

วรรคเพลงที่ 40

วรรคเพลงที่ 41

	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด				
ล	ช ล ด		ด				
ฟ ร ด			ด	- ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ล	ดํ ล ช ฟ

วรรคเพลงที่ 42

วรรคเพลงที่ 43

ร ฟ ช ด	ฟ ด ร ฟ	ร ฟ ช ล	ช ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ด	ร ฟ ร ฟ	ร ฟ ช ฟ	ร ฟ ด ร

วรรคเพลงที่ 44

วรรคเพลงที่ 45

	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด	- - - -	- - - -	ฟ ช ฟ ร	- ด
ล	ช ล ด		ด				- ล
ฟ ร ด			ด				

วรรคเพลงที่ 46

วรรคเพลงที่ 47

						- ร	- - - -
- - - -	- ล ด ช	- - - - ช	- - - - ล	- - - - ด	- ช - ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 48

วรรคเพลงที่ 49

- - - -	ฟ ร ด		ร	ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด
	ล	- ล ล ล	ช ล ด	ล	ช ล ด		ด
							ด

วรรคเพลงที่ 50

วรรคเพลงที่ 51

		ร	ฟ ร				
- - - -	- - - -	- ล ด	ด ร	- - - - ล	- ล ด ช	- - - - ช	- - - - ล

วรรคเพลงที่ 52

วรรคเพลงที่ 53

			- - - - ร	- - - - ร	ฟ ร ด		ร
- - - - ด	- ช - ล	- - - - ด			ล	- ล ล ล	ช ล ด
				ร			

วรรคเพลงที่ 54

ฟ ร ด	ร	ฟ ด ฟ ร	ด ด - ด	พ พ ฟ ด ฟ	ด ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด
ล	ช ล ด		ด		ล	ช ล ด	
			ด				

วรรคเพลงที่ 55

วรรคเพลงที่ 56

ล ช ฟ ด ฟ	ด ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด			ร	ด ร ฟ ด
	ล	ช ล ด			ล	ช ล ด	
				พ พ ฟ ด ฟ	ด ร ฟ		

วรรคเพลงที่ 57

วรรคเพลงที่ 58

	ร ฟ	ร	ด ร ฟ ด	ด		ด	ด
ล ล ล ช ล	ด ล	ช ล ด		ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด
				ด		ด	ด

วรรคเพลงที่ 59

วรรคเพลงที่ 60

ด		ด	ด	ร	ร	ร	ด
ด ด - ด	- ช ล ด	- ด - ร	ด ล ช ด	- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด
ด		ด	ด	ร	ร	ร	ด

วรรคเพลงที่ 61

วรรคเพลงที่ 62

ร	ร	ร	ด	ด	ด		ด
- - - ล	- ล ด ล	- ล ด ล	- ช ล ด	ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด
ร	ร	ร	ด	ด	ด		ด

วรรคเพลงที่ 63

วรรคเพลงที่ 64

ด	ด		ด	ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด
ด ด - ด	- ช ล ด	- ด ร ช	- ช ล ด	- - ช			
ด	ด		ด				

วรรคเพลงที่ 65

วรรคเพลงที่ 66

ม	ร ด ร ม	ร ด ช ม	ช ร ม ด	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม
- - ช				- ล ด		ล	ด

วรรคเพลงที่ 67

วรรคเพลงที่ 68

ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด	ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ร ช ม
- ล ด		ล	ด	- ล ด		ล	ด

วรรคเพลงที่ 69

วรรคเพลงที่ 70

ร	ม ร ด ร	ม ร ด	ม ร ด	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
- ล ด		ล	ด		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 71

วรรคเพลงที่ 72

ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
			ล		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 73

วรรคเพลงที่ 74

ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
ล	ช ล ด	ล	ด		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 75

วรรคเพลงที่ 76

ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
			ล		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 77

วรรคเพลงที่ 78

ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด	ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร
ล	ช ล ด	ล	ด				ล ด

วรรคเพลงที่ 79

วรรคเพลงที่ 80

ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
			ล		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 81

วรรคเพลงที่ 82

ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด	ช ม ร ม	ช ม ล ช	ล ม ล ช	ล ร
ล	ช ล ด	ล	ด				ล ด

วรรคเพลงที่ 83

วรรคเพลงที่ 84

ม ด ร ม	ร ม ช ร	ม ด ร ม	ร ด ร	- ด ม ร	ด	ร ม	ร ม ช ร
			ล		ล ช ล	- ด	

วรรคเพลงที่ 85

วรรคเพลงที่ 86

ม ร ด	ร	ม ร ด	ม ร ด	ด	ร	ร	ร
ล	ช ล ด	ล	ด	- ด - -	- ด ช ล	- ล ช ล	- ล ด ช
				ด	ร	ร	

วรรคเพลงที่ 87

วรรคเพลงที่ 88

- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด	- ด ช ร	ม ร ด ร	ร	ร
ช	ช	ล			ล	- ล ช ล	- ล ด ช
					ร	ร	

วรรคเพลงที่ 89

วรรคเพลงที่ 90

- ร ม ช	- ช ม ร	- ร ด	- ม ร ด	- ร - ร	- - - ม	- - - ช	- - - ล
ช	ช	ล					

วรรคเพลงที่ 91

วรรคเพลงที่ 92

- - - ด	- - - ช	ล ช ม ช	- ล - มี	- ร - ด			

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ชนะชัย กอผจญ
วัน/เดือน/ปี เกิด	8 มิถุนายน พ.ศ. 2518
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่	146 ซอยกรุงเทพนนท์33 ถนนกรุงเทพนนทบุรี บางซื่อ กรุงเทพฯ 10800
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์1 ระดับ3
สถานที่ทำงาน	สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรมศิลปากร
ประวัติการศึกษา	พ.ศ.2526 จบชั้นประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสวนบัว พ.ศ.2529 จบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสวนบัว พ.ศ.2532 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนราชวินิตมัธยม พ.ศ.2535 จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนราชวินิต มัธยม พ.ศ.2539 จบปริญญาตรี (กศ.บ.) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ